

NORDRE LAND KOMMUNE

MØTEINNKALLING FOR KOMMUNESTYRET

TID: 06.09.2016 kl. 17.00

STED: KOMMUNESTYRESALEN, RÅDHUSET

Gruppemøte: kl. 15.30

Eventuelle forfall meldes på telefon 61 11 60 46

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE:

Sak nr. Innhold:

49/16	ORIENTERINGER
50/16	REFERATER
51/16	STORTINGSVALGET OG SAMETINGSVALGET 2017 - FASTSETTING AV VALGDAG
52/16	GJENKJØP AV LEILIGHET PÅ SNERTINN
53/16	SELSKAPSKONTROLLRAPPORT: VOKKS AS
54/16	TILTAKSPLAN FOR FOLKEHELSE
55/16	VEDTEKTER FOR NORDRE LAND KOMMUNES NÆRINGSFOND
56/16	REVISJON AV KOMMUNENS EIERSKAPSPOLITIKK 2016
57/16	SYNNFJELL ØST - ETABLERING AV SELVKOSTOMRÅDE VANN OG AVLØP
58/16	LÅNEOPPTAK HOS HUSBANKEN TIL VIDERE UTLÅN

59/16

HALVÅRSRAPPORT 2016

60/16

ØKONOMIPLAN OG BUDSJETTPROSESSEN

NORDRE LAND KOMMUNE, den 30. august 2016

.....

Ola Tore Dokken
ordfører

NORDRE LAND KOMMUNE

MØTEINNKALLING FOR KOMMUNESTYRET

TID: 06.09.2016 kl. 17.00

STED: KOMMUNESTYRESALEN, RÅDHUSET

Gruppemøte: kl. 15.30

Eventuelle forfall meldes på telefon 61 11 60 46

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE:

Sak nr. Innhold:

61/16

**SAMLET SAKSFREMSTILLING - FORUTSIGBARHETSVEDTAK FOR BRUK AV
UTBYGGINGSAVTALER, SYNNEFJELL ØST OFFENTLIG ETTERSYN**

NORDRE LAND KOMMUNE, den 31. august 2016

.....
Ola Tore Dokken
ordfører

NORDRE LAND KOMMUNE

MØTEINNKALLING FOR KOMMUNESTYRET

TID: 06.09.2016 kl. 17.00

STED: KOMMUNESTYRESALEN, RÅDHUSET

Gruppemøte: kl. 15.30

Eventuelle forfall meldes på telefon 61 11 60 46

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE:

Sak nr. Innhold:

61/16

**FORUTSIGBARHETSVEDTAK FOR BRUK AV UTBYGGINGSAVTALER,
SYNNFJELL ØST**

NORDRE LAND KOMMUNE, den 01. september 2016

.....
Ola Tore Dokken
ordfører

Lnr.: 10642/16
Arkivsaksnr.: 16/1610
Arkivnøkkel.: 033

Saksbehandler: LFU

Utskrift til:

ORIENTERINGER

1. Fritak eiendomsskatt bevaringsverdige bygninger v/John Løvmoen
2. Status barnevern:
 1. Halvårsrapport til Fylkesmannen
 2. Oversikt pr. 30.06.2016 over typer barnevernstiltak, kostnader og antall barn.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 29. august 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Liv Furuseth

Les dette før du begynner:

Dette skjema skal fylles ut og sendes inn elektronisk til fylkesmannen innen tidsfristen nevnt nedenfor.

Du kan skrive ut hele skjemaet på din skriver. Bruk øverst til høyre.

Du finner mer informasjon under øverst til høyre. Her finner du også opplysninger om hvem du kan kontakte hvis du har spørsmål av teknisk karakter.

Husk å kontrollere alle data før du sender inn skjemaet.

Kommunen er ansvarlig for riktig utfylling av skjemaet.

Med **registreringstidspunktet** menes **30.06.2016**.

Med **siste halvår** menes perioden før registreringstidspunktet.

Frist for innsendelse til fylkesmannen er 11. august 2016

Fylke

Oppland

Kommunens navn

Nordre Land

Ansvarlig etat Land barneverntjeneste	Kontaktperson Gunn Anne Skår Struksnæs		
Adresse Postbok 173	Postnr. 2882	Poststed Dokka	
E-post gunn.a.s.struksnaes@nordre-land.kommune.no		Telefon 97071056	

Inngår kommunen i et interkommunalt samarbeid, jf. kommuneloven § 28 a (vertskommunemodellen)?
Hvis ja, oppgi hvilke kommuner som inngår i samarbeidet, det er kun navnet på kommunene som skal oppgis.

Ja

Nei

Søndre Land

1 Stillinger

		Antall	Herav besatt
Hvor mange stillingshjemler (omregnet til hele stillinger) er det i barneverntjenesten i kommunen? Ansatte i vikariat regnes med. Hvis kommunen har én stilling i 80% og én stilling i 70%, så skal du skrive inn summen som da blir 1,5. Besatte stillinger er stillingshjemler som på rapporteringstidspunktet har stillingsinnehaver og denne, eller vikar i dennes sted, er i arbeid på rapporteringstidspunktet	Fagstillinger funksjon 244, dvs stillinger knyttet til saksbehandling, inkl. vikarer	6,9849	5,2118
	Merkantile stillinger (inkl. vikarer funksjon 244).	0,5373	0,5373
	Tiltaksstillinger funksjon 251, dvs ansatte i barneverntjenesten med ansvar for tiltak til barn og familier som mottar hjelp i hjemmet, inkl vikarer	0,5373	0
	Tiltaksstillinger funksjon 252, dvs ansatte i barneverntjenesten med ansvar for tiltak til barn som er plassert utenfor hjemmet.	0	0

2. Meldinger siste halvår

Vi ønsker tall på både meldinger og barn som omfattes av meldingene.

Hvert barn regnes som en sak, dvs. at dersom én melding omhandler flere barn, så skal det telles som én melding pr. barn.

Alle meldinger (skriftlige, muntlige og anonyme henvendelser) til barnevernet (jf. Lov om barneverntjenester § 4-2) regnes med her.

Flere meldinger om **ett og samme barn og samme hendelse** regnes som en melding. Likeledes regnes nye meldinger om barn der undersøkelsen av en tidligere mottatt melding ikke er avsluttet, **ikke** med her.

Dersom undersøkelsen er avsluttet og tiltak igangsatt og det kommer en ny melding om bekymring, må det vurderes i det enkelte tilfelle om dette er å betrakte som en ny melding.

A Antall mottatte meldinger siste halvår.	71
B Antall meldinger fra før som ikke er gjennomgått (mottatt i perioden 01.07.2015-31.12.2015).	0
C Antall mottatte meldinger siste halvår som ikke ga grunnlag for gjennomgang. Dette gjelder meldinger om personer over 18 år, eller som er åpenbart sjikanøse, eller klart knyttet til problemer utenfor barnevernets ansvarsområder. Tilfeller der barnevernet kommer til samme konklusjon <u>etter gjennomgang</u> av meldingene føres under F og G (forhold utenfor barnevernets ansvarsområder).	0
D Antall meldinger per 30.06.2016 som ikke er gjennomgått.	0
E Antall gjennomgåtte meldinger siste halvår (A+B-C-D = E).	Beregnes automatisk 71
E1 Herav gjennomgått innen 1 uke.	71
E2 Fristoversittelser (E-E1).	Beregnes automatisk 0
E3 Fristoversittelser i % (E2% av E).	Beregnes automatisk 0
F Antall henlagte meldinger siste halvår.	24
G Henlagt pga forhold som faller utenfor barnevernloven, jf bvl § 4-3. Dvs. at den konkrete meldingen ikke gir grunnlag for tiltak etter kapittel 4 i barnevernloven (inngår under F).	4
G1 Vist til annen instans. Hvor mange av meldingene som faller utenfor barnevernloven § 4-3 er vist videre til annen instans?	0
H Overført til barneverntjenesten i annen kommune/bydel (inngår under F).	0

Kommentarer

Har du kommentarer til utfyllingen for punkt 2 kan du skrive dette her. Skriv maksimalt 6 linjer.

Antall mottatte meldinger har økt kraftig i forhold til forrige halvår og det har også antall henlagte meldinger.

3. Undersøkelser siste halvår

Antall nye undersøkelser siste halvår (antall saker = antall barn). Tallet her skal være lik antallet gjennomgåtte meldinger (2E) ÷ antall henlagte meldinger (2F).	47
A Antall avsluttede undersøkelser siste halvår.	55
B Antall henlagte undersøkelser siste halvår.	30
C Vedtak om tiltak fattet av barneverntjenesten.	25
D Antall saker konkludert og oversendt fylkesnemnda. Saker som sendes fylkesnemnda uten en ny undersøkelsessak siste halvår regnes ikke med her.	0

Tid som kommunen/bydelen har brukt på de avsluttede undersøkelsessaker nevnt ovenfor siste halvår (antall saker = antall barn).

Summen av E, F og G skal være lik tallet i A.

E Innen 3 mnd.	22
F Mellom 3-6 mnd.	14
G Mer enn 6 mnd.	20
H I hvor mange av sakene med mellom 3-6 mnd undersøkelsestid er det besluttet utvidet undersøkelse?	0
Kommunenes rapportering av fristoversittelser (F + G ÷ H).	Beregnes automatisk 34
Kommunenes rapportering av fristoversittelser (i %).	Beregnes automatisk 61.82
I I hvor mange av sakene med mellom 3-6 mnd undersøkelsestid er beslutningen om utvidet undersøkelse godkjent av fylkesmannen? (fyller ut av fylkesmannen)	
3.1 Hvor mange barn venter på tiltak etter endt undersøkelse (dvs. saker der det er vedtatt tiltak, men tiltaket er ikke iverksatt)?	6

Kommentarer

Har du kommentarer til utfyllingen for punkt 3 kan du skrive dette her. Skriv maksimalt 6 linjer.

Tjenesten har omtrent samme antall nye undersøkelser dette halvåret i forhold til forrige. En del av tjenesten etterslep etter avvik over mange år samt sammenslåing av tjenesten har vært undersøkelsesrapporter. De fleste fristoverskridelsene handler om kapasitetsproblemer, men tjenesten er i ferd med å ta igjen etterslepet i undersøkelser Vi har avsluttet flere undersøkelser enn vi har påbegynt siste halvår, og dette handler om å påse opp og avslutte gamle saker. Det vil likevel ta tid før vi

4. Antall barn totalt i tiltak på registreringstidspunktet.

Oppgi antall barn som på registreringstidspunktet er i tiltak i barneverntjenesten.
Hvert barn skal bare registreres i én kategori.

Antall barn i tiltak på registreringstidspunktet

A1 Antall barn i hjelpetiltak totalt (§ 4-4).	74
Herav antall mellom 18-23 år.	14
A2 Antall barn i hjelpetiltak totalt som har tiltaksplan, jf. § 4-5. Her ønsker vi å vite hvor mange av dem som mottar hjelpetiltak som også har en tiltaksplan.	58
Antall barn i hjelpetiltak totalt som ikke har tiltaksplan, jf. § 4-5.	Beregnes automatisk 16
A3 Antall barn med tiltaksplan som har hatt sammenhengende tiltak etter § 4-4 i 3 måneder eller mer på registreringstidspunktet. Dette feltet skal ikke fylles ut for rapporteringen i 1. halvår 2016.	
Herav antall barn som har hatt sin tiltaksplan evaluert siste halvår. Dette feltet skal ikke fylles ut for rapporteringen i 1. halvår 2016.	
A4 Antall i botiltak etter § 4-4, 2. ledd (hybel, bolig med oppfølging, bofellesskap)	12
Herav antall mellom 18-23 år.	5
A5 Antall plassert etter § 4-4, 6. ledd. (fosterhjem, institusjon)	1
Herav antall mellom 18-23 år.	1

Antall barn plassert etter § 4-24 og § 4-26 (ikke under omsorg) på registreringstidspunktet

B Antall barn plassert etter § 4-24 som ikke er under omsorg.	0
Hvor mange av disse har tiltaksplan, jf. § 4-28?	0
C Antall barn plassert etter § 4-26 som ikke er under omsorg.	0
Hvor mange av disse har tiltaksplan, jf. § 4-28?	0

Antall barn under omsorg på registreringstidspunktet

D Antall barn under omsorg totalt (§§ 4-12 og 4-8, 2. og 3. ledd).	9
Hvor mange av disse har omsorgsplan? Her ønsker vi å vite hvor mange av dem som er under omsorg som også har gyldig omsorgsplan, jf. § 4-15, 3. ledd.	7
Antall under omsorg plassert i institusjon.	0
Hvor mange av de under omsorg er også plassert etter § 4-24?	0
Hvor mange av de under omsorg er også plassert etter § 4-26?	0
Antall under omsorg plassert i fosterhjem.	8

Antall plassert etter § 4-27

Vi ønsker å vite hvor mange som på registreringstidspunktet er plassert i § 4-27 hjem, og har derfor laget en egen kategori for disse. Disse barna/ungdommene skal også registreres i B, C eller D ovenfor.	0
---	---

Barn i midlertidige/foreløpige tiltak på registreringstidspunktet og siste halvår

Antall med flytteforbud (§ 4-8, 1. ledd).	E På registreringstidspunktet 0	E1 Siste halvår 0
Antall barn med hjemmel i § 4-6, 1. ledd.	F På registreringstidspunktet 0	F1 Siste halvår 0
Antall barn plassert etter § 4-6, 2. ledd.	G På registreringstidspunktet 1	G1 Siste halvår 1
Antall barn plassert etter § 4-25, 2. ledd, 2. punktum.	H På registreringstidspunktet 2	H1 Siste halvår 2
Antall med tiltak etter § 4-10.	I På registreringstidspunktet 0	I1 Siste halvår 0
Antall med tiltak etter § 4-11.	J På registreringstidspunktet 0	J1 Siste halvår 0
Antall med tiltak etter § 4-8, 2. ledd, 2. punktum, jf § 4-9.	K På registreringstidspunktet 0	K1 Siste halvår 0
Totalt i tiltak på registreringstidspunktet Summen av A-K skal være lik tallet i L.	L Beregnes automatisk 86	

Antall plassert etter § 4-29

Antall barn plassert etter § 4-29, 2. ledd i barnevernloven	M På registreringstidspunktet 0	M1 Siste halvår 0
Antall barn plassert etter § 4-29, 4. ledd i barnevernloven	N På registreringstidspunktet 0	N1 Siste halvår 0

Kommentarer

Har du kommentarer til utfyllingen for punkt 4 kan du skrive dette her. Skriv maksimalt 6 linjer.

I rapporteringen er det tatt med bofellesskapet med enslige mindreårige, 11 barn, bosettingen er tiltak etter barnevernloven §4-4, jfr §3-4 og §4-3. Ellers er omfanget av barn med tiltak stabilt, men det er mer innhold i tiltakene og de er mer målrettede med tanke på endring.

5. Fosterhjem

Barn i fosterhjem, tilsynsansvar og oppfølgingsansvar på registreringstidspunktet

Er ansvaret for tilsyn med barn i fosterhjem i kommunen lagt til barneverntjenesten?

Ja

Nei

Hvis nei: Hvilken instans i kommunen har ansvar for tilsyn med barn i fosterhjem?

Det oppfordres til at også kommuner som har lagt ansvaret for tilsyn med barn i fosterhjem til andre instanser i kommunen enn barneverntjenesten besvarer punktene 5A - 5D.

A Antall barn i fosterhjem i kommunen totalt, også de <u>over</u> 18 år. Her telles både barn plassert i din kommune av din kommune og barn plassert i din kommune av annen kommune. Barn plassert i beredskapshjem skal også tas med her.	11
A1 Herav antall barn under 18 år i fosterhjem i kommunen. Her telles både barn plassert i din kommune av din kommune, og barn plassert i din kommune av annen kommune.	9
B Antall fosterbarn som kommunen har tilsynsansvar for (kun de under 18 år). Gjelder de under 18 år som din kommune har tilsynsansvar for, både de under 18 år som er plassert av og i <i>din</i> kommune, <i>i tillegg</i> de under 18 år som er plassert i annen kommune, der <i>din</i> kommune har et tilsynsansvar.	12
C Av punkt B antall barn som har vært plassert i fosterhjem i mer enn 1 år. (dvs lenger enn siden 01.07.2015)	12
C1 Av disse antall hvor krav om 4 (eventuelt 2 i spesielle tilfeller) tilsynsbesøk er oppfylt. Her telles antall besøk fra rapporteringstidspunktet og ett år tilbake i tid.	7
Antall av C hvor krav om 4 (eventuelt 2 i spesielle tilfeller) tilsynsbesøk ikke er oppfylt.	Beregnes automatisk 5
D Av punkt B barn som har vært plassert i fosterhjem i mindre enn 1 år. (dvs plassert etter 01.07.2015)	0
D1 Av disse antall som ligger an til at krav om 4 tilsynsbesøk blir oppfylt.	0
Antall av D som ikke ligger an til at krav om 4 tilsynsbesøk blir oppfylt.	Beregnes automatisk 0
E Antall fosterbarn som kommunen har oppfølgings- og kontrollansvar for, jf barnevernloven § 8-4, 3. ledd og fosterhjemsforskriften § 7. Gjelder de som din kommune har oppfølgings- og kontrollansvar for, både de som er plassert i din kommune og i tillegg de som er plassert i annen kommune der din kommune har oppfølgings- og kontrollansvar. Gjelder så lenge plasseringen varer. Barn plassert i beredskapshjem skal også tas med her.	17
F Av punkt E antall barn som har vært plassert i fosterhjem i mer enn 1 år (dvs lenger enn siden 01.07.2015)	16
F1 Av disse antall hvor krav om minimum 4 (eventuelt 2 i særlige tilfeller der barnet har bodd i samme fosterhjem i mer enn to år) besøk er oppfylt. Her telles antall besøk fra rapporteringstidspunktet og ett år tilbake i tid.	2
Av disse antall hvor krav om minimum 4 (eventuelt 2 i særlige tilfeller der barnet har bodd i samme fosterhjem i mer enn to år) besøk ikke er oppfylt.	Beregnes automatisk 14
G Av punkt E antall barn som har vært plassert i fosterhjem i mindre enn 1 år (dvs plassert etter 01.07.2015)	1
G1 Av disse antall hvor det ligger an til at krav om minimum 4 besøk blir oppfylt	0
Av disse antall hvor det ikke ligger an til at krav om minimum 4 besøk blir oppfylt.	Beregnes automatisk 1

Kommentarer

Har du kommentarer til utfyllingen for punkt 5 kan du skrive dette her. Skriv maksimalt 6 linjer.

Land bv.tj har hatt store utfordringer med å ivareta oppfølging av tilsynsførerordningen i GLT-regionen grunnet kapasitetsproblemer i egen tjeneste. I tillegg kommer sykdomsfravær hos tilsynsfører, for liten kapasitet samt sammenslåingen av tjenesten (Nordre og Søndre Land). Det er tilsatt nye tilsynsførere fra 01.06. 2016 (tre 20% stillinger med kapasitet til 14 barn hver) slik at situasjonen vil se bedre ut i andre halvår av 2016. Med hensyn til oppfølgingsbesøk

6. Ettervern siste halvår

Disse spørsmålene dreier seg om ungdom som din kommune har hatt omsorgen for, og som er fylt 18 år siste halvår.

Antall ungdom som har vært under omsorg og har fylt 18 år siste halvår.	1
Antall av disse som har fått tilbud om tiltak fra kommunen, men som har avslått med ønske om et annet tiltak.	0
Antall av disse som har fylt 18 år siste halvår og som ikke lenger har tiltak etter bvl. fordi de selv ikke har ønsket det.	0
Antall som har fylt 18 år siste halvår og som ikke lenger har tiltak etter bvl. fordi de har fått avslag fra kommunen.	0

Kommentarer

Har du kommentarer til utfyllingen for punkt 6 kan du skrive dette her. Skriv maksimalt 6 linjer.

7. Andre frister for siste halvår

Forberedelse til sak etter § 7-10, 2. ledd

A Antall krav fra den private part i perioden om endringer i tidligere vedtak, jf § 7-10, 2. ledd i barnevernloven der kommunen i siste halvår har forberedt og oversendt kravet til fylkesnemnda.	1
---	---

Tid som kommunen/bydelen har brukt i saken som oppgitt i A fra kravet ble mottatt til det ble oversendt til fylkesnemnda. Summen av B, C og D skal være lik tallet i A

B Innen 3 mnd.	1
C Mellom 3-6 mnd.	0
D Mer enn 6 mnd.	0
I hvor mange av sakene med mellom 3-6 mnd behandlingstid er det besluttet utvidet behandlingstid til 6 mnd?	0
Antall vedtak i h.h.t. § 4-6, 2. ledd som er bortfalt i perioden fordi oversendelsesfristen ikke er overholdt, jf § 4-6, 4 og 5 ledd.	0
Antall vedtak i h.h.t. § 4-25, 2. ledd, 2. punktum som er bortfalt i perioden fordi oversendelsesfristen ikke er overholdt, jf § 4-6, 4 og 5 ledd.	0
Antall vedtak om omsorgsovertakelse bortfalt, jf § 4-13, 2. punktum.	0

Kommentarer

Har du kommentarer til utfyllingen for punkt 7 kan du skrive dette her. Skriv maksimalt 6 linjer.

Oversikt over barnevern juni 2016

Under foreligger en oversikt over de poster i budsjettet for barnevernet i Nordre Land som har et merforbruk, eller poster som det er nødvendig å gi en nærmere forklaring/utdyping av.

Vedlagt er også de tall som er rapportert til Fylkesmannen pr juni 2016. Disse vil bli nærmere utdypet i møte.

Kontoart:	Økonomi:	Kommentarer/ forklaringer:	Antall barn:
Art: 10503 Godtgjøring fosterhjem	Regnskap: 2 363 Budsjett: 3 877 Prognose: 4 700 Merforbruk: 823	-Lønn til fosterforeldre -Ingen fast sum for avlønning, dette vil variere etter inntekt til oppdragstaker	Mellom 16 – 20 barn
Art: 10504 Godtgjøring av besøkshjem	Regnskap: 188 Budsjett: 520 Prognose: 450 Mindreforbruk: - 70	-Noen barn bor hjemme, noen i fosterhjem	Mellom 5 – 7 barn
Art: 11652 Utgifts dekning støttekontakt/ fosterhjem /avlastning	Regnskap: 994 Budsjett: 1 500 Prognose: 1 880 Merforbruk: 300	-Dekning av utgifter som tilkommer barnet.	I perioden varierer det fra 20 og 25 barn.
Art: 12702 Honorarer til juridisk bistand	Regnskap: 65 Budsjett: 120 Prognose: 275 Merforbruk: 155	-Bruker mer enn før juridisk hjelp i form av veiledning, saksforberedelse og bistand i nemd og tingrett.	Alle klienter i kommunen.
Art: 13301 Opphold i institusjoner	Regnskap: 186 Budsjett: 319 Prognose: 319 Forbruk: 0	-Refusjon fra Bufetat, betaler kun egenandel. -Akutt plasseringer, eller endring ift fosterhjems plassering	Antall kan ikke kommenteres pga få barn.
Art: 13709- Tiltak Kjøp av andre tjenester fra private	Regnskap: 947 Budsjett: 1 000 Prognose: 1 800 Merforbruk: 800	-bruk av tolk -veiledning i familier -legetjenester (innh av opplysninger, lab tjenester) -sakkyndige uttalelser	Alle klienter i kommunen.

Art: 13709- Adm Kjøp av andre tjenester fra private	Regnskap: 1898 Budsjett: 3075 Prognose: 5468 Merforbruk: 2393	Innleie av ekstern saksbehandling (Trygg start)	
Art: 14703 Bidrag andre formål	Regnskap: 652 Budsjett: 1 242 Prognose: 1 289 Balanse	-enslige mindreårige -veiledning -tilsynsførerutlegg -reiserutg ifb klientoppdrag	Alle klienter i kommunen.

Lnr.: 10680/16
Arkivsaksnr.: 16/1622
Arkivnøkkel.: 033

Saksbehandler: LFU

Utskrift til:

REFERATER

1. Dokka og Omegn seniorlag melder i epost av 06.07.2016 om endring av vararepresentant til Eldrerådet.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 30. august 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Liv Furuseth

Lnr.: 6297/16
Arkivsaksnr.: 16/838
Arkivnøkkel.: 011

Saksbehandler: MSH

Utskrift til:

STORTINGSVALGET OG SAMETINGSVALGET 2017 - FASTSETTING AV VALGDAG

Sammendrag:

Nordre Land kommune avholder stortingsvalg og sametingsvalg søndag 10. september og mandag 11. september 2017.

Formannskapet utgjør valgstyret.

Vedlegg:

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Brev datert 22.04.2016 fra kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Saksopplysninger:

I statsråd 22. april d.å. ble valgdagen for stortingsvalget og sametingsvalget 2017 fastsatt til mandag 11. september 2017.

Hvert enkelt kommunestyre kan i medhold av valgloven § 9-2 (2) bestemme at det i vedkommende kommune skal holdes valg også søndag 10. september 2017. Nordre Land kommune har ved tidligere valg hatt åpent også på søndag før valgdagen.

Valgstyret i Nordre Land har ved tidligere valg vært formannskapet.

Vurdering:

I Nordre Land kommune er det praksis med 2-dagers valg. Det er ikke kommet signaler på at dette bør endres.

Det samme gjelder for formannskapet som valgstyret.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde kommunestyret til å fatte slikt vedtak:

1. Stortingsvalget og sametingsvalget avholdes mandag 11. september 2017, samt søndag 10. september 2017.
2. Formannskapet velges som valgstyre.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 09. mai 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Mona Sæther Harefallet

Lnr.: 7669/16
Arkivsaksnr.: 16/1132
Arkivnøkkel.: 613 &50

Saksbehandler: AKH

Utskrift til:

GJENKJØP AV LEILIGHET PÅ SNERTINN

Sammendrag:

Ved salg av leilighetene på Snertinn ble det tatt inn i kjøpekontrakten at kommunen hadde gjenkjøpsrett- og plikt i tidsrommet med begrenset disposisjonsrett. Dvs fram til tilskuddet er nedskrevet og i denne saken vil det være fram til 2023.

I forbindelse med at eier av seksjon nr. 1 med adresse Torpavegen 24 A har falt fra vil kommunen nå være i den situasjonen at dette kommer til anvendelse i og med at familien ønsker seg den løsningen.

Rådmann anbefaler at kommunen løyer ut denne seksjonen med kr. 981 890,- pluss omkostninger. Kjøpesummen finansieres ved låneopptak. I fratrekk kommer utvendig maling og noe ombygging innomhus. Kostnadene med dette er ikke kjent men vil bli innhentet og ivaretatt i forbindelse med overdragelsen.

Selger ønsker at indeks for juni 2016 benyttes da den nå er siste kjente indeks og at de mener at det er riktig at den benyttes så lenge handelen ikke har blitt slutført. Dette betyr at kjøpesummen kommer på kr. 991 770,-. Til fratrekk kommer nødvendig ombygging innomhus på kr. 10.000,- og utvendig maling som er kostnadsberegnet til kr. 14 375,-. Dette er nesten tilsvarende de omkostninger som påløper i forbindelse med tinglysing og overskjøting så lånebehovet er på kr. 1 mill.

Vedlegg:

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Kjøpekontrakt datert 13.11.2006.

Saksopplysninger:

Da Snertinn ble oppført ble det gitt tilbud til de aktuelle beboerne om at det var mulig å kjøpe den leiligheten de skulle inn i. Astrid Snertinn valgte dette og kjøpekontrakt kom på plass i november 2006. Kjøpesummen var da på kr. 813 500,- pluss omkostninger.

I kjøpekontrakten er det selvsagt sagt noe om både kjøper og selgers forpliktelser. Punkt 8 i kontrakten går på dette med gjenkjøp. Som en følge av at kommunen fikk tilskudd fra Husbanken til dette prosjektet ble dette en del av avtalen. Ordlyden i p.8 er følgende;

Kommunen har en gjenkjøpsrett og – plikt i tidsrommet med begrenset disposisjonsrett. Etter tidsrommet med begrenset disposisjonsrett har kommunen fortsatt gjenkjøpsrett, men gjenkjøpsplikten faller bort.

Ved fastsettelse av gjenkjøpsverdi på omsorgsboliger legges dagens kjøpesum til grunn. Videre benyttes endringene i konsumprisindeksen fra kjøpertidspunkt og fram til salgstidspunkt. Siste kjente indeks er 20xx med I tillegg kan det påplusses et skjønsmessig tillegg for oppussing/standardheving eller det foreligger kvitteringer på kostnadene ved disse endringene. Det må også tas høyde for et skjønsmessig fradrag for slitasje og elde ved ny fastsetting av pris.

Tidsrommet med begrenset disposisjonsrett går fram til 2023.

Ved salg av seksjon 1 var indeks for oktober 2006 på 119,1. Siste kjente indeks nå er pr. 15.04.2016 og er på 143,8. Dette betyr at det over disse årene har blitt en økning på 20,7 %. Med en kjøpesum i 2006 på 813 500,- utgjør dette i dag kr. 981 890,-. Det er opplyst at det ikke er påkostet noe i leiligheten så det vil ikke komme tillegg som en følge av dette. Det har vært befaring i leiligheten for å se på om det er slitasje som gjør av kjøpesum av den grunn skal reduseres. Her ble partene enige om at kostnad i forbindelse med heving av kjøkken benk, kjøkkenskap og servant på bad må kostnadsberegnes. Likeså utvendig maling. Da kostnadene er kjent vil dette bli ivaretatt i salgsprosessen og trukket fra ved overføring til selger. Disse tallene er pr. 1.august kjent og beløper seg til kr. 24 375,-. Ved innhenting av disse tallene har og selger satt fra krav om at det benyttes siste kjente indeks og det vil si pr. juni 2016. Den er på 145,2%. Dette betyr at kjøpesummen øker til kr. 991 770,-. Til fratrukk kommer overnevnte beløp på kr. 24 375,-. Faktisk kjøpesum blir da kr. 967 395,- pluss omkostninger.

I tillegg til kjøpesum vil det påløpe kostnader i forbindelse med overskjøting som til sammen beløper seg til kr. 25 045,-. Totale kostnader blir med dette på 1 007 000,- minus de påkostninger som vil komme jfr overnevnte.

Etter at de siste tallene har kommet på plass betyr dette at kommunens lånebehov i denne saken er kr. 1 mill.

Vurdering:

Rådmannen anser det som riktig å benytte denne gjenkjøpsretten som vi gjennom kontrakten har. Kommunen kan heller ikke fraskrive seg plikten til gjenkjøp så lenge familien ønsker å føre det tilbake. Dette er nå avklart og partene har blitt enige om innhenting av priser på det som bør ivaretas så selv om disse tallene ikke er klare anser rådmannen saken som så avklart at vedtak om finansiering kan ivaretas selv om det vil bli et fratrukk på de tallene som er kjent.

Kontrakten legger klare føringer for hvordan leilighetens verdi skal framkomme ved gjenkjøpstidspunkt. I og med at dette tas nå er det indeks pr. 15. april som er kjent og legges da til grunn for utregningen. Rådmann anbefaler derfor at det inngås avtale med familien om utkjøp av Torpavegen 24 A med gnr. 123, bnr. 92, snr. 1 med en kjøpesum på kr. 981 890,-.

Da er indeksen i oktober 2006 til april 2016 benyttet. Omkostninger kommer i tillegg, men det vil og komme et fratrekk som rådmann antar vil tilsvare omkostningene.

Indeksregulert kjøpesum minus omtalte fratrekk resulterer i at faktisk kjøpesum blir kr. 967 395,-. Tinglysing av skjøte og dokumentavgift blir da på kr. 24 695,-.

Rådmannen anbefaler at låneopptaket settes til 1 mill.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å fatte slikt vedtak:

1. Nordre Land kommune benytter sin gjenkjøpsrett og kjøper tilbake seksjon nr. 1 i Torpavegen 24.
2. Kjøpet finansieres ved låneopptak på kr. 1 mill.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 10.06.2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Astrid Kringli Hagen

Formannskapet legger saken fram for Kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Nordre land kommune benytter sin gjenkjøpsrett og kjøper tilbake seksjon nr. 1 i Torpavegen 24.
2. Kjøpet finansieres ved låneopptak på kr. 1 mill.

Lnr.: 7551/16
Arkivsaksnr.: 16/866
Arkivnøkkel.: 026

Saksbehandler: JSN

Utskrift til: Kontrollutvalget i Nordre Land kommune

SELSKAPSKONTROLLRAPPORT: VOKKS AS

Vedlegg:

Selskapskontroll VOKKS AS

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune behandlet saken i sitt møte den 30. mai 2016 som sak 28/2016.

Kontrollutvalget oversender herved til sluttbehandling i kommunestyret.

Administrasjonens innstilling:

Kontrollutvalget i Nordre Land vil råde Kommunestyret til å fatte slikt vedtak:

1. Kommunestyret tar selskapskontrollrapporten til orientering og støtter rapportens anbefalinger om at:

- a) Det bør vurderes å opprette valgkomité i VOKKS AS som har til oppgave å innstille alle styremedlemmene. Dette kan bidra til å sikre god styresammensetning ut fra hensyn til kompetanse i styret. Valgkomitéen bør vedtektsfestes og det bør utarbeides skriftlige retningslinjer for komitéen. I henhold til anbefalingen fra KS bør generalforsamlingen velge leder av valgkomiteen, og den bør sammensettes slik at den reflekterer eierandelene i selskapet.
- b) VOKKS AS bør vurdere å gå bort fra ordningen med personlige varamedlemmer. En slik ordning kan føre til at styremedlemmene opptrer svært sporadisk i styret, noe som er uheldig sett i opp mot behovet for kontinuitet og kompetanse i styret.
- c) Med basis i anbefalingen fra KS bør det vurderes om det er riktig at ordfører sitter i styret i VOKKS AS. Ordfører kan ha relevant kompetanse å bringe inn i styrearbeidet, men hensynet

til habilitet og klare roller tilsier at det bør vurderes om rollen som ordfører er forenlig med et slikt styreverv.

d) I VOKKS Nett AS bør det vurderes å foreta et skille mellom konkurranseutsatte deler av virksomheten og monopoldelen. Et slikt skille bør også ses i lys av eventuelle krav som kan komme som følge av endringer i energiloven (§ 4-6).

2. Ordfører bes om å følge opp rapporten overfor generalforsamlingen i VOKKS AS som kommunens eierrepresentant. Det vises for øvrig til ordføreres hørings svar til rapporten (jf. vedlegg til rapporten) der det fremgår at det vil bli fremmet en sak til kommunestyret hvor anbefalingene i rapporten angående valgkomite og ordningen med varamedlemmer vil bli tatt opp.

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE, den 2. juni 2016

Hans Moon
kontrollutvalgets leder

Lnr.: 7295/16
Arkivsaksnr.: 16/1060
Arkivnøkkel.: 144

Saksbehandler: BEO

Utskrift til:

TILTAKSPLAN FOR FOLKEHELSE

Sammendrag:

Det er utarbeidet en tiltaksdel for folkehelse etter anmodning fra kommunestyret. Planen er utarbeidet etter en helhetlig gjennomgang med enhetene i Nordre Land kommune, og etter lover/forskrifter som regulerer dette arbeidet.

Planen sier noe om satsingen innen folkehelse, og hvordan vi inkluderer dette i alt øvrig planarbeid vi jobber med jf Folkehelseloven § 4.

Vedlegg:

Tiltaksplan for folkehelse
Folkehelse statistikk
Helsetilstand og risikofaktorer

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

1.1.2010 ble offentlige myndigheter gjennom samhandlingsreformen pålagt å tenke helse og hvordan den påvirkes i alt de gjør. Det er derfor utarbeidet en tiltaksplan for folkehelse i Nordre Land kommune. Kommunens oppgaver er forankret i Folkehelseloven, jf. § 4. Der beskrives det hva kommunen skal fremme og medvirke til for å oppfylle ansvaret den har.

Kommunen har allerede inkludert folkehelse og har dette som et overordnet mål i kommuneplanens samfunnsdel. Det er her blitt satt målsettinger og strategier som skal være med på og nå mål og visjoner. For å kunne nå disse målene skal det arbeides for folkehelse i alle enheter.

Arbeidet som skal gjøres krever en langsiktig innsats, noe som gjenspeiles i tiltaksplanen. Ut i fra folkehelseanbefalingene er det utarbeidet overordnede strategier og tiltak for å nå målet om god helse i alle lag av befolkningen.

Vurdering:

Basert på utfordringene vi har med folkehelse i Nordre Land kommune, har det blitt anbefalt å ha spesielt fokus på enkelte områder de neste årene. Det er dette utfordringsbildet som tiltakene i planen for folkehelse skal bedre. For å kunne nå disse målene er tiltakene konkrete og retter seg mot ulike enheter. Disse enhetene er familie og helse, barnehage og skole

Det deles inn i to hovedområder med ulike utfordringer under disse. Hovedområdene er helsetilstand og helserelatert atferd. Under disse hovedområdene rettes det fokus på psykisk helse, søvn, fysisk aktivitet, kosthold og tobakk.

Et av områdene som kommunen scorer dårligst på er utfordringene rundt tobakk. Det er blitt anbefalt direkte tiltak som skal snu den dårlige trenden som statistikken viser. Tiltakene som er blitt anbefalt er innføring av ”røykfri arbeidstid” og at kommunen skal bli en ”røykfri kommune”.

Utfordringene som retter seg mot barns helse har tiltak som følger dem fra barnehage og gjennom hele grunnskole. Eksempler på dette er at man allerede i barnehagen skal ha fokus på bra mat, og personalet skal fremstå som gode forbilder i forhold til kosthold. Det samme tiltaket finner vi gjennom skoleløpet på grunnskolen. Både i skole og SFO skal ernæring rettes fokus på.

Det vil også være viktig med fysisk aktivitet. Prosjektarbeid i naturen, utvikle og bruke uteområdene, øke fokus på barns fysiske form og begrepet ”aktivt barn” er tiltak som også vil være viktig som forebyggende arbeid for generasjonene som kommer. Denne tiltaksplanen vil derfor være viktig for hvordan man ser for seg fremtidens Nordre Land – en folkehelsekommune.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Hovedutvalget for levekår til å fremme saken til Kommunestyret med slik forslag til vedtak:

1. Tiltaksplanen for folkehelse vedtas.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 27. mai 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Bente Øverby

Lnr.: 6225/16

Arkivsaksnr.: 16/901

Arkivnøkkel.: 242 U &00

Saksbehandler: STR

Utskrift til: Økonomiavdelingen, her.

VEDTEKTER FOR NORDRE LAND KOMMUNES NÆRINGSFOND

Sammendrag:

Under formannskapetets behandling av sak 32/16 « Søknad om tilskudd til nydyrking fra 2016» ble det fattet følgende vedtak:

«Formannskapet oppretter ikke en fast ordning med støtte til nydyrking i jordbruket, men det kan fremmes søknader fra enkeltbrukere. Vedtektene for Næringsfondet gjennomgås i løpet av 2016.»

Rent prinsipielt mener rådmannen det vil være uheldig å dele opp næringsfondet ytterligere utover en sum til proaktiv næringsutvikling og en sum til fortløpende mindre bedriftstiltak. Dette med utgangspunkt i at disponibel saldo ikke gir noe stort handlingsrom. Etter kommunestyrets vedtak i sak 27/16 «Årsregnskap og årsberetning 2015» er saldo for næringsfondet er kr. 431.909, hvorav kr. 290.000,- er avsatt til proaktiv næringsutvikling i dialog med bedrifter og kr. 141.909,- er avsatt til fortløpende mindre bedriftstiltak.

Slik rådmannen ser det er det vedtektenes §§ 2 Formål og 3 Støtteformer som det ønskes i gjennomgang av.

Rådmannen anbefaler at det ikke gjøres endringer i vedtektenes § 2 Formål, da den er i overensstemmelse med standardvedtektene fra departementet og Rundskriv H-17/98, hvor det i merknadene til rundskrivet spesifiseres at formuleringen om at det ikke bør gis støtte til virksomheter som mottar betydelig overføringer over statsbudsjettet, særlig gjelder de tradisjonelle primærnæringene.

Vedtektenes § 3 Støtteformer er strengere formulert enn forslag til standardvedtekter fra departementet, da det ikke gis mulighet for å yte støtte i form av lån. Kommunens vedtekter gir mulighet for å innvilge støtte til investeringer og utviklingstiltak. Gitt næringsfondets ramme anbefaler rådmannen at det ikke gjøres endringer i § 3 Støtteformer.

Forslag til vedtak:

1. Det gjøres ingen endringer i vedtektene for Nordre Land kommunes næringsfond (kraftfond).

Vedlegg:

- Vedtekter for Nordre Land kommunes næringsfond
- Rundskriv H-1/11: Standardvedtekter for kraftfond
- Rundskriv H-17/98: Standardvedtekter for kommunale næringsfond (kraftfond) gitt i vannkraftsaker

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Formannskapssak 32/16 – Søknad om tilskudd til nydyrking fra 2016
- Formannskapssak 38/16 - Fremtidig bruk av Nordre Land kommunes næringsfond
- Kommunestyresak 90/11 – Næringsfondet og DA-midler – vedtekter og retningslinjer for saksbehandling
- Formannskapssak 11/11 – Kommunes støtte til landbruket i Nordre Land
- Kommunestyresak 35/11 Næringsfondets vedtekter - delegering av fullmakt
- Kommunestyresak 62/10 – DA-midler – forslag til endring i fordelingsnøkkel mellom bedriftsrettede og tilretteleggings-/utviklingsmidlene
- Kommunestyresak 86/08 – Næringsfondet – Retningslinjer for saksbehandling
- Kommunestyresak 27/08 – Retningslinjer for ny DA-ordning

Saksopplysninger:

Under formannskapets behandling av sak 32/16 «Søknad om tilskudd til nydyrking fra 2016» den 6. april i år ble det fattet følgende vedtak:

«Formannskapet oppretter ikke en fast ordning med støtte til nydyrking i jordbruket, men det kan fremmes søknader fra enkeltbrukere. Vedtektene for Næringsfondet gjennomgås i løpet av 2016.»

Slik rådmannen ser det er det vedtektenes §§ 2 Formål og 3 Støtteformer som det ønskes i gjennomgang av.

Under behandlingen av sak 32/16 ble det også vist til formannskapets vedtak i sak 11/11 «Kommunens støtte til landbruket i Nordre Land, hvor følgende vedtak ble fattet:

1. Formannskapet ønsker ikke å etablere faste tilskuddordninger med bruk av kommunens næringsfond. Bedrifter i jord – og skogbruket kan søke om tilskudd på lik linje med andre utøvere i næringslivet.
2. Formannskapet oppfordrer jord – og skogbruksnæringen til å kontakte kommunens næringskonsulenter for nærmere informasjon om muligheter som fins innen gjeldende regelverk for bruk av kommunens næringsfond og DA-midler.
3. Når det gjelder ev. tilskudd til kjøp av melkekvote eller andre tiltak innen jord – eller skogbruket må det omsøkes det enkelte år.

I kommunestyresak 90/11 «Næringsfondet og DA-midler – Vedtekter og retningslinjer for saksbehandling» ble følgende vurderingskriterier vedtatt for vurdering av søknader til kommunens næringsfond:

- Vurdere om en eventuell støtte er konkurransevridende
- Vurdering av kapitalbehovet, kun investeringsposter godkjennes
- Vurdering av størrelse på eventuelt tilskudd ut i fra tidligere tildelinger som er sammenlignbare

Generelt om kraft- og hjemfallsfond

Nordre Land kommunes næringsfond og konsesjonsavgift er gitt med hjemmel i lovbestemmelsene om kraftfond i Industrikonsesjonsloven (14. desember 1917 nr. 16, § 2,3 ledd nr. 13, 6 ledd) og Vassdragsreguleringsloven (14. desember 1917 nr. 17, § 11 nr. 2,2 ledd).

Ved kraftutbygging pålegges regulanten å innbetale en avgift (konsesjonsavgift) til staten og til de fylkeskommuner og kommuner som Kongen bestemmer. Regulanten kan også pålegges å opprette et fond i de aktuelle kommuner. Fondet og de årlige konsesjonsavgiftene utgjør det som blir omtalt som kraftfond.

Industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven krever at kommuner med kraftfond over en viss størrelse skal ha vedtekter. Det er kommunal- og moderniseringsdepartementet som legger rammene for standardvedtektene med rundskriv. Det siste rundskrivet kom i i november 2011, rundskriv H-1/11 (den gang Kommunal- og regionaldepartementet).

For kommuner som hadde godkjente vedtekter for kraftfond i tråd med Rundskriv H-17/98, var det ikke behov for å foreta endringer, under forutsetning av at de ikke inneholder bestemmelser som bryter mot de til enhver tid gjeldende regelverket for offentlig støtte. Følges standardvedtektene er forvaltningen i tråd med loven.

Standardvedtektene angir kun den ytre rammen for bruken av kraft-/hjemfallsfondsmidler. Innenfor standardvedtektene kan kommunene snevre inn fondet støtteformål, støtteformer og støttevilkår i sine vedtekter.

Kommunestyret skal behandle forslag til vedtekter/endringer av vedtektene og slik angi rammen for bruk av kraft-/hjemfallsfond. Vedtektene skal sendes fylkesmannen for godkjenning. Fylkesmannen skal påse av lovens krav er oppfylt og ta stilling til spørsmålet om vedtektene kan godkjennes i henhold til foreliggende standardvedtekter.

Kommunestyret har forvaltningsmyndighet for kraft-/hjemfallsfond dersom myndigheten ikke er delegert til annet kommunalt organ i samsvar med Industrikonsesjonslovens § 2 og Vassdragsreguleringsloven § 10. Når det gjelder kontroll vises det til regler om kommunal virksomhet, jf. Kommunelovens §§ 59 og 60.

Standardvedtekter for bruk og forvaltning av kraftfond/hjemfallsfond

Rundskriv H-1/11: Standardvedtekter for kraftfond, som ligger vedlagt, har følgende formuleringer for formål og støtteformer:

«§ 2 Formål – Kraft-hjemfallsfondet skal fortrinnsvis anvendes til næringsformål, som for eksempel bedriftsstøtte, tilrettelegging for næringsutvikling i regi av kommune, stedsutvikling, ulike typer utviklingsarbeid med mer. Fondet kan også benyttes til kommunale investeringer i varige driftsmidler.

Fondsmidlene kan ikke nyttes til å dekke løpende drift av kommunen, bortsett fra renter og avdrag på investeringer som er gjort i tråd med fondet formål. Unntak er også avlønning av næringsjef eller tilsvarende for å forvalte fondet.

Det kan heller ikke gis støtte til bedrifter for å dekke avdrag og renter på lån eller løpende drift.

Det bør ikke gis støtte til virksomhet som mottar betydelige overføringer over statsbudsjettet.»

«§ 3 Støtteformer – Støtte kan gis i form av lån og tilskudd. Midlene bør ikke nyttes til aksjetegning i private bedrifter. Dersom det tegnes kommunal aksjer, kan ikke dette utgjøre mer enn 30 % av aksjekapitalen i bedriften. Denne begrensningen gjelder ikke utviklingsselskap o.l. som kommunen etablerer i samarbeid med private interesser.

Formuleringene for standardvedtekter i Rundskriv H-17/98 inneholder de samme kravene i § 2 Formål og § 3 Støtteformer, men her følger det med merknader til standardvedtektene. For § 2 Formål anbefales det at kommunen som et ledd i kommuneplan arbeidet utarbeider en næringsplan som grunnlag for prioriteringen av prosjekter, og at kommunes næringsliv bør trekkes aktivt med i utarbeidingen av en slik plan.

Videre i merknadene for § 2 Formål står det at kommunen kan lage strengere formålsavgrensning i sine vedtekter dersom det er ønskelig. Ut over de prioriteringer som er gjort i næringsplanen, bør all næringsvirksomhet likebehandles. Kommunen bør imidlertid ikke gi støtte til næringsvirksomhet som mottar store overføringer over statsbudsjettet. Dette gjelder særlig de tradisjonelle primærnæringene.

Nordre Land kommunes vedtekter og bruk av fondet

Kommunestyret vedtok endringer i vedtektene for kommunens næringsfond i sak 90/11 den 25. oktober 2011, som ble godkjent av fylkesmannen i Oppland den 15. desember 2011. Vedtektene ligger vedlagt saken.

Etter vedtaket lyder § 2 Formål slik:

«Næringsfondet skal fortrinnsvis benyttes til næringsformål. Fondet kan også benyttes til kommunale tiltak.

Prosjekter som bidrar til bedre sysselsettingsmuligheter for kvinner og ungdom bør prioriteres.

Det kan ikke gis støtte til sanering av gjeld eller løpende drift av bedrifter.

Det bør heller ikke gis støtte til virksomheter som mottar betydelig overføring over statsbudsjettet.»

Etter vedtaket lyder § 3 Støtteformer slik:

«Det kan fra midlene, jfr. § 1 b og c., gis tilskudd til investeringer og utviklingstiltak. I hovedsak bør midlene ikke benyttes til aksjetegning i private bedrifter. Dersom det tegnes kommunale aksjer, kan ikke andelen utgjøre mer enn 30 % av aksjekapitalen i bedriften. Denne begrensningen gjelder ikke utviklingsselskaper, utleiebygg og lignende som kommunen etablerer i samarbeid med private interesser.

Det må søkes i forkant av gjennomføringen av investeringen og utviklingstiltaket.»

I formannskapssak 38/16 «Fremtidig bruk av Nordre Land kommunes næringsfond, konsesjonsavgift og DA-midler», ble det fattet følgende vedtak:

1. Utgifter i 2017 til kommunal næringsrådgivere, årlig støtte til Landsbyen Næringshage AS og driftsmidler til regionkontoret finansieres som tidligere ved overføringer fra kommunens næringsfond/konsesjonsavgift.
2. Resterende kapital i 2016, på kr. 216.909, disponeres slik:
 - a. Kr. 76.909 kan tildeles forløpende til mindre bedriftstiltak
 - b. Kr. 140.000,- disponeres av formannskapet til proaktiv næringsutvikling i dialog med bedrifter
3. Det søkes avsatt kr. 250.000,- til næringsfondet fra kommunens årsresultat i 2015, i tillegg til resterende kapital i 2016. I tillegg til resterende fondskapital kr. 216.909,- fordeles midlene slik:
 - a. Kr. 100.000,- av settes til tildelinger fortløpende til mindre bedriftstiltak
 - b. Kr. 150.000,- avsettes til proaktiv næringsutvikling
4. Disponering i 2017:
I desember 2016 fastsetter formannskapet (fondsstyret) en større sum, anslagsvis kr. 250.000,- til kr. 300.000,- til proaktiv næringsutvikling i dialog med bedrifter. Et mindre beløp avsettes til forløpende bevilgninger til mindre bedriftstiltak.
5. Overføringene til regional næringsutvikling og Turistkontoret Gjøvik. Hadelad og Ringerike for 2017 tas opp til ny vurdering når ny organisering er avklart, med frist 1. juni 2016.
6. Det gjøres ingen omfordeling av de generelle DA-midlene.

Kommunestyret vedtok i sak 27/16 «Årsregnskap og årsberetning 2015» å avsette kr. 250.000,- fra kommunens årsresultat i 2015 til næringsfondet. Saldo for næringsfondet er pr. 23. mai kr. 431.909, hvorav kr. 290.000,- er avsatt til proaktiv næringsutvikling i dialog med bedrifter og kr. 141.909,- er avsatt til forløpende mindre bedriftstiltak.

Andre støtteordninger for primærnæringsen:

Skogbruk:

- Klimamidler – ny ordning – gjødsling av skog og tetter planting
- Tilskudd til bygging av skogsveier (fellesanlegg)
- Tilskudd til taubanedrift/vinsjdrift
- Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket – rydding og markberedning for planting og suppleringsplanting
- BU-midler – fyringsanlegg på gårdsbruk
- Næringsutviklingsmidler – skogbasert foredling

I tillegg er det lovpålagt å sette av midler til skogfond som kan benyttes til f.eks. skogbruksplan, skogpleie, bygging av skogsbil veg m.m.

Jordbruk:

- SMIL – istandsetting av fredede/verneverdige bygg, forurensningstiltak, kulturmark, tilretteleggingsprosjekter i kulturlandskap, biologisk mangfold m.m.
- BU – investeringsmidler i landbruket og tilleggsnæringsen
- Etablererstipend – ved utvikling av ny næring i tillegg til gårdsdrift
- Produksjonstilskudd
- Avløsning under sykdom
- Legater – spesielt til utdanning innen jord- og skogbruk og for å fremme landbruket

Vurdering:

Slik rådmannen ser det er det vedtektenes §§ 2 Formål og 3 Støtteformer som det ønskes i gjennomgang av, da de andre paragrafene omhandler hjemmel og kapital, støttevilkår, forholdet til internasjonale forpliktelser, forvaltning, årsmelding og godkjenning av vedtekter.

Generelt:

Rent prinsipielt mener rådmannen det vil være uheldig å dele opp næringsfondet ytterligere utover en sum til proaktiv næringsutvikling og en sum til fortløpende mindre bedriftstiltak. Dette med utgangspunkt i at disponibel saldo ikke gir noe stort handlingsrom. Uten overføringer fra årsresultatet for 2015 ville disponibel saldo ved årets start vært ca. kr. 380.000,-, etter at bevilgninger til regionarbeidet, lønn næringsrådgiver og støtte Landsbyen Næringshage er innvilget.

I forhold til formannskapetets vedtak om fremtidig bruk av næringsfondet, hvor det skal avsettes en større sum til proaktiv næringsutvikling i samarbeid med bedrifter, anslått til kr. 250.000,- til kr. 300.000,-, mener rådmannen det vil være vanskelig å ytterligere avsett midler fra fondet til en enkeltnæring. Ved en ytterligere spesifisert avsetning knyttet opp mot enkelt næringer kan kommunen komme i den situasjonen at det ikke finnes midler til å støtte gode prosjekter, uavhengig av næring, fordi midlene er bundet opp til forskjellige næringer og formål.

Rådmannen gjør oppmerksom på at standardvedtektene angir kun den ytre rammen for bruken av kraft-/hjemfallsfondsmidler, og kommunene gis anledning til å snevre inn fondets støtteformål, støtteformer og støttevilkår, men det gis ikke anledning til å ha en lempeligere formulering på disse områdene.

§ 2 Formål

Under formannskapetets behandling av sak 32/16 «Søknad om tilskudd til nydyrking fra 2016» vedtok formannskapet ikke å opprette en fast ordning med støtte til nydyrking i jordbruket, men at enkeltaktører i primærnæringene kan fremme søknad på lik linje med andre til kommunens næringsfond.

Rådmannen gjør oppmerksom på at det er innvilget søknader til primærnæringen fra kommunens næringsfond til investeringer i utstyr fra kr. 6.000,- til 46.000,-. Det er innvilget 3 søknader. Det er ikke mottatt mange søknader fra enkeltaktører i primærnæringen til fondet. I tillegg er det innvilget støtte til Norsk Landbruksforvaltning i årene 2010 til 2015. Størrelsen på beløpet har variert fra kr. 5.000,- til kr. 10.000,-. Det er også innvilget årlig støtte til kjøp av melkekvoter i perioden 2008 til 2016. Størrelsen på beløpet har variert fra kr. 36.000,- til kr. 117.626,-.

Som det fremgår av saksopplysningene finnes det mange støtteordninger for landbruksnæringene, både inne skogbruk og jordbruk. For andre næringer er det kun ordningene hos Innovasjon Norge det er mulig å søke om støtte fra. Rådmannen mener derfor at kommunens næringsfond først og fremst skal benyttes til tiltak der andre offentlige støtteordninger ikke kan omsøkes, men hvor tiltaket har et potensiale enten som en nyetablering eller utvidelse/styrking av eksisterende drift.

Videre mener rådmannen at landbruksnæringen ikke bør oppfordres til å søke støtte fra kommunens næringsfond, da standardvedtektene fra departementet spesifiserer at slike næringer ikke bør motta støtte fra kraftfond/næringsfond i tillegg til den statsstøtten og de statlige tilskuddene de har mulighet til å søke på. Det ordinære næringslivet, som produksjonsbedrifter, handelsbedrifter og forretningsmessig tjenesteytende bedrifter, har ikke betydelige stats-subsidier, ei heller mange økonomiske kilder å søke støtte fra, spesielt ikke i en tidlig fase, og bør derfor klart prioriteres i næringsfondssammenheng.

Samtidig mener rådmannen at eventuelle søknader fra landbruksnæringen bør vurderes langt strengere enn andre, ut i fra samme argumentasjon som i avsnittet ovenfor og vedtatt vurderingskriterier om konkurransevridning.

Rådmannen mener at forvaltningen av kommunens næringsfond bør legge til grunn de eksemplene det vises til i merknadene til § 2 Formål i rundskriv H-17/98, og at disse brukes aktivitet i vurderingen av hver enkelt søknad i tillegg til mål og tiltak i kommunens strategiske nærings- og utviklingsplan. Disse eksemplene er:

- Kommunalt tiltaks- og næringsarbeid – f.eks. næringsplanlegging, etablererprosjekter, samarbeid skole/næringsliv og stedsutviklingsprosjekter
- Fysisk tilrettelegging for næringsvirksomhet – f.eks. kommunal tilrettelegging av næringsarealer, fysisk stedsutvikling, infrastruktur for reiseliv, vannforsyning
- Bedriftsutvikling – f.eks. etablererstipend, opplæring, produktutvikling, markedsføring, markedsundersøkelser og planlegging
- Investering i bedrifter – f.eks. utstyr, maskiner og bygninger ved oppstart og utvidelser av bedrifter

Rådmannen anbefaler at det ikke gjøres endringer i vedtektenes § 2 Formål, da den er i overensstemmelse med standardvedtektene fra departementet og Rundskriv H-17/98, hvor det i merknadene til rundskrivet spesifiseres at formuleringen om at det ikke bør gis støtte til virksomheter som mottar betydelig overføringer over statsbudsjettet særlig gjelder de tradisjonelle primærnæringene.

§ 3 Støtteformer

Vedtektenes § 3 Støtteformer er strengere formulert enn forslag til standardvedtekter fra departementet, da det ikke gis mulighet for å yte støtte i form av lån. Kommunens vedtekter gir mulighet for å innvilge støtte til investeringer og utviklingstiltak.

Videre mener rådmannen det er viktig å opprettholde kravet i § 3 Støtteformer om at det ikke skal innvilges støtte til tiltak som er startet opp eller som er gjennomført. Innovasjon Norge stiller det samme kravet.

Gitt næringsfondets ramme anbefaler rådmannen at det ikke gjøres endringer i § 3 Støtteformer.

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde formannskapet å legge saken frem for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Det gjøres ingen endringer i vedtektene for Nordre Land kommunes næringsfond (kraftfond).

NORDRE LAND KOMMUNE, den 23. mai 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Stine Røen
næringsrådgiver

Behandling i Formannskapet:

Arnfinn Eng (BL) fremmet følgende forslag om følgende endringer i rådmannens innstilling:

- a) Siste setning i § 2 strykes. Setningen lyder: *Det bør heller ikke gis støtte til virksomhet som mottar betydelig overføring over statsbudsjettet.*
- b) Omformulering i § 3: Det *bør* fra midlene, jfr. § 1b og c, *fortrinnsvis* gis tilskudd til investeringer og utviklingstiltak.

Avstemning:

- I Arnfinn Engs forslag a) falt med 1 mot 6 stemmer.
- II Arnfinn Engs forslag b) vedtatt med 4 mot 3 stemmer.

Innstilling/Vedtak:

Gjeldende vedtekter for næringsfondet videreføres, med følgende endringer;

I vedtektenes § 3 endres formuleringen slik (endringer i kursiv); Det ***bør*** fra midlene, jfr. § 1b og c, ***fortrinnsvis*** gis tilskudd til investeringer og utviklingstiltak.

VEDTEKTER FOR NORDRE LAND KOMMUNENS NÆRINGSFOND

§ 1 Hjemmel, kapital og avkastning

- a. Fondskapitalen for næringsfondets bundne driftsfond er:
- Næringsfond på kr. 6.500.000,- innbetalt av Oppland Energiverk (OE) i medhold av pkt. 2 i konsesjonsvilkårene for tillatelse til erverv av fallrettigheter i Dokkavassdraget i Oppland. Opprettet ved konglig resolusjon av 26.06.1985.
 - Næringsfond på kr. 210.000,- innbetalt av Foreningen for Randsfjords Regulering i medhold av pkt. 2 i konsesjonsvilkårene for tillatelse til fortsatt regulering av Randsfjorden, opprettet ved regjeringens resolusjon av 12.01.1995.
 - De ovennevnte bundne driftsfond kan ikke disponeres til tilskudd.
- b. Avkastningen for næringsfondets bundne driftsfond er:
- Årlig konsesjonsavgift som blir innbetalt av OE i medhold av pkt. 2 i konsesjonsvilkårene for Dokka-anleggene.
 - Årlige konsesjonsavgift som blir innbetalt av Randsfjordens reguleringsforening i medhold av konsesjonsvilkårene for Randsfjordens regulering.
 - Årlig konsesjonsavgift som blir innbetalt av kraftverkene i Buskerud i medhold av konsesjonsvilkår for Drammensvassdraget.
 - Renter og annen avkastning av fondskapitalen.

Avkastningen tillegges næringsfondets disponible fond og kan benyttes til tilskudd.

- c. Fondskapitalen for næringsfondets disponible fond er:
- I. Næringsfond avsatt av kommunens egne disponible midler, avsatt over driftsbudsjettet, samt avkastningen av dette.
 - II. Avkastning jfr. pkt. b.

§ 2 Formål

Næringsfondet skal fortrinnsvis benyttes til næringsformål. Fondet kan også benyttes til kommunale tiltak.

Prosjekter som bidrar til bedre sysselsettingsmuligheter for kvinner og ungdom bør prioriteres.

Det kan ikke gis støtte til sanering av gjeld eller løpende drift av bedrifter.

Det bør heller ikke gis støtte til virksomhet som mottar betydelig overføring over statsbudsjettet.

§ 3 Støtteformer

Det kan fra midlene, jfr. § 1 b og c, gis tilskudd til investeringer og utviklingstiltak. I hovedsak bør midlene ikke benyttes til aksjetegning i private bedrifter. Dersom det tegnes kommunale aksjer, kan ikke andelen utgjøre mer enn 30 % av aksjekapitalen i bedriften. Denne begrensningen gjelder ikke utviklingselskaper, utleiebygg og lignende som kommunen etablerer i samarbeid med private interesser.

Det må søkes i forkant av gjennomføring av investering og utviklingstiltak.

§ 4 Støttevilkår

Samlet finansiering fra fondet til private næringstiltak skal som hovedregel ikke overstige 50 % av det totale godkjente kapitalbehovet for et prosjekt. Ved prosjekter av særlig betydning for kvinner, ungdom og ved nyetableringer kan det gis inntil 75 % finansiering.

Søtten skal være begrenset til en maksimumsgrense på 200.000 ECU til samme bedrift/virksomhet i en treårsperiode. Bedrifter som mottar støtte plikter å opplys om at støtte er mottatt fra næringsfondet ved søknad om eventuelle ytterligere støtte fra offentlige midler innen utløpet av treårsperioden (det vises til EØS-avtalens regelverk for offentlig støtte, reglene for bagatellmessig støtte)

§ 5 Forholdet til internasjonale forpliktelser på statsstøtteområde

Bruken av fondet må være i samsvar med de internasjonale regelverk Norge har sluttet seg til på statsstøtteområdet.

§ 6 Forvaltning

Formannskapet er fondsstyre og har fullmakt til å behandle fondssaker innenfor de til enhver tid gitt budsjetttrammer og fondsbeholdninger for fondene omfattet av disse vedtektene. Fondsstyret disponerer midlene omhandlet i § 1 b og c.

Fondsmidlene plasseres på rentebærende konto, slik at midlene er disponible til enhver tid. Renter tilbakeføres til fondet.

Kommunestyret disponerer det bundne driftsfondet, jfr. § 1 a, hensyntatt konsesjonsvilkårene.

§ 7 Årsmelding

Det skal legges fram en årsmelding om fondets virksomhet for kommunestyret hvert år. Gjenpart av denne meldingen skal sendes fylkesmannen og fylkeskommunen.

§ 8 Godkjenning av vedtekter

Vedtektene skal vedtas av kommunestyret. Vedtaket trenger godkjenning av fylkesmannen. Kopi av godkjente vedtekter sendes fylkeskommunen.

Sist godkjenning:

Kommunestyret: 25.10.2011 sak 90/11

Fylkesmannen: 15.12.2011.

Regjeringen.no

Rundskriv H-17/98

Standardvedtekter for kommunale næringsfond (kraftfond) gitt i vannkraftsaker

Rundskriv | Dato: 31.12.1998 | Kommunal- og moderniseringsdepartementet
(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/>)

Standardvedtekter for kommunale næringsfond (kraftfond) gitt i vannkraftsaker

Rundskriv H-17/98

Rundskrivet erstatter tidligere standardvedtekter i Rundskriv H - 3/96 og trer i kraft fra januar 1999. Rundskrivet er sendt kommunene, fylkeskommunene og fylkesmennene.

Kommuner som har godkjente vedtekter for kraftfond i tråd med Rundskriv H-3/96, behøver ikke foreta endringer i sine vedtekter under forutsetning av at de ikke inneholder bestemmelser som bryter mot § 5 Støttevilkår og bestemmelsene om bagatellmessig støtte og eventuell krav til notifisering av regelverket. De øvrige kommunene må utarbeide vedtekter i samsvar med dette rundskrivet.

De nye vedtektene skal godkjennes av fylkesmannen i henhold til bestemmelsene i foreliggende rundskriv.

Kommunens vedtekter skal sendes fylkesmannen til godkjenning så snart som mulig, slik at de er operasjonelle fra 1. januar 1999.

Lenke til innholdsfortegnelse finner du øverst til høyre i skjermbildet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Regjeringen.no

Ansvarlig for Kommunal- og moderniseringsdepartementets sider:

Ansvarlig redaktør: Kjersti Bjørge

Nettredaktør: Ann Kristin Lindaas

Tlf. 22 24 90 90

E-post: postmottak@kmd.dep.no

Ansatte i KMD: Depkatalog

Organisasjonsnummer: 972 417 858

1 Generelle prinsipper

Underside | | Kommunal- og moderniseringsdepartementet

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/>)

1 Generelle prinsipper

Ved kraftutbygging pålegges regulanter å innbetale en avgift (konsesjonsavgift) til staten og til de fylkeskommuner og kommunen som Kongen bestemmer. Regulanten kan også pålegges å opprette et fond i de aktuelle kommuner. Fondet og de årlige konsesjonsavgiftene utgjør det som her er kalt kraftfond.

Når et vannfall hjemfaller til staten ved utløpet av konsesjonstiden skal inntil en tredjepart av anlegget tilfalle de kommuner hvor vannfall, kraftverk og tilhørende reguleringsanlegg ligger. Stortinget fastsetter verdien av anlegget og kommunenes andel av denne, samt fordelingen mellom kommunene. Stortinget kan beslutte at midlene skal utbetales til kommunene i form av et fond. Fondet og den årlige avkastning utgjør det som her er kalt hjemfallsfond.

Retningslinjene med standardvedtekter gjøres gjeldende for samtlige hjemfallsfond, også de som fra før 1. januar 1996 har fått hjemfallsfond i forbindelse med tidligere hjemfallssaker.

I tillegg til kraft-/ hjemfallsfond er det innført kommunale næringsfond som et eget distriktpolitisk virkemiddel på statsbudsjettet. Geografisk virkeområde for de distriktpolitiske virkemidlene, herunder også kommunale næringsfond, er fastsatt ved kongelig resolusjon av 30. april 1998. Retningslinjene for bruken av det kommunale næringsfondet er gitt i Rundskriv H - 16/98.

1.1 Industrikonsesjonsloven og vassdragsregulerings-

loven.

Lovbestemmelsene om kraftfond finnes i Industrikonsesjonsloven (14. desember 1917 nr. 16, § 2, 3. ledd nr. 13, 6. ledd) og Vassdragsreguleringsloven (14. desember 1917 nr. 17, § 11 nr. 2, 2. ledd). Bestemmelsene ble endret ved lov av 12. juni 1987 og begge lyder slik:

Avgiften til fylkeskommunen og til kommunene fordeles mellom disse innbyrdes etter bestemmelse av Kongen for 10 år ad gangen. Avgiften avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som anvendes etter bestemmelse av fylkestinget eller kommunestyret. Denne myndigheten kan delegeres til annet kommunalt eller fylkeskommunalt organ. Fondets midler skal i samsvar med vedtekter som er undergitt vedkommende departements godkjenning, fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i distriktene. Departementet kan delegere myndigheten til å godkjenne vedtektene til fylkesmannen.

Kommunen kan påklage fylkesmannens avgjørelse etter nærmere regler fastsatt av departementet. Vedtekter for fond under et beløp Kongen bestemmer, trenger ikke godkjenning.

Lovbestemmelsen om hjemfallsfond finnes i Industrikonsesjonslovens (lov 14. desember 1917 nr. 16) § 41, 5. ledd og lyder slik:

Når et vannfall med anlegg i henhold til konsesjon tilfaller staten, skal en del av anlegget eller dets verdi, dog ikke over en tredjepart, tildeles de kommuner hvor vannfallet, kraftverkene eller reguleringsanleggene ligger. Stortinget bestemmer i tilfelle verdien og kommunenes andel derav og foretar fordelingen mellom dem. Stortinget kan også bestemme at det av midlene opprettes et fond til fordel for kommunene, eller at det utbetales dem en andel av det økonomiske utbyttet anlegget måtte gi.

Følgende forhold opprettholdes:

- Kommunestyret kan delegere avgjørelsesmyndighet i kraftfondssaker og hjemfallsfondssaker til et annet kommunalt organ.
- Det er delegert til fylkesmannen å godkjenne vedtekter og eventuell endring av vedtektene.
- Vedtektene for mindre kraftfond/hjemfallsfond trenger ikke godkjenning.

1.2 Kommunale næringsfond og andre distriktpolitiske virkemidler

Fra 1987 har kommunale næringsfond vært et distriktpolitisk virkemiddel over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett. Vi viser i den forbindelse til punkt 3, merknader til § 2 i dette rundskrivet.

Departementet har samordnet retningslinjene for kommunale næringsfond med retningslinjene/standardvedtektene for kraftfond/hjemfallsfond i dette rundskrivet. Bakgrunnen for samordningsbehovet er flersidig:

- Fondene skal i hovedsak anvendes til samme formål.
- Enkelte kommuner med små kraftfond får også tildelt midler til kommunalt næringsfond og ønsker å slå sammen midlene til ett fond.

Alle kommuner som har kraft-/hjemfallsfond, også kommuner som ligger utenfor det distriktpolitiske virkeområdet, skal nytte kraftfondet/hjemfallsfondet etter retningslinjene i dette rundskrivet.

For at kraftfond som ikke tildeles kommunale næringsfond, også skal ha midler til finansiering av prosjekter med et kapitalbehov under de grensene som settes for behandling i fylkeskommunen og Statens nærings- og distriktutviklingsfond (SND), anbefaler Kommunal- og regionaldepartementet at disse kommunene avsetter deler av sitt kraft-/hjemfallsfond til finansiering av mindre prosjekter.

For kommuner som har relativt små kraftfond og som derfor også får tildelt kommunale næringsfond, vil departementet anbefale at disse går inn i næringsfondet og forvaltes etter de retningslinjer som gjelder for kommunale næringsfond.

Dersom kraftinntektene består av et kraftfond fra regulering gitt i medhold av Industrikonsesjonsloven eller Vassdragsreguleringsloven, kan bare den årlige avkastningen av dette fondet nyttes som tilskudd og betingede lån.

Fra hjemfallsfond etter industrikonsesjonsloven kan tilskudd og betingede lån også ytes av fondskapitalen.

Kommunal- og regionaldepartementet vil også påpeke følgende:

Standardvedtektene angir kun den ytre rammen for bruken av kraft-/hjemfallsfondsmidler. Denne rammen stiller kommunene relativt fritt i forvaltningen av kraftinntektene. Innenfor disse ytre rammene kan kommunene snevre inn fondets støtteformål, støtteformer og støttevilkår.

1.3 Fylkesmannens og fylkeskommunens oppgaver.

Med hjemmel i Vassdragsregulerings- og Industrikonsesjonsloven er myndighet til å godkjenne vedtektene for kraft-/hjemfallsfond delegert til fylkesmannen.

Kommunestyret skal behandle forslag til vedtekter/endringer av vedtektene og slik angi rammen for bruk av kraft-/hjemfallsfond. Vedtektene skal sendes fylkesmannen for godkjenning. Fylkesmannen skal påse at lovens krav er oppfylt og ta stilling til spørsmålet om vedtektene kan godkjennes i henhold til foreliggende standardvedtekter. Kommunen kan påklage fylkesmannens avgjørelse til Kommunal- og regionaldepartementet. Med kommunen menes kommunestyret.

Kommunestyret har forvaltningsmyndigheten for kraft-/hjemfallsfond dersom myndigheten ikke er delegert til annet kommunalt organ i samsvar med Industrikonsesjonslovens § 2 og Vassdragsreguleringsloven § 10.

Når det gjelder tilsyn og kontroll viser vi til regler om kommunal virksomhet, jf. kommunelovens §§ 59 og 60.

Vedtak om å garantere for (inter)kommunale tiltak som er gyldige garantiformål i henhold til kommunelovens § 51 og tilhørende forskrifter, trenger godkjenning i.h.t. samme paragraf nr. 6. Garanti for næringsformål er ikke tillatt.

Fylkeskommunen har veiledningsfunksjon overfor kommunene når det gjelder næringsutvikling. Fylkeskommunen og SND vil også behandle og i flere tilfeller avgjøre søknader om støtte fra distriktspolitiske virkemidler til bedrifter og kommuner.

Fylkeskommunens veilednings- og saksbehandlingsfunksjon er avhengig av god kunnskap om arbeidet med næringsutvikling i de enkelte kommuner. Vedtekter for og årsmeldinger om bruken av kraftfond/hjemfallsfond skal derfor sendes fylkeskommunen.

2 Standardvedtekter for...

Underside | | Kommunal- og moderniseringsdepartementet

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/>)

2 Standardvedtekter for bruk og forvaltning av kraftfond og hjemfallsfond

§1.1 Kraftfond - Hjemmel, kapital og avkastning.

a. Fondskapitalen er:

Næringsfond på kr. innbetalt av i medhold av pkt. . . . i konsesjonsvilkårene for Opprettet ved Kongelig resolusjon av

a. Avkastning er:

- Årlige konsesjonsavgifter som blir innbetalt av i medhold av punkt . . . i konsesjonsvilkårene for

- Renter og annen avkastning av fondskapitalen gitt ved kongelig resolusjon.

Avkastningen kan benyttes til tilskudd og til betinget lån.

§ 1.2 Hjemfallsfond - Hjemmel, kapital og avkastning.

Fondskapital er:

Hjemfallsfond på kr. . . . fra staten i forbindelse med hjemfall av . . . kraftverk, i medhold av Stortingets vedtak a , jf. St.prp. nr. . . . (19.. - ..) og Innst.

S nr. . . (19.. - ..)

Fondskapitalen, samt renter og annen avkastning av denne kan benyttes til tilskudd, lån og/eller avsettes til garantifond.

§ 2 Formål.

Kraft-/hjemfallsfondet skal fortrinnsvis anvendes til næringsformål. Fondet kan også benyttes til kommunale tiltak.

Prosjekter som bidrar til bedre sysselsettingsmuligheter for kvinner og ungdom bør prioriteres.

Det kan ikke gis støtte til sanering av gjeld eller til løpende drift av bedrifter og kommunen. Det bør heller ikke gis støtte til virksomhet som mottar betydelige overføringer over statsbudsjettet. *Fondets midler kan kun nyttes til investeringer i varige driftsmidler.*

§ 3 Støtteformer.

Støtte kan gis i form av lån. Videre vil det kunne stilles garanti for kommunale tiltak i den grad slike er gyldige garantiformål i.h.t. kommunelovens § 51, jf. departementets forskrifter om kommunal garantistillelse.

I tillegg kan det fra avkastningen gis tilskudd samt betinget lån. Midlene bør ikke nyttes til aksjetegning i private bedrifter. Dersom det tegnes kommunale aksjer, kan ikke dette utgjøre mer enn 30 % av aksjekapitalen i bedriften. Denne begrensningen gjelder ikke utviklingselskap, utleiebygg o.l. som kommunen etablerer i samarbeid med private interessenter.

§ 4 Forholdet til internasjonale forpliktelser på statsstøtteområdet.

Bruken av fondet må være i samsvar med de internasjonale regelverk Norge har sluttet seg til på statsstøtteområdet. (Se EØS-avtalens regelverk for offentlig støtte, EØS-tillegget til de europeiske fellesskaps tidende nr. 32 av 3. september 1994 med senere tillegg og endringer).

§ 5 Støttevilkår.

Samlet finansiering fra fondet til private næringstiltak skal som hovedregel ikke overstige 50 % av det totale kapitalbehov for et prosjekt, men kommunen kan sette en lavere grense om de ønsker det. Ved prosjekter av særlig betydning for kvinner og ungdom, og ved nyetableringer kan det gis inntil 75 % finansiering.

Støtten (tilskudd og eventuelt subsidieelement i lån med nedsatt rente) skal være begrenset til:

- a. Maksimal bagatellmessig støtte må ligge innenfor en samlet grense på 100 000 ECU (omregnet i forhold til referansekurs fastsatt av ESA (EFTA Surveillance Authority) - EFTAs overvåkingsorgan - hvert år) til en og samme bedrift i en tre-års periode. Bedriften som mottar støtte plikter å opplyse om bagatellmessig støtte bedriften har mottatt i de siste tre år.
 - Bagatellmessig støtte kan gis til alle bedrifter uavhengig av størrelsen.
 - Det kan gis bagatellmessig støtte til alle typer kostnader og næringer, unntatt støtte til primær stålproduksjon, skipsbygging, transport og eksport.

Dersom fondsstyret i kommunen ønsker et kraftfond uten begrensningene som reglene for bagatellmessig støtte gir, må kommunen selv sørge for at tiltaket blir meldt til Nærings- og handelsdepartementet, via Kommunal- og regionaldepartementet i samsvar med Lov om offentlig støtte § 2.

§ 6 Forvaltning.

Kommunestyret oppnevner fondsstyre. Det er adgang til å delegere avgjørelsesmyndighet fra fondsstyret til administrasjonen innenfor nærmere gitte fullmaktsgrenser. Slik myndighet kan ikke gå ut over de begrensninger som følger av kommunelovens regler og de kommunale og fylkeskommunale budsjett- og regnskapsforskrifter.

Fondsmidlene plasseres på rentebærende konto slik at midlene er disponible til enhver tid. Renter og avdrag tilbakeføres til fondet. Annen plassering av midlene kan kun godtas dersom dette ikke er til hinder for at midlene kan disponeres til enhver tid.

Når det gjelder klageadgang, vises til punkt 4 i dette rundskrivet.

§ 7 Årsmelding.

Det skal legges fram en melding om fondets virksomhet for kommunestyret hvert år. Gjenpart av denne meldingen skal sendes fylkesmannen og fylkeskommunen.

Kommunal- og regionaldepartementet ønsker også at kommunene rapporterer om bruken av den del av fondsmidlene som går til næringsutvikling gjennom det rapporterings- systemet som er utviklet gjennom Gaula IT-senter for de kommunale næringsfondene.

§ 8 Godkjenning av vedtekter.

Vedtektene kan endres etter vedtak av kommunestyret. Vedtaket trenger godkjenning av fylkesmannen. Kopi av godkjente vedtekter sendes fylkeskommunen.

0

0

0

0

0

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Regjeringen.no

Ansvarlig for Kommunal- og moderniseringsdepartementets sider:

Ansvarlig redaktør: Kjersti Bjørge

Nettredaktør: Ann Kristin Lindaas

Tlf. 22 24 90 90

E-post: postmottak@kmd.dep.no

Ansatte i KMD: Depkatalog

3 Merknader til standardvedtektene

Underside | | Kommunal- og moderniseringsdepartementet

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/>)

3 Merknader til standardvedtektene

Til § 1 Hjemmel, kapital og avkastning.

Dersom det er flere reguleringer i kommunen, bør næringsfond og konsesjonsavgiftsmidler inngå i et felles fond (kraftfond).

Alle konsesjonsavgifter, renter og annen avkastning skal tas til inntekt for kraftfondet og må disponeres i samsvar med vedtektene. Det er ikke anledning til å opprette fond for deler av kommunen eller for spesielle næringer, med mindre dette er uttrykkelig forutsatt i konsesjonsvilkårene.

Midler tildelt som andel av hjemfallsoppgjør (hjemfallsfond) må forvaltes i et eget fond. Dette forutsettes at både grunnkapital og dens avkastning kan disponeres innenfor fondets formål. Tilskudd og betinget lån kan herunder også ytes av hjemfallsfondets fondskapital.

Til § 2. Formål.

Hovedformålet med bruken av kraftfondsmidlene er å fremme næringsetablering av ny næringsvirksomhet og videreutvikling av eksisterende bedrifter.

Det anbefales at kommunen som et ledd i kommuneplanarbeidet utarbeider en næringsplan som grunnlag for prioriteringen av prosjekter. Kommunens næringsliv bør trekkes aktivt med i utarbeidingen av en slik plan. Planen bør også inneholde en strategi for kommunens kvinne- og ungdomsrettede tiltaksarbeid.

Eksempler på prosjekter som kan støttes er følgende:

- **Kommunalt tiltaks- og næringsarbeid,**
f.eks. næringsplanlegging, etablererprosjekter, samarbeid skole/næringsliv og stedsutviklingsprosjekter.
- **Fysisk tilrettelegging for næringsvirksomhet**
f.eks. kommunal tilrettelegging av næringsarealer, fysisk stedsutvikling, infrastrukturtiltak for reiseliv, vannforsyning.
- **Bedriftsutvikling,**
f.eks. etablererstipend, opplæring, produktutvikling, markedsføring, markedsundersøkelser og planlegging.
- **Investering i bedrifter,**
f.eks. utstyr, maskiner og bygninger ved oppstarting og utvidelser av bedrifter.

For alle disse fire hovedtypene av prosjekter finnes det i et fastsatt geografisk virkeområde (jf. punkt 1) distriktpolitiske virkemidler som forvaltes av fylkeskommunen og fylkesavdelingene av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond. Det er imidlertid bare prosjekter med kapitalbehov over årlige fastsatte grenser for bruken av midler fra det kommunale næringsfondet som kan finansieres fra disse virkemidlene.

For større prosjekter innen ovenfor nevnte formål kan imidlertid kommunen selv avgjøre om disse skal støttes fra kraftfondet/hjemfallsfondet eller sendes fylkeskommunen for vurdering.

Midler fra kraftfond/hjemfallsfond kan også benyttes til å støtte prosjekter som ikke kan finansieres fra distriktpolitiske virkemidler. Eksempler er utbygging av kommunale fellestiltak som kommunikasjoner, barnehager, skoler, helse- og sosialinstitusjoner, samfunnshus og idrettsanlegg. Til disse formålene kan fondet kun benyttes til å støtte investeringer, ikke til drift. Kommunen bør prioritere bruken av fondsmidlene til direkte næringsutvikling framfor denne typen kommunale fellestiltak.

Ved en evt. samfinansiering med midler fra andre støtteordninger, kan samlet offentlig støtte ikke overstige den støtteandel som er fastsatt, jf. § 4.

Det kan ikke gis støtte til sanering av gjeld i private bedrifter. Dette utelukker ikke støtte fra kraftfond/hjemfallsfond ved refinansiering av en bedrift etter foretatt gjeldssanering.

Det kan heller ikke gis støtte til løpende drift av kommunen. Unntatt er her avlønning av tiltakskonsulent/næringssjef, som kan finansieres av fondet. Avdrag på lån regnes ikke som løpende drift av kommunen.

Kommunen kan lage en strengere formålsavgrensning i sine vedtekter dersom det er ønskelig. Ut over de prioriteringer som er gjort i næringsplanen, bør all næringsvirksomhet likebehandles. Kommunen bør imidlertid ikke gi støtte til næringsvirksomhet som mottar store overføringer over statsbudsjettet. Dette gjelder særlig de tradisjonelle primærnæringene.

Til § 3 Støtteformer.

Fondets midler bør ikke benyttes til å tegne aksjer og andeler i privat næringsvirksomhet. Kommunen vil lett komme i en uheldig dobbeltrolle som ansvarlig for både investeringer/drift og tilskudd/lån. Støtte ved f.eks. nyetableringer kan i stedet gis som tilskudd eller ansvarlige/betingede lån.

Til § 4 Forholdet til internasjonale forpliktelser på området for offentlig støtte og

§ 5 Støttevilkår.

En øvre grense for støttebeløp pr. prosjekt må holdes innenfor de maksimale rammer som følger av ESAs statsstøtteregler.

Gjennom EØS-avtalen har Norge forpliktet seg til å avstå fra å yte konkurransevridende offentlig støtte til næringslivet i den grad støtten påvirker samhandelen mellom EØS-landene. Begrepet offentlig støtte dekker her støtte gitt fra offentlige kilder enten disse er statlige, fylkeskommunale eller kommunale. Reglene om offentlig støtte vil derfor regulere bruken av kommunale næringsfond gitt i vannkraftsaker (kraftfond og hjemfallsfond) når fondene brukes til støtte til bedrifter. Støtte til prosjekter i kommunal regi, som nærings- og tiltaksprosjekter og infrastrukturprosjekter omfattes ikke av reglene om offentlig støtte. Sentralt i reglene om offentlig støtte er kravet om at støtteordninger skal meldes inn og/eller eventuelt notifiseres av EFTA's overvåkingsorgan. I Norge vil Nærings- og handelsdepartementet samordne slik innmelding til overvåkingsorganet. Innenfor godkjent støtteordning støtte vil det normalt ikke være nødvendig å melde enkeltvedtak om støtte.

Dette gjelder også dersom vedtektene for kraftfond/hjemfallsfond følger reglene for bagatellmessig støtte.

Selv om kommunen/fondsstyret står fritt til å velge hvordan de ønsker å bruke sitt kraftfond, vil departementet anbefale at vedtektene retter seg etter reglene for bagatellmessig støtte. Bagatellmessige støtteordninger må kun meldes inn til ESA, og det kreves ingen årlig rapportering. Dersom kommunen ikke ønsker å følge reglene for bagatellmessig støtte; statsstøtteregulverket må kommunen notifisere vedtaket til kraftfondet/hjemfallsfondet hos ESA som en støtteordning.

Reglene for bagatellmessig støtte sier at en bedrift kan motta til sammen 100.000 ECU (omregnes i forhold til referansekurs fastsatt av ESA hvert år) i bagatellmessig støtte over en tre-års periode fra det tidspunktet en bedrift er tildelt bagatellmessig støtte. Ved tildeling av bagatellmessig støtte må det derfor tas hensyn til all støtte bedriften har mottatt i løpet av de siste tre årene og som er blitt regnet som bagatellmessig støtte.

Bagatellmessig støtte kan gis til alle bedrifter uavhengig av størrelse. Mulighetene for å få annen offentlig støtte innenfor regelverket for offentlig støtte vil i alminnelighet ikke endres selv om bedriften har mottatt maksimalt med bagatellmessig støtte.

Det kan gis bagatellmessig støtte til alle typer kostnader og næringer, unntatt støtte til primær stålproduksjon, skipsbygging, transport og eksport. Etter EU's nye forordning om skipsbyggingsstøtte, vedtatt 29. juni 1998, er det åpnet for bagatellmessig støtte uten meldeplikt til skipsverft. Kommunene må selv skaffe seg opplysninger om når disse reglene blir vedtatt av EØS-komiteen.

Med støtte til eksport menes, støtte som kan knyttes direkte til mengde eksporterte varer fra bedriften, etablering og drift av et distribusjonsnettverk.

Det kan imidlertid gis støtte til følgende tiltak i forbindelse med eksport:

Rådgiving for identifisering av bedriftens behov og valg av tjenester

Kompetansehevende tiltak

Utarbeidelse av eksportmarkedsplan (utført av ekstern konsulent.)

Studier eller konsulentttjenester som vil være nødvendig for å lansere et nytt produkt eller et eksisterende produkt på et nytt marked

Markedsundersøkelser/innhenting av markedsinformasjon (utført av ekstern konsulent)

Deltakelse på messer.

Selv om kommunen står fritt til å velge hvordan de ønsker å bruke sitt kraftfond, vil departementet anbefale at vedtektene retter seg etter reglene for bagatellmessig støtte. Dersom kommunen vil stå fritt innenfor regelverket om offentlig støtte, må kommunen melde kraftfond/hjemfallsfond inn som en støtteordning og få den godkjent som støtteordning.

Velger kommunen å følge reglene for bagatellmessig støtte, må dette legges inn i vedtektene.

Til § 6 Forvaltning.

I lowerket er det åpnet adgang til å delegere kommunestyrets myndighet i fondssaker til annet kommunalt organ. Med annet kommunalt organ menes folkevalgte organer som kommunestyret kan opprette etter lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992. Departementet anbefaler kommunene å benytte seg av delegasjonen og legge forvaltningen av kraftfondet/hjemfallsfondet til det kommunale organ som har hoved-ansvaret for tiltaksarbeidet i kommunen. Fondsstyret kan delegere avgjørelsesmyndighet til administrasjonen så fremt denne administrasjonen også består av kommunalt ansatte. For øvrig vises til kommunelovens regler om adgangen til å delegere budsjettmyndighet og § 11 i de kommunale budsjett- og regnskapsforskrifter.

Saksforberedelsen for fondsstyret bør legges til kommunens nærings- og tiltaksapparat. Administrasjonen bør ta kontakt med fylkeskommunen eller andre fagmiljøer som kan gi veiledning ved behandling av teknisk/økonomisk kompliserte saker.

Budsjettet og regnskapet (inkludert balanseregnskap) skal være integrert i kommunens budsjett og regnskap i samsvar med gjeldende forskrifter. I tillegg forutsettes at det som vedlegg til regnskapet lages en samlet oppstilling av fondets inntekter og utgifter.

Ved delegasjon av forvaltningsmyndighet for kraftfond/hjemfallsfond til et annet kommunalt organ, kan det tas inn bestemmelser om at et mindretall kan bringe organets vedtak inn for kommunestyret.

Til § 7 Årsmelding.

Det skal hvert år legges fram for kommunestyret en melding om bruken av kraftfond/hjemfallsfond. Denne meldingen bør legges fram senest samtidig med regnskapsavslutningen for kommunen. En slik melding bør inneholde både regnskap/prosjektoversikt og en analyse av bruken av fondet i forhold til prioriteringer/ retningslinjer for neste års bruk av fondet. Departementet anbefaler at det rapporteringssystemet som Gaula IT-senter, har utarbeidet for bruken av midlene for det kommunale næringsfondet benyttes. Dette vil gi fylkeskommunen/departementet en bedre oversikt over den totale støtte til næringslivet og kommunale tiltak.

Til § 8 Godkjenning av vedtekter.

Godkjenning av vedtekter og endring av vedtekter er lagt til fylkesmannen.

Det er ikke nødvendig med godkjenning fra fylkesmannen av vedtekter for kraftfond/hjemfallsfond hvor enten den opprinnelige fondskapitalen eller de årlige konsesjonsavgiftene er mindre enn kr. 100 000,-.

Kopi av godkjente vedtekter sendes fylkeskommunen. Dersom en kommune slår sammen næringsfond (tildelt over statsbudsjettet og kraft-/hjemfallsfond (basert på inntekter fra vannkraftsaker), skal forslaget til vedtekter sendes fylkeskommunen til uttalelse. Fylkeskommunens uttalelse sendes fylkesmannen som fatter endelig godkjenningsvedtak.

Ω

Ω

Ω

Ω

Ω

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Regjeringen.no

Ansvarlig for Kommunal- og moderniseringsdepartementets sider:

Ansvarlig redaktør: Kjersti Bjørge

Nettredaktør: Ann Kristin Lindaas

Tlf. 22 24 90 90

E-post: postmottak@kmd.dep.no

Ansatte i KMD: Depkatalog

Organisasjonsnummer: 972 417 858

4 Klage

Underside | | Kommunal- og moderniseringsdepartementet

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/>)

4 Klage

a. **Lovlighetsklage**

Etter kommunelovens § 59 kan tre eller flere medlemmer av kommunestyret sammen bringe avgjørelse truffet av folkevalgt organ eller den kommunale administrasjonen inn for departementet til kontroll av avgjørelsens lovlighet. Departementets myndighet til å avgjøre lovlighetsklager er delegert til fylkesmannen, jf. departementets rundskriv H-25/92 av 1. juni 1993. Fristen for å kreve lovlighetskontroll er ved forskrift av 13. januar 1993, jf. rundskriv H-4/93, satt til 3 uker fra det tidspunkt avgjørelsen ble truffet.

c. **Forvaltningsklage (partsklage).**

Vedtak om avslag på søknad om støtte må anses som enkeltvedtak etter forvaltningslovens § 2. Etter forvaltningslovens § 28 andre ledd kan enkeltvedtak truffet av forvaltningsorgan opprettet i medhold av kommuneloven, påklages til kommunestyret eller en særskilt klagenemnd. Når det påklagede vedtak er truffet av kommunestyret, er departementet klageinstans. Departementets myndighet til å avgjøre forvaltningsklager er delegert til fylkesmannen, jf. rundskriv H-25/92 av 1. juni 1993.

Klageberettigede er den som er part i saken eller annen med rettslig klageinteresse.

e. **Klage over fylkesmannens avgjørelse om godkjenning av vedtekter for kraftfond/ hjemfallsfond.**

Etter Industrikonsesjonslovens § 2, tredje ledd nr. 13, sjette ledd og Vassdragsreguleringslovens § 11 nr. 2, andre ledd, kan kommunen påklage

fylkesmannens avgjørelse etter nærmere regler fastsatt av departementet.

I punkt 1.3 er bestemt at kommunen kan påklage fylkesmannens avgjørelse til Kommunal- og regionaldepartementet. Med kommunen menes kommunestyret.

Etter fullmakt

Jan Sandal
ekspedisjonssjef

Eli Nygaard

Ø

Ø

Ø

Ø

Ø

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Regjeringen.no

Ansvarlig for Kommunal- og moderniseringsdepartementets sider:

Ansvarlig redaktør: Kjersti Bjørge

Nettredaktør: Ann Kristin Lindaas

Tlf. 22 24 90 90

E-post: postmottak@kmd.dep.no

Ansatte i KMD: Depkatalog

Organisasjonsnummer: 972 417 858

Regjeringen.no

Rundskriv H-1/11: Standardvedtekter for kraftfond

Rundskriv | Dato: 27.10.2011 | Kommunal- og moderniseringsdepartementet
(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/>)

Standardvedtektene i rundskrivet angir de ytre rammene for bruk av kraftfond og hjemfallsfond, som fylkesmannen baserer sin godkjenning på.

Gjennom industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven er Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) gitt i oppdrag å godkjenne kommunale vedtekter for kraftfond gitt i vannkraftssaker (kraftfond og hjemfallsfond). Gjennom gjeldende rundskriv er denne godkjenningen delegert til fylkesmannen. Standardvedtektene i rundskrivet angir de ytre rammene for bruk av kraftfond og hjemfallsfond, som fylkesmannen baserer sin godkjenning på.

Rundskriv om standardvedtekter for kommunale næringsfond gitt i vannkraftssaker fra 1998 (H-17/98), inneholdt bl.a. referanser til forhold som i dag ikke er gjeldende. Det er derfor foretatt en opprydding av disse forholdene. Det er også satt inn en oppdatert, generell omtale av regelverket for offentlig støtte. Det reviderte rundskrivet er i tillegg kuttet betydelig ned i omfang. Endringene som er foretatt skal ikke medføre realitetsendringer av standardvedtektene. Kommuner som har godkjente vedtekter for kraftfond i tråd med Rundskriv H-17/98 behøver derfor ikke å foreta endringer i sine vedtekter, under forutsetning av at de ikke inneholder bestemmelser som bryter mot det til enhver tid gjeldende regelverket for offentlig støtte.

[Her finner du revidert rundskriv om standardvedtekter for kommunale næringsfond gitt i vannkraftsaker \(kraftfond og hjemfallsfond\)](http://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/retningslinjer/standardvedtakter_kraftfond.pdf)
(http://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/retningslinjer/standardvedtakter_kraftfond.pdf)

Det reviderte rundskrivet gjelder fra 1. januar 2012.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Regjeringen.no

Ansvarlig for [Kommunal- og moderniseringsdepartementets sider](#):

Ansvarlig redaktør: [Kjersti Bjørge](#)

Nettredaktør: [Ann Kristin Lindaas](#)

Tlf. 22 24 90 90

E-post: postmottak@kmd.dep.no

Ansatte i KMD: [Depkatalog](#)

Organisasjonsnummer: 972 417 858

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Rundskriv H - 1/11

Saksnr. 11/538

November 2011

Rundskriv om standardvedtekter for kommunale næringsfond gitt i vannkraftsaker (kraftfond og hjemfallsfond).

Gitt med hjemmel i lovbestemmelsene om kraftfond i Industrikonsesjonsloven (14.desember 1917 nr 16, § 2,3 ledd nr 13, 6 ledd) og Vassdragsreguleringsloven (14.desember) 1917 nr 17, § 11 nr 2,2. ledd.

Industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven krever at kommuner med kraftfond over en viss størrelse skal ha vedtekter. Dette rundskrivet er et redskap for kommunene til å fylle lovenes krav. Følges standardvedtektene er forvaltningen i tråd med loven. Det er imidlertid mulig for kommunene å føye til egne bestemmelser til standardvedtektene.

Rundskrivet erstatter tidligere standardvedtekter i Rundskriv H - 17/98 og trer i kraft fra 1. januar 2012. Rundskrivet finnes på hjemmesidene til Kommunal- og regionaldepartementet.

Kommuner som har godkjente vedtekter for kraftfond i tråd med Rundskriv H-17/98, behøver ikke foreta endringer i sine vedtekter, under forutsetning av at de ikke inneholder bestemmelser som bryter mot det til enhver tid gjeldende regelverket for offentlig støtte. Øvrige kommuner må utarbeide vedtekter i samsvar med dette rundskrivet. Vedtektene skal godkjennes av fylkesmannen i henhold til bestemmelsene i foreliggende rundskriv. Kommunens vedtekter skal sendes fylkesmannen til godkjenning så snart som mulig, slik at de er operasjonelle fra 1. januar 2012.

1 Generelt om kraft- og hjemfallsfond

Ved kraftutbygging pålegges regulanten å innbetale en avgift (konsesjonsavgift) til staten og til de fylkeskommuner og kommuner som Kongen bestemmer. Regulanten kan også pålegges å opprette et fond i de aktuelle kommuner.

Fondet og de årlige konsesjonsavgiftene utgjør det som her er kalt kraftfond.

Når et vannfall hjemfaller til staten ved utløpet av konsesjonstiden skal inntil en tredjepart av anlegget tilfalle de kommuner hvor vannfall, kraftverk og tilhørende reguleringsanlegg ligger. Stortinget fastsetter verdien av anlegget og kommunenes andel av denne, samt fordelingen mellom kommunene. Stortinget kan beslutte at midlene skal utbetales til kommunene i form av et fond.

Fondet og den årlige avkastning utgjør det som her er kalt hjemfallsfond.

Rundskrivet med standardvedtekter gjøres gjeldende for samtlige kraft-/hjemfallsfond. Standardvedtektene angir kun den ytre rammen for bruken av kraft-/hjemfallsfondsmidler. Innenfor standardvedtektene kan kommunene snevre inn fondets støtteformål, støtteformer og støttevilkår i sine vedtekter.

I tillegg til kraft-/hjemfallsfond gir fylkeskommunene midler til kommunale næringsfond innenfor programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk på Kommunal- og regionaldepartementets statsbudsjett. Fra departementets side utgjør retningslinjene for kap. 551, post 60 den ytre rammen for retningslinjer for kommunale næringsfond. Retningslinjene for kap. 551, post 60 finnes på hjemmesidene til Kommunal- og regionaldepartementet.

For kommuner som har relativt små kraftfond og som også får tildelt midler til kommunale næringsfond fra fylkeskommunen, vil departementet anbefale at kraftfondet går inn i næringsfondet. Da skal fondene forvaltes etter de retningslinjene som gjelder for det kommunale næringsfondet. Hjemfallsfond må forvaltes i eget fond.

1.1 Industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven

Lovbestemmelsene om kraftfond finnes i Industrikonsesjonsloven (14. desember 1917 nr. 16), § 2, tredje ledd nr. 13, sjette ledd og Vassdragsreguleringsloven (14. desember 1917 nr. 17), § 11 nr. 2, andre ledd. Bestemmelsene ble endret ved lov av 12. juni 1987 og begge lyder slik:

Avgiften til fylkeskommunen og til kommunene fordeles mellom disse innbyrdes etter bestemmelse av Kongen for 10 år ad gangen. Avgiften avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som anvendes etter bestemmelse av fylkestinget eller kommunestyret. Denne myndigheten kan delegeres til annet kommunalt eller fylkeskommunalt organ. Fondets midler skal i samsvar med vedtekter som er undergitt vedkommende departements godkjenning, fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i distriktene. Departementet kan delegere myndigheten til å godkjenne vedtektene til fylkesmannen. Kommunen kan påklage fylkesmannens avgjørelse etter nærmere regler fastsatt av departementet. Vedtekter for fond under et beløp Kongen bestemmer, trenger ikke godkjenning.

Lovbestemmelsen om hjemfallsfond finnes i Industrikonsesjonslovens (lov 14. desember 1917 nr. 16) § 41, andre ledd og lyder slik:

Når et vannfall med anlegg i henhold til konsesjon tilfaller staten, skal en del av anlegget eller dets verdi, dog ikke over en tredjepart, tildeles de kommuner hvor vannfallet, kraftverkene eller reguleringsanleggene ligger. Stortinget bestemmer i tilfelle verdien og kommunenes andel derav og foretar fordelingen mellom dem. Stortinget kan også bestemme at det av midlene opprettes et fond til fordel for kommunene, eller at det utbetales dem en andel av det økonomiske utbyttet anlegget måtte gi.

Følgende forhold videreføres fra tidligere rundskriv:

- Kommunestyret kan delegere avgjørelsesmyndighet i kraftfondssaker og hjemfallsfondssaker til et annet kommunalt organ.
- Det er delegert til fylkesmannen å godkjenne vedtekter og eventuell endring av vedtektene.
- Vedtektene for kraftfond/hjemfallsfond hvor enten opprinnelig fondskapital eller de årlige konsesjonsavgiftene er mindre enn 100 000 kroner trenger ikke godkjenning.

1.2 Fylkesmannens og fylkeskommunens oppgaver

Med hjemmel i Vassdragsregulerings- og Industrikonsesjonsloven er myndighet til å godkjenne vedtektene for kraft-/hjemfallsfond delegert til fylkesmannen.

Kommunestyret skal behandle forslag til vedtekter/endringer av vedtektene og slik angi rammen for bruk av kraft-/hjemfallsfond. Vedtektene skal sendes fylkesmannen for godkjenning. Fylkesmannen skal påse at lovens krav er oppfylt og ta stilling til spørsmålet om vedtektene kan godkjennes i henhold til foreliggende standardvedtekter. Kommunestyret kan påklage fylkesmannens avgjørelse til Kommunal- og regionaldepartementet.

Kommunestyret har forvaltningsmyndigheten for kraft-/hjemfallsfond dersom myndigheten ikke er delegert til annet kommunalt organ i samsvar med Industrikonsesjonslovens § 2 og Vassdragsreguleringsloven § 10.

Når det gjelder kontroll viser vi til regler om kommunal virksomhet, jf. kommunelovens §§ 59 og 60.

Fylkeskommunen har en veiledningsfunksjon overfor kommunene når det gjelder næringsutvikling. Fylkeskommunene bruker Innovasjon Norge som operatør for direkte bedriftsrettede virkemidler. Fylkeskommunens veiledningsfunksjon er avhengig av god kunnskap om arbeidet med næringsutvikling i de enkelte kommuner. Vedtekter for og årsmeldinger om bruken av kraft-/hjemfallsfond skal derfor sendes fylkeskommunen til orientering.

1.3 Regelverket for offentlig støtte

EØS-avtalen artikkel 61 forbyr som hovedregel offentlig støtte til næringslivet. Forbudet retter seg mot offentlige tiltak som gir økonomiske fordeler til bestemte bedrifter, grupper av bedrifter, visse sektorer eller geografiske områder (selektive støttetiltak). EØS-avtalens bestemmelser om offentlig støtte danner viktige rammer for næringsvirksomhet. Regelverket angir begrensninger, men også handlingsrommet for det offentlige som støttegiver. *Hva som er offentlig støtte iht. EØS-avtalen tolkes vidt.* Forbudet omfatter mange typer offentlige tiltak som gir direkte eller indirekte økonomiske fordeler for bedrifter.

Offentlig støtte er definert gjennom følgende kriterier:

1. Støtten må innebære en *økonomisk fordel* for mottakeren
2. Støtten må være gitt av staten eller av *statsmidler* i enhver form
3. Mottaker av støtte må drive *økonomisk aktivitet* (foretaksbegrepet)
4. Støtten må begunstige *enkelte* foretak eller produksjonen av enkelte varer eller tjenester (selektivitet)
5. Støtten må vri konkurransen eller true med å *vri konkurransen*
6. Støtten må være egnet til å *påvirke samhandelen* mellom EØS-landene

Dersom alle kriterier er oppfylt eller ikke kan utelukkes, foreligger offentlig støtte. Kraftfond skal forvaltes i tråd med det til en hver tid gjeldende regelverket for offentlig støtte. Selv om kommunen/fondsstyret står fritt til å velge hvordan de ønsker å bruke sitt kraftfond, vil departementet anbefale at vedtektene retter seg etter reglene for bagatellmessig støtte i tilfeller der tilskudd anses å utgjøre offentlig støtte.

Dersom kommunen ikke ønsker å følge reglene for bagatellmessig støtte må kommunen notisere støtten til EFTAs overvåkingsorgan, The EFTA Surveillance Authority (ESA), etter det regelverket kommunen finner hensiktsmessig. Dersom kommunen velger å notisere støtte følger det også en årlig rapporteringsplikt til ESA via Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet, i samsvar med Lov om offentlig støtte § 2.

Nettsiden www.eftasurv.int inneholder en oversikt over gjeldende regelverk for offentlig støtte. Se også Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementets veileder om EØS-avtalens regler om offentlig støtte.

2 Nærmere om klage og lovlighetskontroll

a. Lovlighetsklage

Etter kommunelovens § 59 kan tre eller flere medlemmer av kommunestyret sammen bringe avgjørelse truffet av folkevalgt organ eller den kommunale administrasjonen inn for departementet til kontroll av avgjørelsens lovlighet. Departementets myndighet til å avgjøre lovlighetsklager er delegert til fylkesmannen, jf. departementets rundskriv H-25/92 av 1. juni 1993. Fristen for å kreve lovlighetskontroll er ved forskrift av 13. januar 1993 satt til tre uker fra det tidspunkt avgjørelsen ble truffet.

b. Forvaltningsklage (partsklage)

Vedtak om avslag på søknad om støtte må anses som enkeltvedtak etter forvaltningslovens § 2. Etter forvaltningslovens § 28 andre ledd kan enkeltvedtak truffet av forvaltningsorgan opprettet i medhold av kommuneloven, påklages til kommunestyret eller en særskilt klagenemnd. Når det påklagede vedtak er truffet av kommunestyret, er departementet klageinstans. Departementets myndighet til å avgjøre forvaltningsklager er delegert til fylkesmannen, jf. rundskriv H-25/92 av 1. juni 1993.

Klageberettigede er den som er part i saken eller annen med rettslig klageinteresse.

c. Klage over fylkesmannens avgjørelse om godkjenning av vedtekter for kraftfond/ hjemfallsfond

Etter Industrikonsesjonslovens § 2, tredje ledd nr. 13, sjette ledd og Vassdragsreguleringslovens § 11 nr. 2, andre ledd, kan kommunen påklage fylkesmannens avgjørelse etter nærmere regler fastsatt av departementet.

Jf. punkt 1.2 kan kommunestyret påklage fylkesmannens avgjørelse til Kommunal- og regionaldepartementet.

3 Standardvedtekter for bruk og forvaltning av kraftfond/hjemfallsfond

A. Kraftfond - § 1 Hjemmel, kapital og avkastning.

a. Fondskapitalen er:

Næringsfond på kr. . . . innbetalt av . . . i medhold av pkt. . . . i konsesjonsvilkårene for Opprettet ved Kongelig resolusjon av

b. Avkastning er:

- Årlige konsesjonsavgifter som blir innbetalt av i medhold av punkt i konsesjonsvilkårene for
- Renter og annen avkastning av fondskapitalen gitt ved kongelig resolusjon.

Alle konsesjonsavgifter, renter og annen avkastning skal tas til inntekt for kraftfondet og må disponeres i samsvar med vedtektene. Fondskapitalen kan ikke brukes til lån eller tilskudd.

B. Hjemfallsfond - § 1 Hjemmel, kapital og avkastning.

Fondskapital er:

Hjemfallsfond på kr. . . . fra staten i forbindelse med hjemfall av . . . kraftverk, i medhold av Stortingets vedtak a , jf. St.prp. nr./Prop. S. . . (19/20.. - ..) og Innst. S nr. . . (19/20.. - ..)

Renter og annen avkastning skal tas til inntekt for hjemfallsfondet og må disponeres i samsvar med vedtektene. Fondskapitalen kan også benyttes til lån eller tilskudd.

§ 2 Formål.

Kraft-/hjemfallsfondet skal fortrinnsvis anvendes til næringsformål, som for eksempel bedriftsstøtte, tilrettelegging for næringsutvikling i regi av kommunen, stedsutvikling, ulike typer utviklingsarbeid med mer. Fondet kan også benyttes til kommunale investeringer i varige driftsmidler.

Fondsmidlene kan ikke nyttes til å dekke løpende drift av kommunen, bortsett fra renter og avdrag på investeringer som er gjort i tråd med fondets formål. Unntak er også avlønning av næringssjef eller tilsvarende for å forvalte fondet.

Det kan heller ikke gis støtte til bedrifter for å dekke avdrag og renter på lån eller løpende drift.

Det bør ikke gis støtte til virksomhet som mottar betydelige overføringer over statsbudsjettet.

§ 3 Støtteformer.

Støtte kan gis i form av lån og tilskudd.

Midlene bør ikke nyttes til aksjetegning i private bedrifter. Dersom det tegnes kommunale aksjer, kan ikke dette utgjøre mer enn 30 % av aksjekapitalen i bedriften. Denne begrensningen gjelder ikke utviklingsselskap, utleiebygg o.l. som kommunen etablerer i samarbeid med private interessenter.

§ 4 Forholdet til internasjonale forpliktelser på statsstøtteområdet.

Bruken av fondet må være i samsvar med de internasjonale regelverk Norge har sluttet seg til på statsstøtteområdet.

§ 5 Forvaltning.

Ved forvaltning av fondsmidlene skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet. Renter og avdrag tilbakeføres til fondet.

§ 6 Årsmelding og rapporteringsplikt.

Det skal legges fram en melding om fondets virksomhet for kommunestyret hvert år. Gjenpart av denne meldingen skal sendes fylkesmannen og fylkeskommunen.

§ 7 Godkjenning av vedtekter.

Vedtektene kan endres etter vedtak av kommunestyret. Vedtaket trenger godkjenning av fylkesmannen. Kopi av godkjente vedtekter sendes fylkeskommunen.

Etter fullmakt

Halgeir Aalbu
ekspedisjonssjef

Kari R. Theting
rådgiver

Lnr.: 10287/16
Arkivsaksnr.: 16/1538
Arkivnøkkel.: 026

Saksbehandler: STR

Utskrift til:

REVISJON AV KOMMUNENS EIERSKAPSPOLITIKK 2016

Sammendrag:

Revidering av felles eierskapspolitikk for kommunene i Gjøvikregionen er en videreføring av eksisterende eierskapspolitikk som ble opprettet i 2009. Utkast til revidert eierskapspolitikk er vedlagt saken.

Rådmennene i kommunene i Gjøvikregionen har i fellesskap utarbeidet dette forslaget til revidert eierskapspolitikk. Det er imidlertid ikke til hinder for at den enkelte kommune kan ha egne bestemmelser som utfyller eller innskjerper den eierskapspolitikken som gjelder i alle kommunene.

Revideringen legger opp til:

- Klarere skille mellom kommunal forvaltning og konkurransebasert, økonomisk virksomhet. Dette for å møte EØS-regelverk i.f.t. offentlig støtte, unngå kryssubsidiering og mulig strengere lovverk i fremtiden.
- Tydeligere ansvar, krav og forventninger til styremedlemmer og valgkomite. Forslag til de fleste endringer foreligger allerede i lovverk og ulike anbefalinger.
- Klarere og felles eierstrategier med bl.a. klarere målsettinger for selskapene samt felles eierstrategimaler. Dette for å møte enkelte anbefalinger i revisjonsrapporten fra Innlandet IKS.

Rådmannen anbefaler at kommunestyret slutter seg til de forslag til eierskapspolitikk som framgår av det reviderte dokumentet.

Vedlegg:

Utkast til revidert eierskapspolitikk juni 2016 «Eierskapspolitikk for kommunene i Gjøvikregionen».

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- KS sine anbefalinger til eierstyring, selskapsledelse og kontroll:
http://www.ks.no/globalassets/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf
- K-sak 40/09 – Eierskapspolitikk – notat for drøfting som grunnlag for kommunenes og regionens politikk

Saksopplysninger:

Revidering av felles eierskapspolitikk for kommunene i Gjøvikregionen er en videreføring av eksisterende eierskapspolitikk som ble opprettet i 2009. Utkast til revidert eierskapspolitikk er vedlagt saken.

Rådmennene i kommunene i Gjøvikregionen har i fellesskap utarbeidet dette forslaget til revidert eierskapspolitikk. Det er imidlertid ikke til hinder for at den enkelte kommune kan ha egne bestemmelser som utfyller eller innskjerper den eierskapspolitikken som gjelder i alle kommunene.

Vurdering:

Hovedformålet med eierskapsforvaltningen skal sikre en god utvikling for selskapene, langsiktig verdiskaping, god og forutsigbar styring, samt sørge for å følge opp vedtatt eierskapspolitikk og eierstrategier.

Løpende eierskapsforvaltning innebærer regelmessig og formalisert kontakt mellom kommunen og selskapene/foretakene, sikre god rapportering på mål og forventninger, sikre gode prosesser ved gjennomføring av valg, strategiendringer med videre.

Revideringen legger opp til:

- Klarere skille mellom kommunal forvaltning og konkurransebasert, økonomisk virksomhet. Dette for å møte EØS-regelverk i.f.t. offentlig støtte, unngå krysssubsidiering og mulig strengere lovverk i fremtiden.
- Tydeligere ansvar, krav og forventninger til styremedlemmer og valgkomite. Forslag til de fleste endringer foreligger allerede i lovverk og ulike anbefalinger.
- Klarere og felles eierstrategier med bl.a. klarere målsettinger for selskapene samt felles eierstrategimaler. Dette for å møte enkelte anbefalinger i revisjonsrapporten fra Innlandet IKS.

KS har 21 anbefalinger om kommunenes eierstyring, selskapsledelse og kontroll. I tabellen under viser i hvilken grad revisjonsutkastet følger opp disse anbefalingene:

Nr.	Anbefaling	Henvisning i revidert eierskapspolitikk	Følges KS?
1	Obligatorisk opplæring av og informasjon til de folkevalgte	Kap. 3, prinsipp nr. 9	Ja
2	Vurdering og valg av selskapsform	Kap. 10.2 «Valg av selskapsform»	Ja
3	Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet	Kap. 3, prinsipp nr. 13	Ja
4	Utarbeidelse av eierskapsmeldinger	Kap. 1.1, 3 (prinsipp nr. 15), 8, 9	Ja
5	Utarbeidelse og revidering av styringsdokumenter	Kap. 9 «Oppfølging»	Ja
6	Eiermøter	Kap. 3 (prinsipp nr. 4), 6.2, 8.	Ja

7	Eierorganets sammensetning og funksjon	Kap. 1.2, 2 og 8.	Ja
8	Gjennomføring av generalforsamlinger og representantskapsmøter	Kap. 2, 3 (prinsipp nr. 2, 7), 6, 8.	Ja
9	Sammensetningen av styret	Kap. 3 (prinsipp nr. 6 og 14), 6.3 «Valg av styrer»	Ja
10	Valgkomite og styreutnevnelser	Kap. 3 (prinsipp nr. 6 og 14), 6.3, 6.4	Ja
11	Kjønnsmessig balanse i styrene	Kap. 6.3.	Ja
12	Rutiner for å sikre riktig kompetanse i selskapsstyrene	Kap. 3 (prinsipp nr. 4), 6.3.	Ja
13	Styresammensetning i konsernmodell		Nei
14	Oppnevning av vararepresentanter		Nei
15	Habilitetsvurderinger	Kap. 3 (prinsipp nr. 6), 6.2.	Delvis
16	Godgjøring av styreverv	Kap. 6.5	Ja
17	Registrering av styreverv	Kap. 6.2	Ja
18	Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter		Nei
19	Utarbeidelse av etiske retningslinjer	Kap. 6.2, 7	Ja
20	Særlig om administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak	Ikke aktuelt for Gjøvik	I/A
21	Utøvelse av tilsyn og kontroll	Kap. 3 (prinsipp nr. 15), 8 og 9	Ja

Følgende anbefalinger fra KS er delvis eller ikke fulgt opp i revisjonsutkastet:

- Anbefaling nr. 13. anbefales at styremedlemmer i morselskap ikke bør sitte i styret til datterselskap. Konserndirektøren kan være representert i datterselskapenes styrer. Revisjonsutkastet har i hovedsak her forholdt seg til morselskapene. Arbeidsgruppa har ikke vurdert denne anbefalingen.
- Anbefaling nr. 14 er at det bør utpekes varamedlemmer til styret med numerisk vara fremfor personlige vara for å sikre kontinuitet og kompetanse. Det anbefales i tillegg at 1. varamedlem blir invitert til styremøtene for på den måten å sikre best mulig kompetanse og kontinuitet. Arbeidsgruppa har ikke vurdert denne anbefalingen.
- Anbefaling nr. 15 ber om at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og rådmann bør ikke sitte i styrer i selskaper, noe som ikke er tatt stilling til i revisjonsutkastet. Rådmannen mener at mulige habilitetskonflikter tilsier at verken ordfører, rådmann eller

kommunestyrerepresentanter bør sitte i styret i kommunale selskaper.

- Anbefaling nr. 18 ber om at selskapene søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon. KS Bedrift vil være et naturlig valg for mange av disse selskapene. Ved utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter er det aktuelle selskapet ikke lenger tilknyttet kommunens lønns- og avtaleforhold gjennom det kommunale systemet. Svært mange selskaper fortsetter å benytte det kommunale avtaleverket uten at de egentlig har et partsforhold i det. Så fremt ingen av partene ser dette som problematisk vil utfordringen først komme opp for arbeidsgiver dersom det oppstår konflikt eller det vil være behov for juridisk bistand eller bistand i forbindelse med forhandlinger.

Revisjonsutkastet har ikke et eksplisitt krav om et slikt medlemskap, men inneholder krav om arbeidsgiverpolitikk i kapittel 7.

- Anbefaling nr. 21 ber om at kommunestyrene ved opprettelse av kommunale foretak diskuterer administrasjonssjefens rolle og handlingsmuligheter overfor daglig leder. Dette er en problemstilling som ikke er aktuell for Nordre Land kommunes nåværende eierstyring, da kommunen ikke har kommunale foretak pr dags dato.

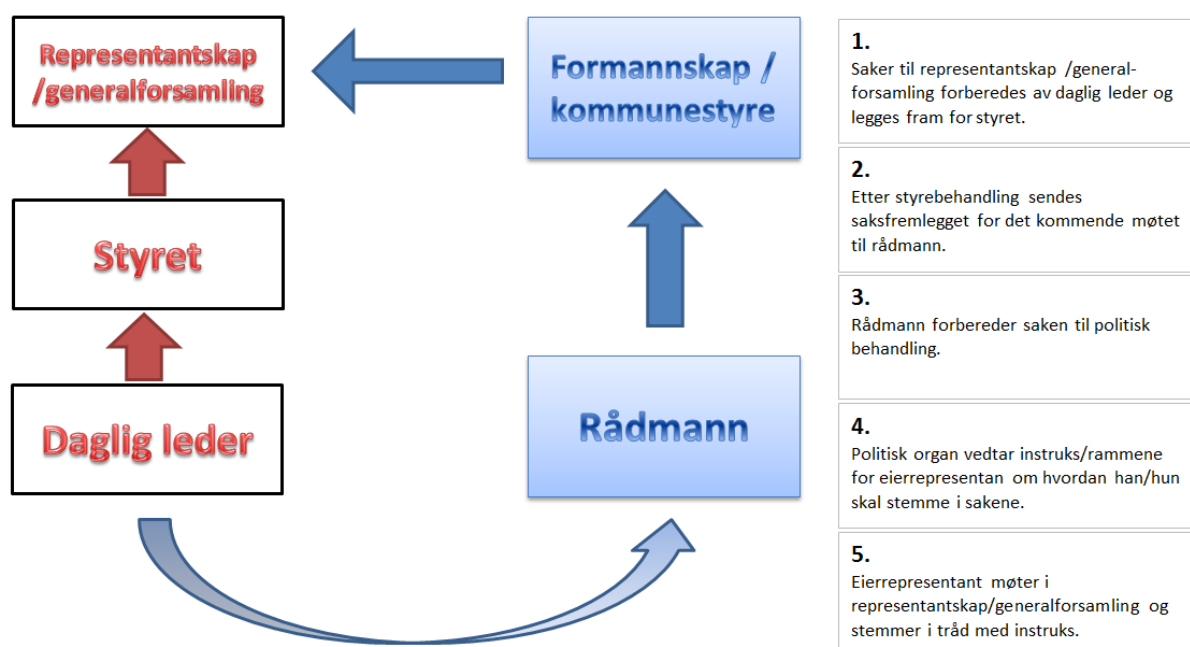
Innlandet revisjon IKS har gjennomført en selskapskontroll i.f.t. etterlevelsen av felles eierskapspolitikk i Gjøvik-regionen. Anbefalingene fra selskapskontrollen knytter seg til:

1. I henhold til den felles eierskapspolitikken bør kommunene sammen vurdere om det er behov for å inngå en eieravtale/aksjonæravtale i GLT-Avfall, Dokkadelta Nasjonale Våtmarkssenter AS og Topro. Når det gjelder Topro er det en prosess på gang for å utarbeide forslag til en aksjonæravtale.
2. I selskaper som ikke har etablert valgkomité, bør en slik komité komme på plass. Alle valgkomitéer bør ha skriftlige retningslinjer som de arbeider etter.
3. For Dokka Møbler Eiendom AS og AS Sentrumsbygg bør praksis mht. utbetaling av utbytte nedfelles skriftlig fra kommunens side, f.eks. ved at den innlemmes i en evt. eierstrategi for selskapet.
4. Det bør etableres utbyttepolitikk for den konkurranseutsatte delen av GLT-Avfall.
5. I selskaper der det utnevnes politikere til styrene er det viktig at dette gjøres ut fra en vurdering av selskapenes kompetansebehov. Viktig i denne sammenhengen er at det er/blir opprettet en valgkomité som kan foreta denne vurderingen. Det er en fordel om det er fastsatt retningslinjer for denne komitéen, der behovet for relevant kompetanse i styret kommer tydelig fram.
6. Dokkadelta Nasjonale Våtmarkssenter AS og Topro bør gjennomføre en nærmere vurdering av om selskapene er unntatt fra offentlighetslovens regelverk, jf § 2 i loven.
7. Eierne bør ta initiativ til at det utarbeides styreinstruks i Topro AS.

8. Styrene i alle selskapene bør innføre rutiner slik at det sikrer at det settes opp en årlig plan for styrets arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.

Utkast til revidert eierskapspolitikk har ingen vesentlige endringer som gjør revisjonens anbefalinger mindre valide. Revisjonsutkastet bidrar derimot til å tydeliggjøre nødvendigheten av bl.a. eierstrategier. Eieravtaler/aksjonæravtaler og eierstrategier er forhold som det må jobbes videre med når revidert eierskapspolitikk er vedtatt.

Kommunens eierskapsforvaltning er avhengig av å ha gode rutiner for hvordan kommunen som eier skal følge opp signaler til selskapene på. Kommunestyret, formannskapet som kommunens eierorgan og rådmannen har i den sammenheng viktige og ulike roller:

Styringslinjen overfor de kommunale selskapene går direkte fra kommunestyret/formannskap til selskapet gjennom generalforsamling/representantskap. Rådmannen har ingen direkte eller utførende rolle i eierskapsstyringen, men er en «fasilitator» i begrenset forstand.

Revisjonsutkastet viderefører tidligere eierskapspolitikk og sikrer derved nødvendig langsiktighet og forutsigbarhet. Endringene vurderes å ha liten økonomisk konsekvens for kommunene.

Rådmannen ser et potensial for bedre eierstyring utover den klargjøring av ansvar og de forbedrede rutiner som følger av denne saken. Potensialet ligger først og fremst i å avsette økte administrative ressurser og øke den administrative kompetansen til å følge opp selskapene tettere og mer profesjonelt, f.eks. gjennom opprettelse av et «eierskapssekretariat» i kommunen.

Rådmannen foreslår ikke i denne saken noe utvidet ambisjonsnivå. Dette skyldes den generelle restriktive holdningen kommunen har til bruk av administrative ressurser. Dette er imidlertid et spørsmål om prioritering, og kan tas opp til ny vurdering i kommende budsjettbehandling.

Rådmannen anbefaler at kommunestyret slutter seg til de forslag til eierskapspolitikk som framgår av det reviderte dokumentet.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde formannskapet å legge saken frem for kommunestyre med følgende forslag til vedtak:

1. Nordre Land kommune slutter seg til de forslag til eierskapspolitikk som fremgår av utkast til reviderte «Eierskapspolitikk for kommunene i Gjøvikregionen» juni 2016.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 22. august 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Stine Røen
næringsrådgiver

EIERSKAPSPOLITIKK FOR KOMMUNENE I GJØVIKREGIONEN

Gjøvik / Østre Toten / Vestre Toten / Søndre Land / Nordre Land

Utkast til revidert eierskapspolitikk juni 2016

VERSJON TIL POLITISK BEHANDLING

REVIDERINGSSAMMENDRAG

Revideringen av felles eierskapspolitikk for kommunene i Gjøvikregionen er en videreføring av eksisterende eierskapspolitikk. Den ble opprettet i 2009 og har gjennom behandling av de årlige eierskapsmeldingene vært gjenstand for mindre endringer og tillegg.

Det er ingen store endringer av eksisterende eierskapspolitikk som foreslås i denne revideringen, men den strukturelle oppbyggingen er blant annet endret. Her er kort de viktigste momentene i revideringen:

- Det legges opp til klarere skille mellom kommunal forvaltning og konkurransebasert, økonomisk virksomhet. Dette for å møte EØS-regelverk i.f.t. offentlig støtte, unngå kryssubsidiering og fremtidig, strengere lovverk.
- Tydeligere ansvar, krav og forventninger til styremedlemmer og valgkomite. Forslag til endringer er ikke nye, de fleste foreligger i lovverk og ulike anbefalinger.
- Forslag til en klarere og felles eierstrategier, med bl.a. klarere målsettinger for selskapene samt felles eierstrategimaler (vedlegg 1). Dette for å møte enkelte anbefalinger i revisjonsrapporten fra Innlandet IKS.

Forslagene vurderes til å ha liten økonomisk konsekvens for kommunene. Det kan selvsagt drøftes ambisjonsnivået og rådmannens rolle i.f.t. oppfølging av eierskapspolitikken, men dette anses av arbeidsgruppa som en drøfting som bør tas enkeltvis hos hver enkelt kommune.

Arbeidsgruppen for revideringsarbeidet i 2016 har vært oppnevnt av rådmennene i Gjøvikregionen og har bestått av Aslaug Dæhlen (Østre Toten), Odd-Arvid Bollingmo (Vestre Toten), Stine Røen (Nordre Land), Terje Lindalen (Søndre Land) og Jan Ove Moen (Gjøvik).

Rådmennene i Gjøvik-regionen har behandlet dokumentet for revidert eierskapspolitikk i to omganger, dvs. 13. mai og 17. juni 2016. Rådmennenes endringer er lagt til i dokumentet.

INNHold

REVIDERINGSSAMMENDRAG	2
1. INNLEDNING	4
1.1 Rammeverk.....	4
1.2 Juridisk styringsgrunnlag	5
2. EIERSTYRING	8
3. PRINSIPPER FOR EIERSTYRING	9
4. UTBYTTE, AVKASTNING OG ANDRE MÅL	11
4.1 Utbytte.....	11
4.2 Avkastningsmål	11
4.3 Andre mål	11
5. EIERSTRATEGIER	12
5.1 Delt eierskap.....	12
6. STYRETS ROLLE OG ANSVAR.....	13
6.1 Styrets ansvar	13
6.2 Forventninger til styret.....	13
6.3 Valg av styrer	14
6.4 Valgkomité for styreutnevnelser i aksjeselskap og interkommunale selskaper	15
6.5 Godtgjørelse til styret	15
7. SAMFUNNSANSVAR	16
8. EIERSKAPSFORVALTNING.....	17
9. OPPFØLGING	18
10. EIERPOSISJONER.....	19
10.1 Kommunenes eierposter	19
10.2 Valg av selskapsform	21
VEDLEGG 1: MAL FOR UTFORMING AV KOMMUNENS EIERSTRATEGI	23

1. INNLEDNING

Kommunene i Gjøvikregionen legger vekt på en felles eierskapspolitikk som er målrettet, åpen, langsiktig og forutsigbar overfor kommunenes eierposisjoner. Kommunene har eierinteresser i ulike type selskaper og det er i varierende grad utviklet en politikk for hvordan kommunene skal brukes selskapene i sin oppgaveløsning eller styre selskaper med mer kommersielt fokus. Som eiere er det viktig at kommunene har en bevisst og helhetlig eierskapspolitikk som gir rammene for hvordan kommunene utfører sitt eierskap.

1.1 Rammeverk

Kommunenes eierskapspolitikk kan deles i 3 forskjellige typer dokumenter:

Med eierskapspolitikk forstås de overordnede premisser som kommunene har lagt til grunn for forvaltningen av sine selskaper og eierandeler. Dette refererer seg til hva slags systemer, retningslinjer og rutiner kommunene har for utøvelse av sitt eierskap. Dette omfatter blant annet rutiner for rapportering, premisser for valg av styremedlemmer, vurderinger for valg av selskapsorganisering osv. Eierskapspolitikken utgjør rammeverket for kommunens eierstyring.

Formålet med det kommunale eierskapet kan inndeles i to eller tre hovedformer:

- Finansielt eierskap
- Politisk eierskap
- Blandingsforhold

Hovedmålsettingen med *finansielt eierskap* er å oppnå økonomisk avkastning. Dette innebærer ikke nødvendigvis et kortsiktig perspektiv på eierskapet, men at bedriftsøkonomisk lønnsomhet ligger til grunn for selskapets arbeid. Et aksjeselskap vil normalt være mest aktuelt når kommunen har et finansielt motiv for sitt eierskap, men det er også andre fordeler med aksjeselskapsmodellen som gjør at kommunen velger denne selskapsformen, blant annet at flere kan være eiere - også private.

Et *politisk eierskap* er kjennetegnet av at formålet med eierskapet er å ivareta eller utføre kommunale kjerneoppgaver. Ved politisk eierskap vil selskapet være et gjennomføringsorgan for politiske målsettinger. For offentlige eiere kan den samfunnsmessige verdiskapningen være formålet bak verdiskapningen. Eksempelvis vil eierskap i en attføringsbedrift være politisk motivert.

Blandingsforhold. De fleste eierskap vil ha både en finansiell og en politisk dimensjon. Kommunens formål er både å ivareta de politiske mål og samtidig kreve avkastning på investert kapital. Dette kan være en krevende form for eierskap. Krav om avkastning, kombinert med krav om ivaretagelse av spesifikke samfunnssyn er ofte to motsetninger. For å ivareta god eierstyring er det derfor viktig at kommunestyret gir selskapet så klare styringssignaler som mulig.

Eierstrategiene vil utgjøre den politikk kommunen har overfor de ulike selskapene for å sikret at selskapene ivaretar de målsettingene som eierne har satt og ikke avviker fra den ramme for risikoprofil som er satt for selskapet.

Eierstrategiene bør opprettes/revideres i etterkant av en revidering av eierskapspolitikken. Se vedlegg 1 for hvordan en eventuell eierstrategi kan utformes.

Eierskapsmeldingen skal bidra til god politisk styring og kontroll av de eide selskapene. Eierskapsmeldingen bør minimum inneholde følgende:

- Kommunenes eierskapspolitikk, overordnede prinsipper i.f.t. eierstyring
- Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og interkommunale samarbeidstiltak, samt opplysninger om blant annet:
 - Formål (vedtektsfestet)
 - Eierandel
 - Ledelse / styre
 - Økonomiske nøkkeltall for fire år
 - Evt. styregodtgjørelse
- Formålsdiskusjon og eierstrategi, herunder selskapets samfunnsansvar.

1.2 Juridisk styringsgrunnlag

Det er i hovedsak tre selskaps- og foretaksformer som er aktuelle for kommunene ved utskillelse av virksomhet:

- Aksjeselskap (AS) - reguleres av Lov om aksjeselskaper
- Interkommunale selskaper (IKS) - reguleres av Lov om interkommunale selskaper
- Kommunale foretak (KF) - reguleres etter Kommunelovens kap. 11.

En fjerde foretaksform kan også være et alternativ å vurdere

- Samvirkeforetak (SA) - reguleres av Lov om samvirkeforetak

Et **aksjeselskap** reguleres av og kan eies av en kommune alene eller sammen med andre kommuner eller private rettssubjekter. I et AS har eierne begrenset økonomisk risiko for selskapets økonomiske forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er generalforsamlingen.

Et **interkommunalt selskap** eies bare av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskaper. Eierne har samlet sett et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er representantskapet.

Et **kommunalt foretak** er ikke en egen juridisk person men en del av kommunen som rettssubjekt og kommunen hefter for foretakets forpliktelser. Foretaket ledes av et styre som er utpekt direkte av kommunestyret. Daglig leder står i linje under styret som igjen er underlagt kommunestyret.

Foretaket er underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet på den ene siden. På den annen side har ikke administrasjonssjefen instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder.

Hovedregelen er at styremøter i kommunale foretak skal være åpne.

Et **samvirkeforetak** er en sammenslutning med hovedformål å fremme medlemmenes økonomiske interesser ved at disse deltar i foretakets virksomhet enten som forbrukere, leverandører eller på liknende måte. Ingen av medlemmene bærer personlig ansvar for foretakets forpliktelser.

Kommunene står fritt i å formelt samarbeide på ulike områder uten at det er overdratt beslutningsmyndighet eller representasjonskompetanse ved bruk av **Kommuneloven § 27**.

Kommunelovens kap. 5 A har også åpnet for samarbeid om myndighetsutøvelse gjennom vertskommunesamarbeid (**§ 28-1**). Myndigheten delegeres fra deltakerkommunene til vertskommunen og kan organiseres enten som administrativt vertskommunesamarbeid eller med felles folkevalgt nemnd. Den enkelte kommune kan gi vertskommunen instruks om utøvelse av den delegerte myndigheten i saker som alene gjelder deltakerkommunen eller dennes innbyggere.

En annen samarbeidsmodell er samkommunemodellen etter Kommunelovens § 28 2A-2V. Den er utviklet for samarbeid om lovpålagte oppgaver på flere sektorer. Kommunen utøver her styring gjennom sine representanter i samkommunestyret.

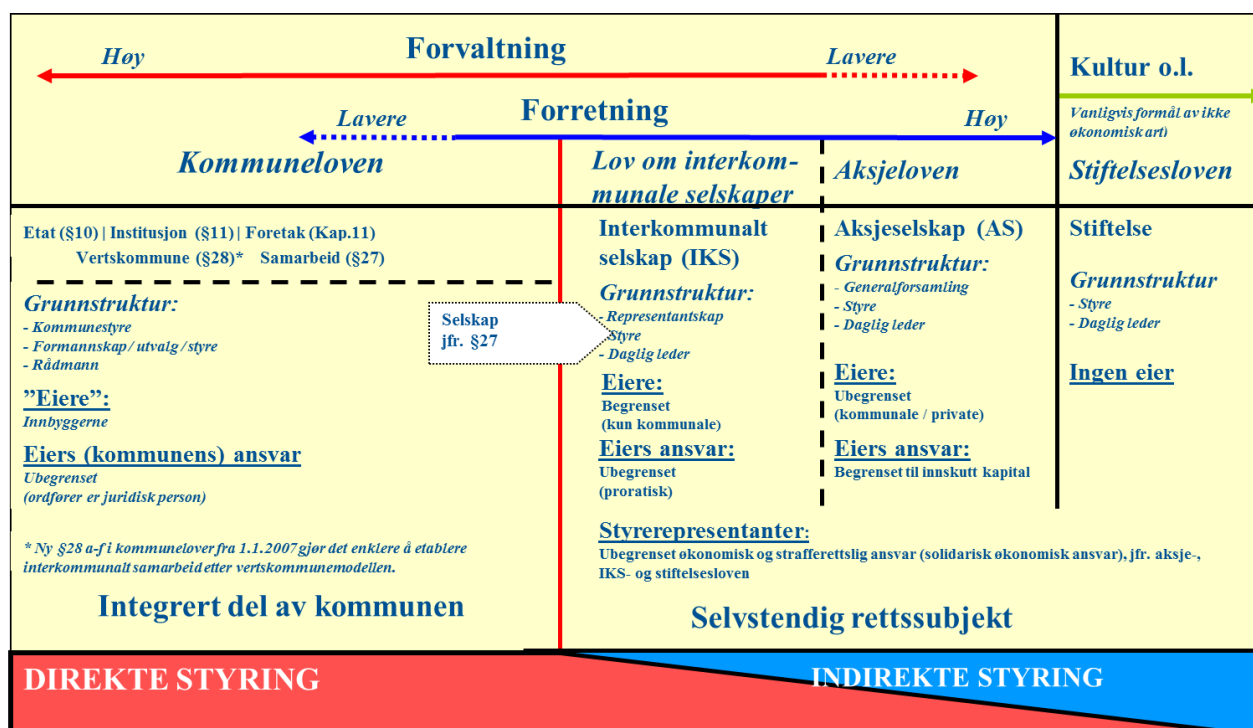
Kommunen står også fritt til å etablere **stiftelser** etter Stiftelsesloven. Stiftelsens formål bestemmes ved opprettelsen. Organisasjonen er et selvstendig rettssubjekt og eier seg selv. Innflytelse over stiftelsen kan utøves gjennom å etablere en «rådsforsamling» med oppgaver og myndighet som beskrevet i Stiftelseslovens § 36. Kommunen står ikke lenger fritt til å løse opp stiftelsen. Dette er ingen organisasjonsform hvis kommunen ønsker å utøve eierstyring og opprette en økonomisk interesse i de verdier som er knyttet til virksomheten.

Kommunene har også et **kontroll- og tilsynsansvar** overfor sine eierinteresser i selskaper. Kommunelovens kap. 12 gir kommunens kontrollutvalg en selvstendig rolle i forhold til eierne og selskapsledelsen. Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.

Det kan være **andre rettsområder** som påvirker organisasjonsformen, som f.eks. forholdet til de ansatte, inhabilitet, EØS-avtalens konkurranseregler i.f.t. offentlige anskaffelser og offentlig støtte. Se i dette dokumentets kapittel 10.2 for mer om nærmere vurderinger av valg av selskapsform.

Oversikten nedenfor oppsummerer de ulike organisasjonsformene:

2. EIERSTYRING

Utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter som IKS, SA (samvirkeforetak) og AS innebærer at den politiske styringslinjen endrer karakter. Kommunestyret har fortsatt det overordnede ansvaret. Mulighetene for direkte politisk styring og kontroll reduseres. Den tradisjonelle forvaltningsstyringen erstattes av eierstyring. Rådmannen har verken ansvar for eller myndighet over selskapene. For å kompensere for ulemper med redusert direkte styring er et viktig verktøy å etablere mål og forventninger til selskapene og prinsipper for eierstyring gjennom eierstrategiske dokumenter. Til sammen danner dette en styringsmodell og gir rammer som skal være førende for styrets arbeid. I oppfølgingsarbeidet mot selskapet/foretaket vektlegges kontroll av mål- og forventningsoppnåelse, økonomioppfølging og styreevalueringer.

Eierstyringen utøves gjennom kommunens eierorgan som i IKS og SA er representantskapet og i AS er generalforsamlingen.

3. PRINSIPPER FOR EIERSTYRING

Alle kommunene i Gjøvik-regionen vedtok i 2009 en felles eierskapspolitikk som styringsgrunnlag for kommunalt eide selskaper og samarbeid. Eierskapspolitikken revideres i 2016.

Dette må eierne passe på:

1. Ved etablering av nye selskaper skal selskapsform og nødvendighet vurderes grundig.
2. For å sikre god eierstyring skal kommunen gjennom representantskap og generalforsamling avklare strategiske og sentrale spørsmål med selskapets styre.
3. Kommunen skal vurdere om det er behov for å avklare sentrale målsettinger med alle eller deler av de øvrige eiere for å sikre langsiktig forutsigbar drift og utvikling i form av eieravtaler/aksjonæravtaler.
4. I alle selskaper med vesentlig økonomisk eller politisk interesse skal det avholdes eiermøter årlig. Eiermøte er selskapets arena for å drøfte felles strategi og utfordringer med eierne. Her møtes selskapsstyret/-ledelse og eierne (representantskap/generalforsamling). Det anbefales å legge eiermøte i forkant av generalforsamling/representantskapsmøte. Det skal føres referat fra eiermøtene.
5. Gjennom etablering av aksjonæravtaler/eieravtaler, eiermøter, eierstrategier og på annen måte må kommunen sikre størst mulig grad av tverrpolitisk forankring av eierskap, eierskapsstrategi og eierføringer for selskapenes drift. Kommunens valgte eller nominerte eierrepresentanter skal representere kommunens syn.
6. Valg til styre skal skje etter en innstilling fra en valgkomité.

Valgkomiteen må ha et bevisst forhold til habilitetsreglene. Valgkomiteen bør ha skriftlige retningslinjer som representantskap/generalforsamling har vedtatt.

Kommunestyrets medlemmer bør som hovedregel ikke velges til selskapsstyrer i selskaper der kommunen er eier/medeier. Eventuelle unntak vurderes med bakgrunn i selskapets nytte også av politisk kompetanse. Med politisk kompetanse menes kunnskap om de løpende politiske og administrative prosessene på det relevante saksfeltet.

7. De som representerer kommunen i selskapenes representantskap/generalforsamling kan ha behov for avklaringer av vesentlige spørsmål. Dette gjøres ved en henvendelse til ordfører som drøfter dette med formannskapet og melder tilbake til representanten. Er det ikke tid til å konsultere formannskapet gir ordføreren

tilbakemeldingen. Rådmannen bistår ordfører og kan svare på rent oppklarende spørsmål fra representanten.

8. Rådmannen sørger for at en person i sin administrasjon har oversikt over selskapene kommunen er medeier i og kan gi svar på spørsmål. I selskaper der flere av kommunene i regionen er medeiere kan rådmennene fordele et hovedansvar mellom seg.
9. I starten av hver valgperiode skal kommunen/-e avholde et kurs i styrearbeid for styremedlemmer i sine selskaper, og obligatorisk opplæring i eierskapsstyring for sine politikere.
10. Kommunen skal tydelig skille kunde og eierrollen i de selskaper en går inn i. Ryddighet på dette er også viktig der selskapet er opprettet kun for å løse kommunens/-enes oppgaver.
11. Eierne i våre selskaper skal likebehandles i forhold til informasjon og annet.
12. Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset selskapets oppgaver og den strategi som ligger til grunn for opprettelsen av selskapet.
13. Ulovlig kryssubsidiering mellom kommunal forvaltningsvirksomhet og økonomisk virksomhet skal ikke forekomme så lenge det ikke svares for en markedsmessig kostnad for økonomiske fordelene selskapet måtte ha. Konkurransetsatt økonomisk virksomhet skal i utgangspunktet skilles ut som eget selskap.
14. Selskapets styre skal sammensettes ut fra den kompetanse selskapet trenger for å realisere sine mål.
15. Rådmannen utarbeider en samlet eierskapsmelding en gang pr år med sikte på behandling i kommunestyret på høsten.

4. UTBYTTE, AVKASTNING OG ANDRE MÅL

Selskapenes primæroppgave er å drive virksomheten lønnsomt og effektivt. For kommersielle virksomheter gjelder å sikre bærekraftig og forretningsmessig verdiutvikling over tid. Forventninger til avkastning, utbytte og resultater skal være en sentral del av dialogen med selskapet.

For selskaper der det foreligger andre spesifikt definerte mål enn rent forretningsmessige, og som ikke opererer i et marked, vil avkastningsforventninger kunne erstattes av andre mål som for eksempel effektivitetsmål.

4.1 Utbytte

Kommunene skal som eier gi uttrykk for forventninger til selskapets utbytte. Utbytteforventninger skal reflektere hva kommunen som eier mener er en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt overskudd. Et sentralt hensyn ved fastsetting av utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil.

4.2 Avkastningsmål

Kommunene har investert i og overført verdier til selskaper og foretak som kommunen forventer bidrar til effektivisering av kommunens økonomi, og som gir avkastning på investeringer.

For de selskapene som i stor grad har forretningsmessige mål, er avkastning et sentralt element for eier. Det ønskes en positiv verdiutvikling for investeringer og et viktig mål for selskapene er at de oppnår høy avkastning på investert kapital. Med avkastningsmål menes den avkastningen eier kan forvente å få på sine investeringer over tid sett i forhold til investeringens risiko.

4.3 Andre mål

For selskaper der det foreligger andre spesifikt definerte mål, og som ikke opererer i et marked, vil avkastningsforventninger kunne erstattes av andre mål som eksempelvis effektivitetsmål. Ulike selskapsformer er valgt for å realisere ulike formål. I noen tilfeller er ivaretagelse av særskilte samfunnsoppgaver en bedre målsetting enn rene resultatkrav. Kommunen sikrer god eierstyring gjennom å tydeliggjøre mål og resultatkrav i det eierstrategiske arbeidet. Slike mål forankres i eierstrategiene for de enkelte selskapene og innebærer at kommunen må ha tydelige og unike eierstrategier for sine eierposisjoner.

5. EIERSTRATEGIER

Eierskapspolitikken til kommunene i Gjøvik-regionen legger opp til aktivt bruk av selskapsvise eierstrategier. Eierstrategiene legger grunnlag for en aktiv oppfølging av de store verdiene som ligger i de ulike selskapene. Strategien skal danne plattform for en god styringsdialog og gi mål og en klar retning på hva eierne vil med selskapet. Eierstrategier kan regulere forhold som kommunikasjon med selskapet, informasjonsbehov, forventet avkastning, utbytteforventninger, strategisk retning og kjernevirksomhet, mål, tvisteløsninger mellom eiere m.v. Eierstrategier er individuelle og tilpasses det enkelte selskap.

Det vises til vedlegg 1 for en mal på hvordan eierstrategien kan utformes.

5.1 Delt eierskap

Delt eierskap gir spesielle utfordringer knyttet til samordning av ulike eierinteresser. Det førende prinsipp er at eierne skal likebehandles innen hver selskapsklasse. I selskaper med forskjellige selskapsklasser, skal rettigheter fremgå av vedtektene. For selskaper med flere eiere, er omforente eierstrategier et viktig virkemiddel til å håndtere ulike synspunkter.

Eierstrategiene gir omforente holdninger til retning og utvikling av selskapene. De er også verdifulle verktøy for å regulere eventuelle uenigheter. Gjennom eierstrategier kan det avtales formelle føringer og tvisteløsninger. Eierstrategien kan også forplikte til å etablere fora på administrativt nivå hvor de ulike eiernes interesser drøftes og avklares for å unngå forskjellige styringssignaler til selskapet. Alle eierstrategier skal forankres i kommunestyret.

Der det er hensiktsmessige bør eieravtaler/aksjonæravtaler vurderes for å oppnå en felles helhetlig eierstrategi.

6. STYRETS ROLLE OG ANSVAR

Styret er på vegne av eierne øverste styringsorgan og skal føre kontroll og formulere strategier, godkjenne vedtak og legitimere virksomheten. En viktig oppgave for eierorganene er derfor oppnevning av styrer. Riktig sammensetning av styrene er viktig både for selskapene og eier.

6.1 Styrets ansvar

Styret har ansvar for forvaltningen av selskapet. Det sørger for organisering av virksomheten, ansetter administrerende direktør og fører tilsyn med daglig ledelse og selskapets virksomhet for øvrig. Styret har ansvar for å følge opp eiers forventninger til selskapet. I den sammenheng legger eier til grunn at styret redegjør for eventuelle avvik.

6.2 Forventninger til styret

Styret har ansvar for at selskapet forvaltes i tråd med eiers interesser. Styret skal ivareta den strategiske ledelsen av selskapet innenfor de rammer som er gitt av eier. Styret skal være en viktig diskusjonspartner og støttespiller til ledelsen i større saker. Samtidig må styret kontrollere ledelsens arbeid ut fra gitte målsetninger. Styret må derfor ha en uavhengig rolle i forhold til ledelsen. Et kompetent styre må kunne utfordre administrerende direktør og bedriften slik at det tas gode beslutninger.

Alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør/skal registrere vervene på www.styrevervregisteret.no.

Dette må styret i selskapet passe på:

1. Kommunalt eide virksomheter skal legge til rette for åpenhet om sitt selskap i forhold som det ikke av konkurransemessige hensyn må unntas offentlighet.
2. For å sikre god selskapsstyring skal styret avklare strategiske og sentrale spørsmål med eier gjennom representantskap og generalforsamling. Styret har sammen med daglig leder ansvar for å utvikle og lede selskapet innenfor disse rammer. I alle selskaper med vesentlig økonomisk eller politisk interesse skal styret avholde eiermøter årlig. Eiermøte er selskapets arena for å drøfte felles strategi og utfordringer med eierne.
3. Styret skal påse at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til omfanget og arten av selskapets virksomhet. Internkontrollen og systemene bør også omfatte selskapets verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar. Styret bør/skal årlig foreta en gjennomgang av selskapets viktigste risikoområder og den interne kontroll.

4. Det skal utarbeides en styreinstruks i alle selskaper med vesentlig virksomhet, (antall ansatte/omsetning mv). Instruksen, som er et internt arbeidsdokument, utarbeides av styret. Instruksen skal inneholde rutine for håndtering av mulige habilitetskonflikter. Selskapet bør/skal ha retningslinjer som sikrer at styremedlemmer og ledene ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.
5. Alle kommunens selskaper skal ha en aktiv og bevisst holdning til etiske spørsmål, gjerne fastlagt i egne etiske retningslinjer.
6. Styret skal tydelig skille kunde og eier. Ryddighet på dette er også viktig der selskapet er opprettet kun for å løse kommunens/-enes oppgaver.
7. Eierne i selskapet skal likebehandles i forhold til informasjon og annet.
8. Styret i kommunens selskaper setter opp en årlig plan for sitt arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.

6.3 Valg av styrer

Valg av kompetente styrer er avgjørende for best mulig forvaltning av selskapsverdiene.

Styret skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart og kommunens formål med eierskapet. Under er det listet opp hvilken erfaring og kompetanse styret som kollegium skal ha. Slik kunnskap må ofte opparbeides gjennom styrearbeid. Det er derfor ønskelig med kontinuitet i velfungerende styrer som sikrer at opparbeidet kompetanse ikke forsvinner. Kompetanse skal også vurderes ut fra hvert enkelt styremedlems personlige bidrag i form av spesifikke egenskaper.

Styret skal som kollegium ha erfaring og kompetanse innenfor følgende områder avhengig av selskapets behov:

- Kunnskap om selskapets virksomhet, herunder formål, organisering, historie, forretningsområder, lovgivning/forskrifter, strategi, avtaler mv.
- Bransjekunnskap, herunder kunnskap om trender og utviklingstrekk innenfor bransjen samt kunnskap om konkurrerende virksomheter.
- Spesialkompetanse og erfaring innen relevante fagområder som juss, økonomi/finans/regnskap, risikostyring, markedsføring, HMS, tekniske fag mv.
- Ledelserfaring og kompetanse knyttet til organisasjonsmessige endringsprosesser.
- Kompetanse og erfaring knyttet til offentlig forvaltning.

- Kompetanse og erfaring knyttet til styrearbeid.

Ved valg til styrene uansett selskapsform velges styremedlemmet normalt for en toårsperiode i samsvar med aksjelovens hovedregel.

Kommunelovens § 80a gjelder for alle aksjeselskaper hvor kommuner og fylkeskommuner til sammen eier minst to tredjedeler av aksjene. Kommunelovens § 80a sier at hvis det er to eller tre medlemmer i styret, skal begge kjønn være representert. Hvis det er fire eller fem medlemmer i styret, skal hvert kjønn være representert med minst to.

6.4 Valgkomité for styreutnevnelser i aksjeselskap og interkommunale selskaper

Valgkomitéer kan være en nyttig bidragsyter til å få frem kandidater og det vurderes løpende behovet for å opprette valgkomitéer for aksjeselskap. Valgkomitéen gis ansvaret for å levere et begrunnet forslag om styre som grunnlag for beslutning i eierorganet.

Det anbefales å opprette regionale valgkomiteer for regionale selskaper.

Styrevalg for interkommunale selskaper skjer i representantskapsmøtene vanligvis i april/mai. Aksjeselskapene avholder sine ordinære generalforsamlinger med valg innen utgangen av juni. Valg av styrerepresentanter til de kommunale foretakene søkes gjennomført på vårparten.

Valgkomiteens innstilling bør begrunnes med utgangspunkt i kapitlet ovenfor.

6.5 Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret bør utformes slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut i fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Styrets godtgjøring bør ligge på et moderat nivå og se hen til den alminnelige lønns- og prisutviklingen i samfunnet når den er oppe til justering.

I aksjeselskapene og de interkommunale selskapene er det hhv. generalforsamling og representantskap som årlig tar stilling til godtgjørelsens størrelse. Styregodtgjørelse for evt. kommunale foretak fastsettes av kommunestyret.

7. SAMFUNNSANSVAR

Kommunens eierskap skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling. Samfunnsansvar handler om å ta sosiale og miljømessige hensyn ut over det som er pålagt ved lov. Det forventes at alle selskaper og foretak der en eller flere av kommunene i Gjøvik-regionen er eier tar samfunnsansvar og har utviklet egne holdninger til forhold som bl.a. etikk, forebygging av korrupsjon, miljø, likestilling og integrering. Bedrifter har en viktig samfunnsrolle og påvirker samfunnsutviklingen og nærmiljøet der de opererer og det er viktig at dette reflekteres i både styring og ledelse.

Eventuelle kommunale foretak er som del av kommuneorganisasjonen forpliktet å følge gjeldende kommunale retningslinjer i.f.t. etikk, arbeidsgiverpolitikk, varsling, folkehelse, miljøtiltak m.m.

Når det gjelder ASer og IKSer, er det selskapenes og foretakenes styrever som har ansvar for ivaretagelse av samfunnsansvaret. Det forventes at styrene i de enkelte selskapene tar samfunnsansvar og at dette er integrert i selskapets virksomhet og strategier.

Åpenhet om kommunens eierskap er viktig av demokratiske hensyn. Alle viktige saker som berører endringer i kapital, mål eller har budsjettkonsekvenser legges fortløpende frem for kommunestyret/-ene.

I tillegg til det generelle ansvaret, er det noen forhold som kommunen vektlegger i sin eierdialog og som det forventes at styrene tar med i sine vurderinger:

Arbeidsgiverpolitikk

Den enkelte kommunes arbeidsgiverpolitikk gir føringer for gjennomføring av konkrete tiltak innen HMS, lønnspolitikk, rekruttering, lederutvikling, mangfold og inkludering, kompetanseutvikling m.m. Kommunen forventer at selskapene har en god arbeidsgiverpolitikk og at denne blir utført på en systematisk og betryggende måte.

Miljø

Det forventes at selskapene tar miljøansvar. Selskapenes arbeid med miljøspørsmål må skje systematisk og dekke hele verdikjeden i virksomheten. Mål, gjennomføring og evaluering av miljøarbeidet må være klart angitt. Selskaper og foretak hvor kommunen har eierinteresser er ulike hva gjelder påvirkning på ytre miljø. Dette vil nødvendigvis påvirke hvor omfattende rutiner og systemer de ulike selskapene må utvikle for å sikre at virksomheten tar nødvendige miljøhensyn.

Etikk

Det forventes at de selskap som kommunen har eierinteresser i legger kommunenes etiske normer og etiske problemstillinger til grunn for sitt arbeid på dette området. Ethvert selskap skal ha en bedriftskultur som også innebærer at arbeidstaker skal kunne varsle om kritikkverdige forhold på sin arbeidsplass.

Korrupsjon

Det forventes at selskaper hvor kommunene har eierandel i har nulltoleranse for korrupsjon. Strengt krav til åpenhet og offentlighet er et effektivt virkemiddel mot korrupsjon. Kommunen er opptatt av at selskaper som kommunen har eierinteresser i er åpne om dilemmaer knyttet til korrupsjon, interessekonflikter og inhabilitet. Kommunen har reglementer, rutiner og systemer som gir styring og kontroll med kommunens forvaltning av fellesskapets verdier.

8. EIERSKAPSFORVALTNING

Hovedformålet med eierskapsforvaltningen skal sikre en god utvikling for selskapene, langsiktig verdiskaping, god og forutsigbar styring, samt sørge for å følge opp vedtatt eierskapspolitikk og eierstrategier.

Løpende eierskapsforvaltning innebærer regelmessig og formalisert kontakt mellom kommunen og selskapene/foretakene, sikre god rapportering på mål og forventninger, sikre gode prosesser ved gjennomføring av valg, strategiendringer med videre.

Kommunestyret, formannskapet som kommunens eierorgan og rådmannen har i den sammenheng viktige og ulike roller:

Kommunestyret

- Vedtar kommunens eierskapspolitikk hvert fjerde år.
- Behandler kommunens Eiermelding årlig.
- Vedtar kommunens eierstrategier for selskap og foretak
- Gjennomfører styrevalg⁽¹⁾

⁽¹⁾ Valg av styret til aksjeselskap (AS) og interkommunal selskap (IKS) gjennomføres hhv. generalforsamling og representantskap.

- Generalforsamling og representantskap i hhv. aksjeselskap og interkommunale selskap avholdes normalt i perioden april - juni.

Formannskapet (kommunens eierorgan)

- Innstiller til kommunestyret i saker som omhandler kommunens eierskap, jfr. kommunestyrets rolle nevnt ovenfor
- Gjennomfører eiermøter med selskap og foretak. Eiermøter med ledelsen i selskap/foretak gir formannskapet grunnlag for å sjekke og kontrollere at disse driver sin virksomhet på en måte som understøtter selskapets/foretakets formål og kommunens mål med eierskapet. Formannskapet gir i eiermøtene signaler til selskapsledelsen om hva kommunen som eier er opptatt av.

Rådmannen

- Utvikler forslag til eierstrategier for behandling i kommunestyret
- Utarbeider forslag til revidert eierskapspolitikk hvert fjerde år.
- Utarbeider årlig eierskapsmelding.

Eventuelle kommunale foretak inngår i kommunens årshjul for budsjettering og rapportering. Foretakenes budsjettarbeid innpasses i kommunens framdriftsplan for årlig rullering av økonomiplanen. Styrebehandlet forslag fremmes som en del av rådmannens forslag til årsbudsjett og økonomiplan. Kommunestyret fatter vedtak om foretakenes økonomiske rammebetingelser og investeringsbudsjett.

Den faste rapporteringen fra evt. kommunale foretak til eier skjer gjennom tertialrapportene og årsregnskap/årsberetning. Rapporteringen innpasses i forhold til kommunens framdriftsplaner for periodevis rapportering og årsmelding, og forelegges kommunestyret i forbindelse med rådmannens forslag til tertialrapporter og årsmelding. Styret må i forbindelse med periodevis rapportering fremme konkrete forslag om endringer i de vedtatte drifts- og investeringsrammene dersom dette anses nødvendig.

Eiermøter gjennomføres i regi av selskapet. Deltakere fra kommunen som eier er fortrinnsvis ordfører og/eller rådmann deltar. Det forventes en muntlig eller skriftlig orientering i formannskapet i etterkant av gjennomføring av eiermøtet.

9. OPPFØLGING

Det legges vekt på at kommunen har en åpen, langsiktig og forutsigbar eierskapspolitikk. Kommunens eierskapspolitikk ligger fast over tid, men justeres ved behov som følge av vesentlige endringer i overordnede rammer for eierstyring. Det legges opp til en gjennomgang av eierskapspolitikken tidlig i kommunevalgperioden, dvs. hvert 4. år.

Det legges opp til en årlig gjennomgang av kommunens eierposisjoner gjennom kommunestyrebehandling av eierskapsmeldingen. Dette vil i hovedsak handle om en gjennomgang av eierposisjonen for å oppdatere nøkkelopplysninger om selskapene/foretakene, herunder resultater/avkastning, styresammensetning, honorarer og endring i mål der det er fremlagt nye eierstrategier. Dette skal sørge for åpenhet rundt kommunens eierposisjoner.

10. EIERPOSISJONER

10.1 Kommunenes eierposter

Kommunene i Gjøvikregionen har for tiden strategiske eierposter i 39 selskaper som selvstendige rettssubjekter, 3 vertskommunesamarbeider i henhold til Kommunelovens § 27 og 1 kommunalt foretak.

Tall som er oppgitt er den enkelte kommunes evt. eierandeler. Evt. datterselskap er ikke oppgitt.

Aksjeselskap (AS)

	Gjøvik	S. Land	N. Land	Ø.Toten	V.Toten
KUF-fondet i Oppland AS	17,12 %	1,55 %	0,10 %	3,21 %	3,21 %
Topro AS	28,89 %	15,68 %	6,07 %	6,93 %	10,40 %
ATS Gjøvik/Toten AS	50,00 %			25,00 %	25,00 %
Mjøsmuseet AS	50,00 %			12,00 %	12,00 %
AS Oplandske Dampsk.s.	6,90 %			1,41 %	
Eidsiva Energi AS	3,20 %			1,80 %	
Dokkadeltaet N. Våtmark.s AS		50,00 %	50,00 %		
Randsfjordmuseene AS		15,50 %	15,50 %		
AS Industribygg	100,00 %				
GOA AS	100,00 %				
AS Snertingdal Auto	20,80 %				
AS Snertingdalshallen	27,44 %				
Norsk Bane AS	0,48 %				
Oplandske Bioenergi AS	0,27 %				
Sølv AS		100,00 %			
Dokka Møbler AS			100,00 %		
Landsbyen Næringshage AS			13,15 %		
Nordre Land Asvo AS			100,00 %		
AS Sentrumsbygg			100,00 %		
Vokks AS			66,67 %		
Kapp Næringshage AS				20,83 %	
Lena Produkter AS				100,00 %	
Østre Toten Eiendomsselskap AS				100,00 %	
Raufoss Industripark III AS					19,70 %
Komm-in AS					9,26 %
Raufoss Industrihistoriske Samlinger AS					100,00 %
Vestre Toten Rådhus AS					100,00 %

Interkommunale selskap (IKS)

	Gjøvik	S. Land	N. Land	Ø.Toten	V.Toten
GLT-Avfall IKS	42,03 %	8,47 %	9,74 %	21,19 %	18,57 %
Gjøvikregionen Helse og Miljøtilsyn IKS	35,20 %	6,90 %	8,20 %	17,80 %	15,60 %
Innlandet Revisjon IKS	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar
Krisesenteret i Gjøvik IKS	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %
SMISO Oppland IKS	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar
Mjøslab IKS	50,00 %			25,00 %	25,00 %

Kommunale foretak (KF)

	Gjøvik	S. Land	N. Land	Ø.Toten	V.Toten
Totenbadet KF					100,00 %

§28-1b samarbeid (styres administrativt)

- Gjøvikregionen interkommunale legevakt (Gjøvik er vertskommune)
- Anskaffelser - Fellesenhet Gjøvikregionen (Gjøvik er vertskommune)
- Tilsynsførerordning fosterhjem
- Samarbeids og koordineringsråd for Gjøvikregionen (SKR)

Øvrige selskap

- Bibliotekssentralen AL (gjelder alle kommunene)
- KLP - Kommunal Landspensjonskasse (gjelder alle kommunene)
- Tronhus i Land

Stiftelser m.v.

- Gjøvik Boligstiftelse
- Østre Toten Boligstiftelse
- Vestre Toten Boligstiftelse

Stiftelser er selveide. Kommunen har ikke et eierskap til stiftelser og kan ikke utøve eierstyring.

Også pensjonskasser er selveide og kan slik sett sammenlignes med stiftelser.

10.2 Valg av selskapsform

Ved etablering av nye selskaper skal selskapsform og nødvendighet vurderes grundig. Valg av selskapsform må vurderes ut fra hvilke muligheter og begrensninger som ligger i de aktuelle formene, opp mot mål og hensyn kommunen ønsker å ivareta ved selskapsetablering. Nedenfor redegjøres det for de sentrale vurderingene som bør ligge til grunn for valg av selskapsform.

Vurdering av risiko

Risikovurdering i forhold til økonomi, markedsforhold, tjenestene/oppgavene selskapet skal forestå, forholdet til interessenter mv.

Fleksibilitet på eiersiden

Selskapsform er av betydning i forhold til hvem som kan være eiere/deltakere. Aksjeselskap (AS) gir stor fleksibilitet på eiersiden og muliggjør samarbeid mellom stat, fylkeskommune, kommuner og private aktører. I et interkommunalt selskap (IKS) kan kun kommuner, fylkeskommuner og andre interkommunale selskap være deltakere. Et kommunalt foretak (KF) er en del av kommunen som rettssubjekt og kan således ikke ha andre eiere. De to sistnevnte selskapsformene åpner ikke opp for privat deltakelse.

Behov og mulighet for eierstyring

Selskapsform, herunder selskapslovgivningen, vil påvirke kommunens mulighet til å utøve eierstyring overfor selskapene. I et kommunalt foretak (KF) er kommunestyret eierorgan. Kommunestyret har derfor utstrakt mulighet til å utøve eierstyring overfor foretakene. Kommunens styringsmulighet overfor et aksjeselskap (AS) er mer begrenset. Behovet for styring og kontroll med selskapenes virksomhet må vurderes opp mot selskapenes behov for handlingsrom og kommunens ansvar knyttet til selskapenes forpliktelser. Valg av selskapsform vil følgelig påvirkes av kommunens mål og strategier for virksomheten.

Økonomiske forpliktelser

Hvilket økonomisk ansvar er det ønskelig å ha knyttet til selskapets forpliktelser? Kommunen vil hefte ubegrenset for forpliktelsene til et kommunalt foretak (KF). I et interkommunalt selskap (IKS) vil kommunen hefte ubegrenset for en prosentdel (eierandel) av selskapets forpliktelser. Kommunen vil ha et begrenset ansvar overfor et aksjeselskap.

Forholdet til lover og forskrifter

Selskapsform kan være av betydning i forhold til hvorvidt selskapet er omfattet av ulike lover og forskrifter. Kommunale selskap kan for eksempel være omfattet av lov om offentlige anskaffelser, offentlighetsloven mv.

Delegasjon av myndighet

Selskaps- og organisasjonsform vil påvirke muligheter/begrensninger i forhold til delegering av myndighet.

Skatte- og avgiftsmessige forhold

Selskapsform er av betydning for hvorvidt selskapet er berettiget for momskompensasjon (kompensasjonsloven). Selskapsform kan også være av betydning ved vurdering av begrensninger i skatteplikt, herunder ved en helhetlig vurdering av hvorvidt selskapet har erverv til formål.

VEDLEGG

VEDLEGG 1: MAL FOR UTFORMING AV KOMMUNENS EIERSTRATEGI

Bakgrunn

- Historisk bakgrunn om eierposisjonen
- Bakgrunn for valg av selskapsform
- Om virksomhet og bransjetilhørighet
- Virksomhetens rolle i.f.t. kommunen og kommuneplan

Virksomhetens formål

- Komme klart fram hva som er kommunal tjenesteproduksjon eller forvaltning, og hva som er økonomisk virksomhet.

Eiers forventninger

- Formue- og kapitalforvaltning
- Verdibevaring og bærekraft
- Effektivitet
- Kvalitet og utvikling
- Konkurransen- og markedsforhold, herunder prisstruktur
- Virksomhetens økonomiske risikoprofil, herunder finansielle føringer og fullmakter
- Avkastning, utbytte og eieruttak

Hvordan styres virksomheten

- Oppfølging av målsettinger/rapportering
- Styringsorgan
- Oppfølging og informasjonsdeling, eiermøter
- Evt. oppdragsavtaler m.v.

nLnr.: 10451/16
Arkivsaksnr.: 16/1559
Arkivnøkkel.: M00

Saksbehandler: AER

Utskrift til:

SYNNFJELL ØST - ETABLERING AV SELVKOSTOMRÅDE VANN OG AVLØP

Sammendrag:

I forbindelse med arbeidet med ny kommunedelplan Synnfjell øst så er det stilt krav om at det skal bygges nytt avløpsrenseanlegg for området og lage en vann- og avløpsplan som følger ny kommunedelplanen. Nordre Land kommune skal i henhold til kommunedelplanen bli eier av vann- og avløpsanleggene innenfor planen og kan dermed kreve inn kommunal avgifter av abonnentene som er tilknyttet offentlig ledningsnett.

Rådmannen vil vektlegge at det er betydelig ansvar som Nordre Land kommune tar på seg ved å ta over eierskap og ansvar for vann- og avløp i Synnfjell øst. Det vil kreve flere tunge investeringer for å sikre kvalitet på tjenesten og for å kunne utvikle Synnfjell øst som et hytteområde for framtida i henhold til kommunedelplan Synnfjell øst.

Rådmannen vurderer at det er behov for å etablere et nytt selvkostområde da det nye området Synnfjell øst ikke kan kobles sammen med eksisterende selvkostområde på Dokka/Elverom og at det ikke er like forutsetninger i disse to områdene for å fastsette de kommunale avgiftene innen vann og avløp.

Det etableres et nytt selvkostområde i samsvar med Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg for det geografiske området som omfattes av ny kommunedelplan Synnfjell øst. Det nye selvkostområdet for vann- og avløp skal drives med 100% selvkost.

Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune tilpasses det nye selvkostområdet.

Kommunale avgifter skal vedtas årlig sammen med de andre kommunale avgiftene i Handlings- og økonomiplan m/budsjett.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg

Forurensningsloven

Plan- og bygningsloven

Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune

Saksopplysninger:

I forbindelse med arbeidet med ny kommunedelplan Synnfjell øst så er det stilt krav om at det skal bygges nytt avløpsrenseanlegg for området og det skal lages en vann- og avløpsplan som følger kommunedelplanen. Dagens avløpsrenseanlegg, eiet av Synnfjell Øst AS, overholder ikke renskravene ved store belastninger inn på anlegget og har ikke kapasitet til å håndtere en videre hytteutbygging, som vist til i ny kommunedelplan Synnfjell øst. Ved bygging av nytt avløpsrenseanlegg skal Nordre Land kommune bli ny eier, da dagens eiere ikke har ønske eller økonomisk mulighet til å bygge nytt avløpsrenseanlegg. Dette er også i samsvar med Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 1. Nordre Land kommune, som eier av vann- og avløpsanleggene innenfor planen, kan dermed kreve inn kommunal avgifter av abonnentene som er tilknyttet offentlig ledningsnett.

Vurdering:

Kommunedelplan Synnfjell øst skal legges ut på høring i høst og vedtas i løpet av vinter 2017. På det tidspunkt planen vedtas så vil det bety at Nordre Land kommune må bli eier av nytt avløpsanlegget i Synnfjell øst og dermed søke om ny utslippstillatelse for å kunne realisere kommunedelplanen.

Rådmannen legger til grunn de forutsetninger som ligger i utkast til kommunedelplan m/VA-plan og det betyr at Nordre Land kommune vil på sikt bli eier av vann- og avløpsanlegget til Synnfjell Øst AS og vann- og avløpsanlegget til Spåtind Sport Hotel.

Det er startet forhandlinger med dagens eiere, både Synnfjell Øst AS og Spåtind Sport Hotel, om en overtakelse av alle teknisk vann- og avløpsanlegg innen kommunedelplanområdet. Dette er en målsetting å slutføre dette innen 01.01.2017.

Rådmannen vil vektlegge at det er et betydelig ansvar som Nordre Land kommune tar på seg ved å ta over eierskap og ansvar for vann- og avløp i Synnfjell øst. Det vil kreve flere tunge investeringer, for å sikre kvalitet på tjenesten og kunne utvikle Synnfjell øst som et hytteområde for framtida, i henhold til kommunedelplan Synnfjell øst.

Forurensningsloven § 25 sier at utgiftene til anlegg, drift og vedlikehold av avløpsanlegg som drives av kommunen, dekkes av kommunen. Kommunen kan kreve full eller delvis dekning av sine kostnader ved innkreving av avgift i samsvar med lov 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg. Kommunen kan uten hinder av annet punktum kreve refusjon etter plan- og bygningsloven kapittel 18.

Rådmannen foreslår derfor at det nye selvkostområdet for både vann- og avløp skal drives med 100% selvkost.

Nordre Land kommune har et selvkostområde i dag som ivaretar alle abonnenter som er tilknyttet offentlig ledningsnett i tettstedene Dokka og Elverom. Rådmannen vurderer at det er behov for å etablere et nytt selvkostområde da det nye området Synnfjell øst ikke kan kobles sammen med eksisterende selvkostområde og at det ikke er like forutsetninger i disse to områdene for å fastsette de kommunale avgiftene innen vann og avløp.

Rådmannen viser til Lov om kommunale vass- og kloakkanlegg og anbefaler derfor å etablere et nytt selvkostområde, innenfor kommunedelplanområdet Synnfjell øst, for å ivareta framtidige utgifter og inntekter ved drift av kommunalt vann og avløp.

Rådmannen vil også orientere om at kommunedelplan Synnfjell syd er under utarbeidelse. Denne planen inneholder et større antall nye hyttetomter og hvilken vann- og avløpsløsning som blir valgt for dette området skal avklares i reguleringsplanene. Dette kan medføre revidering og utvidelse av selvkostområde i Synnfjellet.

Rådmannen foreslår at dagens Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune tilpasses det nye selvkostområdet og avgiftsnivået skal vedtas årlig sammen med de andre kommunale avgiftene i Handlings- og økonomiplan m/budsjett.

Rådmannen foreslår at endring av Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune gjennomføres som en egen sak.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å legge saken fram for Kommunestyret med slikt forslag til vedtak:

1. Det etableres et nytt selvkostområde i samsvar med Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg for det geografiske området som omfattes av ny kommunedelplan Synnfjell øst.
2. Det nye selvkostområdet for vann- og avløp skal drives med 100% selvkost.
3. Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune tilpasses det nye selvkostområdet.
4. Kommunale avgifter skal vedtas årlig sammen med de andre kommunale avgiftene i Handlings- og økonomiplan m/budsjett.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 22. august 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Arne Edgar Rosenberg

Lnr.: 10499/16
Arkivsaksnr.: 16/1579
Arkivnøkkel.: 252

Saksbehandler: MOG

Utskrift til: Økonomiavdelingen.

LÅNEOPPTAK HOS HUSBANKEN TIL VIDERE UTLÅN

Sammendrag:

Kommunens låneramme fra Husbanken til videre utlån er for 2016 samlet kr. 14.335.000,-. Dette er kr 10.000.000,- i årlig bevilgning, samt kr. 4.335.000,- etter gjennomgang av 2015 og tidligere.

Etter møte i Husbankgruppa 25.08.2016 gjenstår kr. 877.000,- til videre utlån i 2016.

Det anbefales at låneopptak i Husbanken for videre utlån/startlån i Nordre Land Kommune økes for 2016, med kr. 5.000.000,-.

Det anbefales at årlig låneopptak i Husbanken for videre utlån/startlån i Nordre Land Kommune økes til kr. 15.000.000,- for 2017 – 2019.

Vedlegg:

Retningslinjer for tildeling av Husbankens låne – og tilskuddsordninger til boligformål i Nordre Land Kommune.

Husbankens brev til kommunene hvor startlånbehovet bes vurdert.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Restanseliste.

Saksopplysninger:

I Handlings- og økonomiplan 2016 – 2019, er det lagt inn en årlig bevilgning på kr. 10.000.000,- med låneopptak fra Husbanken til videre utlån gjennom startlån. Dette gjelder utlån til innbyggere som ikke tilbys finansiering/toppfinansiering gjennom ordinært utlån i bank. Startlånsøknader behandles i Husbankgruppa etter «retningslinjer for tildeling av Husbankens låne – og tilskuddsordninger til boligformål i Nordre Land Kommune».

På bakgrunn av dette søkte Nordre Land Kommune i januar 2016 Husbanken om kr. 10.000.000,- til viderefordeling. Søknaden ble innvilget, og kommunen fikk utbetalt midlene samlet i april.

I januar 2016 ble det tatt en gjennomgang sammen med økonomiavdelingen vedrørende utbetalte startlån i 2015 og tidligere. Ved fratrekk av allerede vedtatte, men ikke utbetalte

startlån ga dette en saldo pr. 01.01.2016 på kr. 4.335.000,-. Dette gir sammen med årets midler et samlet beløp for videre tildeling i 2016 på kr. 14.335.000,-.

Husbankgruppa har planlagt åtte møter i 2016. Det ble sist avholdt møte 25.08.2016. Det kom inn 12 saker til møtet, med en samlet lånesum på inntil kr. 6.820.000,-. Husbankgruppas vedtak fra møtet er samlet kr. 2.455.000,-, noe som gir kr. 877.000,- til videre utlån for 2016. Det gjenstår tre møter i Husbankgruppa i 2016.

Kommunene har mottatt brev fra Husbanken, hvor alle bes om å vurdere startlånbehovet for resten av året. Det er åpnet for at også kommuner som har fått innvilget hele søknadsbeløpet i første tildeling, slik som Nordre Land, også kan be om mer midler. Fristen for å søke ytterligere utlånsmidler var 19.08.2016, og kommunen har sendt inn søknad i påvente av et positivt kommunestyrevedtak.

Det er ulike grupper som søker startlån i kommunen. Det kan være unge som ønsker å etablere seg i egen bolig som søker startlån til toppfinansiering i samfinansiering med ordinær bank. Andre har for lav og/eller uavklart fremtidig inntekt, og slik fått avslag i ordinær bank og søker startlån på bakgrunn av dette. I disse sakene er det behov for fullfinansiering.

Det er gjennom media kjent at kredittgjelden, og da spesielt blant unge, øker. Dette merkes også på kommunens eiendomsavdeling. Søkere til startlån til kjøp av bolig, samt refinansiering av kredittgjeld gjennom boligkjøpet har økt. Andre har allerede bolig, men søker refinansiering av kredittgjeld, slik at de kan beholde boligen. Ofte kan det i disse sakene også være behov for refinansiering av boliglånet. I disse sakene hvor hele boligkjøpet, samt refinansiering ligger i startlånet blir utlånssummene høye, og kommunens utlånsmidler minker raskt. Det er i slike saker ofte et tett samarbeid med kommunens gjeldsrådgiver. Refinansiering sammen med boligkjøp, kan ofte være eneste veien ut av gjeldskrisen

I kommunens retningslinjer for tildeling av Husbankens låne – og tilskuddsordninger til boligformål legges det blant annet vekt på følgende:

#Startlån skal bidra til at husstander som er vanskeligstilte på boligmarkedet skal få muligheten til å etablere seg og/eller bli boende i nøkterne og gode boliger.

#Startlån kan benyttes til refinansiering av boliglån i private finansieringsinstitusjoner, eller refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen.

#Det legges vekt på at unge i etableringsfasen, barnefamilier og forsørgere skal gis startlån for å sikre barn og unge trygge og varige bo- og oppvekstforhold.

Startlån skal være utlån til innbyggere som ikke tilbys finansiering/toppfinansiering gjennom ordinær bank. Det er likevel nødvendig å legge vekt på at låneopptager skal ha økonomisk mulighet til å betjene låneopptaket over tid. Dette vurderes i hver enkelt sak, og blant annet Husbankens Sifo budsjett legges til grunn i denne vurderingen. I saker hvor kredittgjeld refinansieres, settes det ofte som betingelse for utlån at låntager sperres for videre opptak av kredittgjelden, og at han må ha rådgivende møter med kommunens gjeldsrådgiver over noe tid.

Nordre Land Kommune har 145 løpende utlån pr i dag. 107 av disse sakene er uten restanse og 15 saker har hatt restanse over kort tid. Løpende utlån har en saldo på 48,4 millioner

kroner, hvorav 35,1 millioner er uten restanse eller andre merknader. 5,1 millioner av utlånsaldoen har restanse over kort tid. 8 saker ligger i inkassosystemet. Erfaringsmessig klarer de fleste å rydde opp over tid. Skulle pantsatt bolig måtte selges har kommunen i de aller fleste saker fått dekket utlånsbeløpet. Kommunen hadde et tap på kr. 75.920,- i 2014. Bokført tap i 2015 var kr. 0,-.

Vurdering:

Skal kommunen kunne imøtekomme aktuelle lånesøknader med positivt vedtak for resten av 2016, trengs nye midler. Erfaringsmessig avtar boligmarkedet utover høsten, mens lånesaker til refinansiering holder seg gjennom året. Skal boliger kunne reddes fra tvangssalg, og husstanden sikres trygge og varige boforhold, er dette nødvendig.

Det er å anta at også lånesøknader til toppfinansiering av boligkjøp vil komme utover høsten. Skal ungdom, og andre, hjelpes inn på boligmarkedet, er det nødvendig at midler er på plass da aktuell bolig ligger for salg. Nye midler for 2017 vil ikke være utbetalt før anslagsvis i april, og dette er lang tid med tanke på både de som trenger refinansiering, men også nye boligetablerere.

Det er kjent at det til tider er vanskelig å skaffe bolig på det private utleiemarkedet i Nordre Land, spesielt til store husstander. Det er derfor viktig å legge til rette for at de som har god nok økonomi til det, kan få mulighet til å kjøpe, eller fortsatt bli boende i egen bolig.

Det er ingen grunn til å tro at utlånsbehovet gjennom startlån vil avta. Det er derfor ønskelig at det årlige låneopptaket i Husbanken for videre utlån økes også for kommende år.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å legge saken frem for Kommunestyret med slik forslag til vedtak:

1. Låneopptak i Husbanken for videreutlån/startlån i Nordre Land Kommune økes for 2016, med kr. 5.000.000,-.
2. Årlig låneopptak i Husbanken for videreutlån/startlån i Nordre Land Kommune økes til kr. 15.000.000,- for 2017 – 2019.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 23.08.2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Mona Røste Goplen

Retningslinjer for tildeling av Husbankens låne- og tilskuddsordninger til boligformål i Nordre Land Kommune

1. Startlån og tilskudd til etablering og tilpasning skal bidra til at hustander som er vanskeligstilte på boligmarkedet skal få mulighet til å etablere seg og bli boende i nøkterne og gode boliger. Med varig vanskeligstilte regnes husstander som hverken nå, eller senere vil kunne få finansiert bolig på annen måte enn ved bistand fra kommunen.
2. Startlån og tilskudd gis til boliger i Nordre Land.
3. Søknad om startlån og tilskudd avgjøres av Husbankgruppen
4. Startlån kan primært gis til toppfinansiering til: Kjøp av brukt bolig, oppføring av bolig, kjøp av selveierleilighet og leilighet i borettslag, utbedring av boliger. Unntaksvis kan startlån benyttes til helfinansiering.
5. Startlån kan benyttes til refinansiering av dyre boliglån i private finansieringsinstitusjoner eller refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen.
6. Startlån kan gis til: Unge i etableringsfasen, barnefamilier, enslige forsørgere, enslige, flyktninger, personer med opphold på humanitært grunnlag, personer med nedsatt funksjonsevne og økonomisk vanskeligstilte hustander.
7. Boligen skal være av nøktern standard og rimelig i forhold til prisnivået i området. Den skal stå i rimelig forhold til husstandens størrelse og behov.
8. Startlån til kjøp av landbrukseiendom kan gis unntaksvis dersom det gjelder et småbruk hvor prisen på eiendommen ikke er høyere enn for en tilsvarende nøktern bolig i distriktet. Det bør foreligge landbrukstakst.
9. Søkeren skal ha evne til å betjene boutgiftene over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold basert på f.eks SIFO's beregning av forbruksutgifter.
10. Søkere av startlån må dokumentere at de ikke gis finansiering/toppfinansiering innenfor andre finansieringsinstitusjoner/banker.

11. Det kan gis vedtak om forhåndgodkjenning. Forhåndgodkjenningen gis med en varighet på 6 mnd.
12. Det stilles krav om at boligen som finansieres med startlån skal godkjennes av kommunen før kontrakt underskrives.
13. Søkere til startlån skal ha vært bosatt i kommunen i minimum 3 år.
14. Kommunen stiller krav om direktetrekk/avtalegiro før startlånet utbetales.
15. Søkere som er under gjeldsforhandling gis ikke startlån.
16. Sperrefrist for å ta opp startlån på 3 år for personer som er i en gjeldsordningsfase. Der gjeldsordningen har fungert i 1 år, kan det gis startlån hvis dette reduserer søkers boutgifter.
17. Rente og avdragsvilkårene skal følge de vilkår som blir fastsett av Husbanken med de påslag Husbanken foreslår. Gebyr og avgifter i forbindelse med lånetransaksjonen eller tilskuddet dekkes av låntager.
18. Dersom låntager flytter fra boligen/leiligheten det er gitt startlån til kjøp av, kreves lånet innbetalt.
19. Eiendommen det er gitt lån til, skal til enhver tid være fullverdiforsikret
20. Søknader om startlån til refinansiering/gjeldsordning bør forelegges gjeldsrådgiver før saken behandles. Formannskapet er klageinstans.
21. Rådmannen kan etter søknad innvilge utsettelse av betaling av renter og avdrag for inntil 6.mnd. Ved for eksempel sykdom, skolegang, arbeidsledighet eller lignende kan det gis avdragsutsettelse for inntil 1 år.
22. For låntagere som har rett på bostøtte fra Husbanken, kan kommunen kreve at denne blir overført kommunen til delvis dekning av lån.

23. Ved mislighold skal kommunen selv begjære tvangssalg dersom dette ansees som nødvendig. I den forbindelse skal situasjonen være nøye drøftet med låntaker, nav, kreditorer og gjeldsrådgiver. Fullmakt til å begjære tvangssalg gis til Rådmannen.
24. Tilskudd til utbedring og tilpasning av bolig kan gis der det bor: minst en person over 60 år, personer med nedsatt funksjonsevne eller spesielt vanskeligstilte husstander. Utbedringen/tilpasningen skal gjøre boligen bedre egnet for søkeren til fortsatt å kunne bo der i hele tilskuddets avskrivningstid. Der det er personer med nedsatt funksjonsevne skal utbedringen ha direkte sammenheng med den nedsatte funksjonsevnen. Det skal prioriteres innlagt vann og ordning av avløp, installere/utbedre bad og wc, tilrettelegging for personen med nedsatt funksjonsevne, utbedring av tak/utskifting av vinduer/ og andre isoleringstiltak(enøk). Familier med barn som har nedsatt funksjonsevne skal prioriteres høyt.
25. Tilskudd over kr 40 000,- skal sikres med tinglyst pant i boligen. Tilskuddet avskrives med 5 % av opprinnelig beløp hvert hele år etter utbetalingsdato. Det er krav om at tilskuddsmottaker bor på eiendommen som det er tatt pant i. Dersom boligen blir solgt/rafflyttet innen 20 år; vil den del av tilskuddet som gjenstår omgjøres til et lån som forfaller umiddelbart.
26. Søkere til tilskudd til etablering eller tilpasning skal være bosatt i kommunen i minimum 3 år.
27. I særlige tilfeller, og etter samråd med berørte instanser i kommunen og Husbanken, gis formannskapet anledning til å fravike disse reglene.
28. Retningslinjene skal revideres minst en gang i hver kommunestyreperiode.

Kommuner

Vurdér startlånbehovet i din kommune

Årlig startlånramme overføres kommunene i to tildelinger. Andre tildeling vil finne sted ca. 20. september 2016. Nå trenger vi tilbakemelding på hvilket lånebehov kommunen har.

Alle kommuner som har behov for mer startlån til videretildeling kan nå søke om mer midler. Vi vil vurdere kommunenes eventuelle søknader om tilleggsbevilgning opp mot hvor mye vi har igjen på rammen, og utfra dette avgjøre om vi kan innvilge søknadene helt eller delvis.

De kommunene som har fått utbetalt 70% av bevilget beløp, må gi tilbakemelding på om dere ønsker å få utbetalt resten av beløpet dere har søkt om. Dere kan også søke om økt bevilgning hvis dere nå ser behov for det. Kommuner som ikke har søkt om startlånmidler tidligere i år kan også søke nå.

Hva må dere gjøre?

- **Kommuner som har fått innvilget deler av søknadsbeløpet i første tildeling:**

Dere må gi oss beskjed om dere har behov for resterende beløp.

Kontakt oss per brev eller på e-post (post@husbanken.no).

Dere kan også søke om mer midler ved behov. Benytt søknadsskjema for videretildeling (HB 7.S.04).

- **Kommuner som har fått innvilget hele søknadsbeløpet i første tildeling:**

Dere kan be om mer midler hvis dere trenger det. Benytt søknadsskjema for videretildeling (HB 7.S.04).

- **Kommuner som ikke har søkt om midler tidligere i år:**

Hvis dere har fått behov for startlånmidler, kan dere også søke nå.

Benytt søknadsskjema for videretildeling (HB 7.S.04).

Frist for tilbakemelding og søknader er **19.august 2016**.

Mer informasjon om startlån finner dere på Husbanken.no/startlaan/kommune/. Her ligger også søknadsskjema for videretildeling.

Søknad sendes til:

Husbanken
Postboks 1404
8002 Bodø.

Nytt i 2016

E-søknad

I vår nye elektroniske søknad søker man om finansiering med både startlån og tilskudd. Målgruppen for tilskudd er husstander som ikke kan betjene et tilstrekkelig stort startlån. De søkerne som har evne til å betjene et stort nok startlån, vil ikke få tilskudd til etablering. Det vil si at kommunen må avslå tilskudd i alle saker hvor det bare gis tilsagn til startlån.

Kommunen kan begrunne avslaget med at husstanden klarer å betjene startlånet, og derfor ikke trenger tilskudd. Det kan også begrunnes med at kommunen mangler tilskuddsmidler.

Mulighet til å overføre tilskuddsmidler

Fra 2016 vil kommunene kunne overføre mellom **årets** tildelte midler på tilskudd til etablering og tilskudd til tilpasning.

Kommunene har ytret ønske om å gjeninnføre denne muligheten. Dere kan nå altså forvalte disse tilskuddene på en mer fleksibel måte. Dere vet hvor behovet er størst. Den økte fleksibiliteten gir dere god anledning til å målrette tilskuddsbruken til lokale behov.

Men merk dere at ubrukte tilskuddsmidler fra tidligere år, **må** benyttes til det opprinnelige formålet og kan ikke overføres. Det er svært viktig at kommune har oversikt over hva som ble overført fra 2015 til 2016 på de forskjellige formålene.

Rapportering

Vi minner om at det er **svært viktig** at dere rapporterer fortløpende på bruken av både startlån, tilskudd til etablering og tilskudd til tilpasning i StartSak eller StartRap. Disse opplysningene gir oss god informasjon og danner grunnlaget for Husbankens tildelinger og prioriteringer.

Ta direkte kontakt med ditt Husbank kontor hvis noe er uklart.

Hilsen
HUSBANKEN

Lnr.: 10535/16
Arkivsaksnr.: 16/1591
Arkivnøkkel.: 210

Saksbehandler: JLM

Utskrift til:

HALVÅRSRAPPORT 2016

Sammendrag:

Rådmannen legger frem halvårsrapporten, med avviksrapportering for styringskort samt rapportering på økonomi, medarbeiderperspektivet, sykefravær og internkontroll. Totalt er det estimert et merforbruk på kr. 600.000,- i halvårsrapporten. Rådmannen anbefaler at det ikke gjøres endringer i rammene etter halvårsrapporten.

Vedlegg:

Halvårsrapporten

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Rådmannen legger med dette frem halvårsrapporten 2016. Som for tidligere år rapporteres det ikke på styringskort i kvartalsrapportene, da dette ville medført at rapportene hadde blitt betydelig større i omfang. For å kunne gi en kort og poengtert rapport kommenteres derfor primært kun avvik fra styringskortene i den verbale delen for den enkelte enhet. I tillegg rapporteres det på sykefravær og økonomi.

Når det gjelder enhetenes rapportering på økonomi, har enhetene i sine estimer tatt hensyn til de nye rammene, vedtatt av kommunestyret i sak 40/16. Disse rammene ble endret som en følge av de varslede avvik i 1. kvartalsrapport. Dette omtales noe mer i kap. 1.4 – økonomi.

Vurdering:

Avvik på styringskort

Begge ungdomsskolene rapporterer om gode resultater på avholdt muntlig eksamen i vårsemesteret for utgående 10.trinn. Gjennomsnittskarakter ved Torpa barne- og ungdomsskole er oppgitt til 4,9.

Brukerundersøkelsene ved alle tre barnehagene samt Kultur viser gode resultater, som ligger nær opptil de satte mål.

Det er i 2016 gjennomført en 10-Faktor-undersøkelse, som er en undersøkelse rettet mot de ansatte og som erstatter tidligere medarbeiderundersøkelse. Det vises til ytterligere kommentar i kap. 2.2.

Omsorg og rehabilitering kommenterte i forbindelse med behandlingen av 1. kvartalsrapporten, at avvik på medisiner og vold og trusler var redusert. Denne trenden rapporteres har vedvart.

Sykefravær

Sykefraværet i andre kvartal i 2016 ligger på 7,7 %, dette er det laveste andre kvartalet på mange år. Sykefraværet er fordelt med langtidsfravær på 6,2 % og korttidsfraværet på 1,7 %.

Når det gjelder det totale sykefraværet første halvår ligger dette på 9,9 % totalt, med langtidsfravær 6,7 % og korttidsfravær 2,2 %. Dette er 0,9 % høyere enn i fjor, men fortsatt lavere enn tidligere år.

Økonomi

Kommunestyret vedtok i sak 40/16 nye rammer for enkelte enheter, etter at det i 1. kvartalsrapport ble varslet avvik i forhold til budsjetterammer. Enhetene har i halvårsrapporteringen tatt hensyn til de nye budsjetterammene.

Kulturskolen estimerer et mindreforbruk på kr. 100.000,- grunnet vakanser. Videre knyttes det en usikkerhet rundt årsprognose for NAV/sosialtjenesten, når det gjelder økonomisk sosialhjelp, som etter 1. halvår har et forbruk på 59,7 %.

Familie og helse fikk tilført kr. 2,0 mill til barnevernsadministrasjonen (innleie av ekstern bistand) og barnevernstiltak i sak 40/16. Prognose fra halvårsrapporten ser ut til at enheten kan få et merforbruk på kr. 0,6 mill., hovedsakelig grunnet et merforbruk på legetjenesten (kommentert i 1. kvartalsrapporten) og ytterligere utgifter på barnevernstiltak.

Rådmannen vil varsle at barnevernet, til tross for tilleggsbevilgningen gitt i K-sak 40/16, kan få merutgifter, utover det enheten Familie og helse estimerer å dekke innenfor enhetens ramme for øvrig. Dette dreier seg om ytterligere merutgifter knyttet til barnevernstiltak, samt ressurser til to nye stillinger i barnevernsadministrasjonen, bevilget av kommunestyret i sak 48/16. Til disse to nyopprettede stillingene ble det forutsatt finansiering innenfor enhetens ramme inklusiv tilleggsbevilgningen gikk i sak 40/16. Rådmannen tar forbehold om at enheten kan få en merforbruk grunnet dette, da tilleggsbevilgningen i sak 40/16 i utgangspunktet var begrunnet i andre forhold. Den eksterne bistanden vil planmessig måtte trappes ned gjennom høsten, for å begrense et eventuelt merforbruk.

Totalt sett (eksklusiv rådmannens forbehold i avsnittet ovenfor) kan enhetenes varslede netto merforbruk summeres til kr. 500.000,-. Dette er et estimat som rådmannen vil anbefale at det jobbes med kan salderes innenfor driften av sentraladministrasjonen, enhetene og fellesinntekter og fellesutgifter. Det tas samtidig forbehold om at det innenfor kraftsalgområdet, pensjonsområdet, eller andre fellesutgifter/fellesinntekter oppstår endringer i forutsetningene, som også vil kunne påvirke kommunens resultat.

Medarbeiderundersøkelse

Nordre Land kommune gjennomfører medarbeiderundersøkelser for alle ansatte annethvert år. I år valgte vi å ta i bruk en ny undersøkelse som er utviklet av KS som heter 10-FAKTOR medarbeiderundersøkelse. 10-FAKTOR medarbeiderundersøkelse fanger opp viktige faktorer på medarbeider-, gruppe-, organisasjons- og ledernivå, og er et godt utviklingsverktøy.

Kommunen har en god svarprosent på 70 %. Vi ligger likt eller 0,1 - 0,2 over landsgjennomsnittet i score på alle faktorene. Men det er ikke selve måleresultatet som er viktig, men prosessen i etterkant på hver arbeidsplass. KS har utarbeidet et oppfølgingshefte i forbindelse med undersøkelsen, som alle personalledere har fått opplæring i å bruke. Rådmannen har gitt lederne i oppgave å følge opp 10-FAKTOR med å gjennomgå og analysere resultatene sammen med medarbeiderne, sammen sette mål og legge en handlingsplan for oppfølging og utvikling.

Internkontroll

Internkontroll er et lederansvar, og er en nødvendig forutsetning for god styring. Effektiv internkontroll legger til rette for at tingene gjøres riktig første gang og bidrar således til kvalitet. Med effektiv internkontroll er organisasjonen bedre rustet mot de utfordringer som vil komme.

Eksempler på internkontrolltiltak kan være gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser), etablering tiltak med bakgrunn ROS-analyser, revidering av analyser, «stikkprøver» i forhold til rutiner/prosedyrer, lukke avvik m.m.

Intern rapportering til rådmannen tilsier at alle enheter, bortsett fra NAV og Kultur, oppgir å ha jobbet med interkontroll i siste kvartal.

ROS-analyser er gjennomført siste kvartal i enhetene Torpa barnehage, Familie og helse, Omsorg og rehabilitering, Tilrettelagte tjenester og Teknisk drift og eiendom. De andre enhetene oppgir ikke og ha jobbet med ROS-analyser dette kvartalet.

Omsorg og rehabilitering oppgir å ha registrert 83 avvik, hvorav 2 av avvikene er alvorlige. 10 av avvikene er ikke lukket. I enheten Tilrettelagte tjenester er det registrert 32 avvik, hvorav de aller fleste går på manglende utdeling av medisiner. Rådmannen vil følge opp enhetene med avvik i 3. kvartal.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å legge saken fram for Kommunestyret med slikt forslag til vedtak:

Kommunestyret tar halvårsrapporten til etterretning.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 25. august 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

John Løvmoen

Lnr.: 10538/16
Arkivsaksnr.: 16/1592
Arkivnøkkel.: 145

Saksbehandler: JLM

Utskrift til:

ØKONOMIPLAN OG BUDSJETTPROSESSEN

Sammendrag:

Formannskapet i Nordre Land har tradisjonelt vært involvert i budsjettprosessen i stor grad. Rådmannen har ved gjentatte anledninger i løpet av budsjetthøsten presentert budsjettsaken for formannskapet, som har vedtatt føringer for budsjettversjonen som er fremlagt i formannskapet for vedtak om offentlig ettersyn.

Rådmannen foreslår nå en endret praksis, som legger budsjettprosessen nærmere kommunelovens kap 8. Dette innebærer at administrasjonen legger frem et budsjettutkast til formannskapet i møtet i slutten av november. Formannskapet behandler budsjettutkastet, og legger et saldert budsjettforslag til offentlig ettersyn.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Delegeringsreglementet sier i kap II (Reglement for formannskap og ordfører) punkt 2.3 at for behandling i formannskapet legges prinsippene i kommunelovens Kap 8 til grunn. Videre er det regulert i pkt 2.6 at budsjettsaker behandles som de fremgår av økonomireglementet for Nordre Land kommune.

Økonomireglementet sier i kap 2.2 at formannskapet har ansvaret for å utarbeide et fullstendig, selvstendig og realistisk utkast til økonomiplan og årsbudsjett, jfr kommuneloven § 8-3.

Videre fremgår det av økonomireglementets pkt 2.2.1 om «utarbeidelse» at «resultatenhetene utarbeider sine forslag til årsbudsjett innenfor sine respektive rammeområder. Det skal knyttes kommentarer til bevilgningene i form av angitte mål og premisser på de områder dette anses nødvendig for å klargjøre hva en vil oppnå med bevilgningen. Med bakgrunn i dette utarbeider rådmannen grunnlagsdokumenter for formannskapet».

Pkt 2.2.3 om «Behandling» sier at behandlingen av økonomiplanen og årsbudsjettet skal skje i henhold til kommunelovens §§ 44 og 45, og budsjettforskriften §§ 3, 4 og 15.

Forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) § 3 – 1. ledd lyder: «*For de forslag til årsbudsjett som oversendes fra formannskapet eller fylkesutvalget, eventuelt*

kommune- eller fylkesrådet, gjelder § 5 om årsbudsjettets deler og § 6 om årsbudsjettets innhold og inndeling tilsvarende.»

Dette leddet i forskriften er i kommentarutgaven kommentert med at: «Kommunelovens bestemmelser om innstilling til årsbudsjett er å finne i § 45, nr. 2 - 4. Formannskapet eller fylkesutvalget er etter loven pålagt å fremme forslag om årsbudsjett for det kommende kalenderår. Loven åpner for at formannskapet eller fylkesutvalget kan fremme alternative forslag. første ledd bestemmer at samtlige forslag som fremmes av formannskapet eller fylkesutvalget, ev. kommune- eller fylkesrådet, skal tilfredsstillende krav som er satt til budsjettets innhold og inndeling i denne forskrift. Det kan dermed ikke fremmes ufullstendige forslag, for eksempel forslag som kun gjelder deler av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, eller forslag som ikke er saldert. Derimot kan formannskapet eller fylkesutvalget eller en gruppering innen formannskapet eller fylkesutvalget henvise til et allerede fremsatt forslag, eksempelvis fra administrasjonssjefen, med spesifiserte og salderte endringsforslag.....

Kommuneloven åpner for at formannskapet eller fylkesutvalget kan fremme flere alternative forslag til årsbudsjett. Innstillingen består da av de alternative forslagene.

Loven eller forskriften er ikke til hinder for at kommunen eller fylkeskommunen kan be administrasjonssjefen utarbeide et fullstendig forslag til årsbudsjett. Et forslag fra administrasjonssjefen er offentlig fra det tidspunkt det er fremmet.

Forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) §§ 4 og 15 omhandler henholdsvis delegering innenfor vedtatt årsbudsjett og tidsfrister for ferdigstillelse av årsbudsjettdokumenter, og er i denne sammenhengen ikke relevant.

I kommentarene til kommunelovens Kapittel 8 om Økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og rapportering kommenteres en «viktig og kontroversiell innholdsmessig nyskapning ved kommuneloven av 1992 (1992-utgaven)2. Dette gjelder kommunelovens § 44 nr. 4 og § 45 nr. 3, begge andre setning...». I begge paragrafene står det at administrasjonens saksfremlegg og forslag til formannskapet er offentlig fra det tidspunktet formannskapet gir sin innstilling til kommunestyret og legger ut forslaget til offentlig ettersyn.

Oppsummert betyr dette at lovverket legger opp til at administrasjonen legger frem et forslag til formannskapet, formannskapet behandler forslaget og gir sin innstilling til kommunestyret og legger ut denne innstillingen til offentlig ettersyn.

Vurdering:

I Nordre Land kommune har det vært en annen praksis på hvordan budsjettprosessen har vært gjennomført. Administrasjonen har tilrettelagt budsjettversjoner for formannskapet tidlig på høsten. Deretter har formannskapets flertallsvedtak «drevet» budsjettprosessen videre inntil formannskapet i novembermøtet har innstilt til kommunestyret og lagt ut innstillingen til offentlig ettersyn.

Denne praksisen har i foregående år vært hensiktsmessig, da det både har vært samme politiske flertall i formannskapet og kommunestyret samt at det ikke har vært de store politiske uenigheter om salderinger av budsjetter og økonomiplaner.

Rådmannen vil nå anbefale at budsjettprosessen endres noe og at Nordre Land kommune for de kommende budsjettprosesser legger sin praksis tettere opp mot den prosessen som kommuneloven legger opp til.

Dette vil innebære at administrasjonen tidlig i prosessen legger frem en sak for kommunestyret om foreløpige arbeidsrammer som grunnlag for å kunne arbeide videre med budsjettprosessen. Videre vies styringskort mer oppmerksomhet enn det som har vært gjort de siste årene, gjennom en revidering og omstrukturering, bla som følge av omorganisering. Videre vil dette innebære at de foreløpige budsjettdiskusjoner i politiske utvalg, bidrar til å gi administrasjonen innspill til budsjettforslaget som vil bli fremlagt til formannskapet i november.

Anbefalt arbeidsprosess vil da for økonomiplan 2017-2020 og budsjett 2017, for høsten 2016 bli:

Frist	Aktivitet
21. juni	Kommunestyret vedtar foreløpige arbeidsrammer for videre budsjettprosess.
1.juli	Rådmannen sender ut bestillinger / delutredninger etter kommunestyrets behandling 21/6
23. aug	Enhetsledermøte – Prosess rundt styringskort – hva skal endres og hvorfor.
31.aug	Formannskapsmøte – styringskort – hva trenger vi.
1. okt	Enhetslederens frist til å besvare bestillinger / delutredninger av 21. juni.
6. okt	Statsbudsjettet presenteres
26. okt	Formannskapsmøte - gjennomgang foreløpige styringskort/mål statsbudsjett og rådmannens svar på bestillinger/delutredninger.
23. nov	Administrasjonen legger fram forslag til Handlingsplan og økonomiplan 2017-2020 med vedlegg samt budsjett 2017 for formannskapet. Formannskapet legger ut handlingsplan/økonomiplan til offentlig ettersyn.
20.des	Kommunestyret vedtar handlingsplan/økonomiplan 2017-2020 ved vedlegg og budsjett 2017.

Det ble av kommunestyret i juni 2016 vedtatt foreløpige rammer. Disse foreløpige rammer vil da rådmannen måtte jobbe videre med, og legge et detaljbudsjett for den enkelte enhet. Rådmannens forslag til endret praksis innebærer også av formannskapets to-dagers budsjettseminar utgår, da formannskapet ikke vil få budsjett til behandling før 23. november. Den politiske involveringen i budsjettforutsetninger vil derfor være i forkant av at kommunestyret vedtar foreløpige rammer i juni, og etter at formannskapet har lagt ut budsjettet til offentlig ettersyn.

For 2016 blir formannskapets budsjettseminar foreslått endret til et ordinært formannskapsmøte, der gjennomgang av statsbudsjett, mål / styringskort og rådmannens svar på bestillinger / delutredninger fra kommunestyresak 45/16 blir tilbakemeldt.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å legge saken fram for Kommunestyret med slikt forslag til vedtak::

1. Kommunestyret vedtar at prosessen rundt Handlings- og økonomiplan med budsjett blir:

Frist	Aktivitet
21. juni	Kommunestyret vedtar foreløpige arbeidsrammer for videre budsjettprosess.
1.juli	Rådmannen sender ut bestillinger / delutredninger etter kommunestyrets behandling 21/6

23. aug	Enhetsledermøte – Prosess rundt styringskort – hva skal endres og hvorfor.
31.aug	Formannskapsmøte – styringskort – hva trenger vi.
1. okt	Enhetslederens frist til å besvare bestillinger / delutredninger av 21. juni.
6. okt	Statsbudsjettet presenteres
26. okt	Formannskapsmøte - gjennomgang foreløpige styringskort/mål statsbudsjett og rådmannens svar på bestillinger/delutredninger.
23. nov	Administrasjonen legger fram forslag til Handlingsplan og økonomiplan 2017-2020 med vedlegg samt budsjett 2017 for formannskapet. Formannskapet legger ut handlingsplan/økonomiplan til offentlig ettersyn.
20.des	Kommunestyret vedtar handlingsplan/økonomiplan 2017-2020 ved vedlegg og budsjett 2017.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 25. august 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

John Løvmoen